

ปัจจัยบางประการด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อทักษะชีวิต
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล

ปริญญาานิพนธ์
ของ
ดวงกมล พรหมชัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
พฤษภาคม 2553

ปัจจัยบางประการด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อทักษะชีวิต
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล

ปริญญาานิพนธ์
ของ
ดวงกมล พรหมชัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์นี้เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยบางประการด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อทักษะชีวิต
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล

บทคัดย่อ

ของ

ดวงกมล พรหมชัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

พฤษภาคม 2553

ดวงกมล พรหมชัย. (2553). *ปัจจัยบางประการด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล*. ปรินูฎยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.สุวพร เข้มเฮง, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสุม.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้านสภาพแวดล้อมกับทักษะชีวิตและศึกษาคำนวณน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิต ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่วนปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวนทั้งสิ้น 467 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด แบบสอบถามเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู แบบสอบถามการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามหลายตัว (Multivariate Multiple Regression Analysis: MMR) ผลการวิจัย พบว่า

1. เมื่อพิจารณาจำแนกตามชั้นปี พบว่าค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของกลุ่มตัวแปรปัจจัยกับทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ .619, .660, .529, .634 และ .534 ตามลำดับ และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ .599, .678, .668, .602 และ .594 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

2. เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา พบว่าค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของกลุ่มตัวแปรปัจจัยกับทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด ของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีค่าเท่ากับ .646, .647, .626, .614 และ .556 ตามลำดับ และนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่าเท่ากับ .615, .692, .605, .646 และ .576 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

3. คำนวณน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิต มีดังนี้

3.1 ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่งผลต่อทักษะชีวิตในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1.1 ในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่าเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์ วิจัยและความคิดสร้างสรรค์ และด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา ในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 2 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลทางลบต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษาส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์ วิจัยและความคิดสร้างสรรค์

3.1.2 ในกลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์ วิจัยและความคิดสร้างสรรค์ และในกลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่าเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์ วิจัยและความคิดสร้างสรรค์ ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร และด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

3.2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ส่งผลต่อทักษะชีวิตในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.2.1 ในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยส่งผลต่อทักษะชีวิต ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ส่งผลทางลบต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ส่งผลต่อทักษะชีวิตทั้ง 5 ด้าน ของนักศึกษาทั้ง 2 ชั้นปี

3.2.2 ในกลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์ วิจัยและความคิดสร้างสรรค์ และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ส่งผลต่อทักษะชีวิตทั้ง 5 ด้าน และในกลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันส่งผลทางลบต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด

SOME FACTORS ON PERSONAL CHARACTERISTICS AND ENVIRONMENT
CONTRIBUTED TO LIFE SKILLS OF UNDERGRADUATE STUDENTS
IN MAHIDOL UNIVERSITY

AN ABSTRACT
BY
DUANGKAMON PROMCHAI

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Research and Statistics
at Srinakharinwirot University

May 2010

Duangkamon Promchai. (2010). *Some factors on Personal characteristics and Environment contributed to Life skills of Undergraduate students in Mahidol University*. Master thesis, M.Ed. (Educational Research and Statistics). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr.Suwaporn Semheng, Asst. Prof. Dr.Sunan Sonkosum.

The purposes of this research was to investigate the relationship and beta weights of some factors on personal characteristics and environment affecting life skills. Factors on personal characteristics are: Learning achievement, Attitude toward majoring subject, and Achievement motivation. Factors on Environment are: Child rearing styles (Democratic, Authoritarian, and Permissive) and Adaptation to college environment. The samples were 467 First Year and Second Year students in Health Science, and Science and Technology Majors of Mahidol University. The instruments used in the research were the questionnaire about five areas of Life skills: Critical Thinking and Creative Thinking; Self Awareness and Empathy; Interpersonal Relationship and Communication; Decision Making, Problem Solving and Coping with Emotion and Stress; Attitude toward majoring subject; and Achievement motivation. Factors on Environment are: Child rearing styles (Democratic, Authoritarian, and Permissive) and Adaptation to college environment. The data were analyzed by using multivariate regression (MMR). The results of the research were as follow:

1. When considering by Class Year, it was revealed that the multiple correlation of all factors with five areas of Life skills for the First Year students were .619, .660, .529, .634 and .534. While the Second Year students were .599, .678, .668, .602 and .594 respectively with statistical significance at the level of .01.

2. When considering by Subject Major, it was revealed that the multiple correlation of all factors with five areas of Life skills for the Health Science Major were .646, .647, .626, .614 and .556. While those of the Science and Technology Major were .615, .692, .605, .646 and .576 respectively with statistical significance at the level of .01.

3. The beta weights of some factors affecting the five areas of Life skills were as follow:

- 3.1 Factors on personal characteristics which are Learning achievement, Attitude toward majoring subject and Achievement motivation affected the Life skills as follow:

- 3.1.1 In the First Year students, it was found that the Attitude toward majoring subject affected the Life skills on Decision Making and Problem Solving, while Achievement motivation affected the Life skills on Critical Thinking and Creative Thinking. For the Second Year Students, it was found that Learning achievement resulted in negative affect toward Life

skills on Interpersonal Relationship and Communication, while Attitude toward majoring subject affected the Life skills on Self Awareness and Empathy, Decision Making and Problem Solving and Coping with Emotion and Stress and Achievement motivation affected the Life skills on Critical Thinking and Creative Thinking.

3.1.2 For the Health Science Major, it was found that Achievement motivation affected the Life skills on Critical Thinking and Creative Thinking, while for the Science and Technology Major, it was found that Attitude toward majoring subject affected the Life skills on Coping with Emotion and Stress and Achievement motivation affected the Life skills on Critical Thinking and Creative Thinking, Interpersonal Relationship and Communication, and Decision Making and Problem Solving.

3.2 Factors on Environment which are Child rearing styles (Democratic, Authoritarian, and Permissive) and Adaptation to college environment affected the Life skills as follow:

3.2.1 For the First Year students, it was found that Democratic Child rearing style affected the Life skills on Interpersonal Relationship and Communication and Coping with Emotion and Stress. The Authoritarian Child rearing style resulted in negative affect on the Life skills on Decision Making and Problem Solving. The Adaptation to college environment affected all 5 sides of Life skills of the two class- years.

3.2.2 For the Health Science Major, it was found that Democratic Child rearing style affected the Life skills on Interpersonal Relationship and Communication, Permissive Child rearing style affected the Life skills on Critical Thinking and Creative Thinking, while Adaptation to college environment affected all sides of Life skills. For the Science and Technology Major, it was found that Democratic Child rearing style affected the Life skills on Coping with Emotion and Stress. The Authoritarian Child rearing style resulted in negative affect on Life skills on Decision Making and Problem Solving. The Adaptation to college environment affected the Life skills on Self Awareness and Empathy, Interpersonal Relationship and Communication, Decision Making and Problem Solving and Coping with Emotion and Stress.

ปริญญาบัตร

เรื่อง

ปัจจัยบางประการด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อ

ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล

ของ

ดวงกมล พรหมชัย

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ ..... เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2553

คณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตร

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร.สุพร เข้มเฮง)

(อาจารย์ ดร.ละเอียต รักษ์เฝ้า)

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสุม)

(อาจารย์ ดร.สุพร เข้มเฮง)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสุม)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.รณิดา เขยชุ่ม)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.สุพร เข้มเฮง ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสุม กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการจัดทำปริญญานิพนธ์นี้ทุกขั้นตอน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้รับข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ ทำให้ปริญญานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นจาก อาจารย์ ดร.ละเอียต รักษ์เฝ้า และอาจารย์ ดร.รณิดา เขยชุม ซึ่งเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัยเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยวัฒน์ วงษ์อาษา อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี และคุณสมเกียรติ คูหะโรจนปกรณ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ได้รับความเอื้อเฟื้อและสนับสนุนจากผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษา และนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการตอบสอบถามทุกท่าน

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษาทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ที่ดี มีคุณค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา สมาชิกในครอบครัว และเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่รักยิ่ง ที่ให้กำลังใจ ความห่วงใย ทำให้ผู้วิจัยสำเร็จประสบความสำเร็จในการศึกษา

ท้ายสุดนี้ คุณงามความดีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยมอบแต่ บิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีอุปการคุณทุกท่านที่มีต่อผู้วิจัย ขอรำลึกถึงพระคุณท่านตลอดไป

ดวงกมล พรหมชัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ภูมิหลัง.....	1
จุดประสงค์ของการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต.....	11
ความหมายของทักษะชีวิต.....	11
องค์ประกอบของทักษะชีวิต.....	12
ความสำคัญของทักษะชีวิต.....	15
แนวทางการดำเนินงานพัฒนาทักษะชีวิต.....	17
เอกสารด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	18
เจตคติและการวัดเจตคติ.....	21
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	25
การอบรมเลี้ยงดู.....	29
การปรับตัว.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	45
ประชากร.....	45
กลุ่มตัวอย่าง.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	111
สรุปผลการวิจัย.....	112
อภิปรายผล.....	114
ข้อเสนอแนะ.....	117
บรรณานุกรม.....	119
ภาคผนวก.....	126
ภาคผนวก ก.....	127
ภาคผนวก ข.....	129
ภาคผนวก ค.....	146
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	162

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากร จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา คณะ/วิทยาลัย/สาขาวิชาที่ใช้ในการวิจัย	46
2 จำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา คณะ/วิทยาลัย/ สาขาวิชาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	47
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของตัวแปรด้านคุณลักษณะ ส่วนบุคคล และด้านสภาพแวดล้อม กับทักษะชีวิตโดยรวมและรายด้านของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี.....	67
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของตัวแปรด้านคุณลักษณะ ส่วนบุคคล และด้านสภาพแวดล้อม กับทักษะชีวิตโดยรวมและรายด้านของนักศึกษา ของนักศึกษาจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา.....	68
5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างตัวแปรด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้าน สภาพแวดล้อม กับทักษะชีวิตโดยรวมและจำแนกตามด้านของนักศึกษาชั้นปีที่ 1..	69
6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างตัวแปรด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้าน สภาพแวดล้อม กับทักษะชีวิตโดยรวมและจำแนกตามด้านของนักศึกษาชั้นปีที่ 2.	71
7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างตัวแปรด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้าน สภาพแวดล้อม กับทักษะชีวิตโดยรวมและจำแนกตามด้านของนักศึกษากลุ่มสาขา วิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ.....	73
8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างตัวแปรด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้าน สภาพแวดล้อม กับทักษะชีวิตโดยรวมและจำแนกตามด้านของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	75
9 ค่า Tolerance และ VIF เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ.....	77
10 ผลการทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรพหุนามและ ตัวแปรเอกนาม ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1.....	79
11 ผลการทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรพหุนามและ ตัวแปรเอกนาม ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2.....	80
12 ผลการทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรพหุนาม และ ตัวแปรเอกนาม ของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ.....	81

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 ผลการทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรพหุนาม และตัวแปรเอกนาม ของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	82
14 คำนำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามชั้นปี.....	84
15 คำนำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา.....	86
16 คำนำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์ วิจัยและความคิดสร้างสรรค์ จำแนกตามชั้นปี.....	88
17 คำนำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์ วิจัยและความคิดสร้างสรรค์ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา.....	90
18 คำนำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น จำแนกตามชั้นปี.....	92
19 คำนำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา.....	94
20 คำนำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร จำแนกตามชั้นปี.....	96
21 คำนำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา.....	98
22 คำนำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา จำแนกตามชั้นปี.....	100
23 คำนำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา.....	102
24 คำนำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด จำแนกตามชั้นปี.....	104
25 คำนำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา.....	106

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
26	สรุปผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิต ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ด้านความตระหนักรู้ในตนเอง และความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด จำแนก ตามชั้นปี/กลุ่มสาขาวิชา.....	108
27	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู.....	130
28	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	132
29	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อม ในมหาวิทยาลัย.....	133
30	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา.....	134
31	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามทักษะชีวิต.....	135
32	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู.....	138
33	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	140
34	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อม ในมหาวิทยาลัย.....	141
35	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามเจตคติต่อสาขาวิชา.....	142
36	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามทักษะชีวิต.....	143

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
-----------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมไทยมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมือง โดยเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการสื่อสาร ซึ่งมีผลต่อค่านิยม และ พฤติกรรมของบุคคลที่จะต้องเผชิญในชีวิตประจำวันไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศ ยาเสพติด บทบาทชาย หญิง ชีวิตครอบครัว สุขภาพ อิทธิพลของสื่อและสิ่งแวดล้อม จริยธรรม ปัญหาสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทางสังคม โดยเฉพาะครอบครัว และชุมชน การป้องกันปัญหาไม่ให้เกิดจะเป็น แนวทางที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและสามารถจัดการแก้ไขปัญหาให้ดี เพื่อให้มีการพัฒนาระดับวุฒิภาวะทางจิตใจ ให้มีคุณธรรม และสามารถปรับตัวให้อยู่ให้สังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับเด็กและเยาวชนเป็นอย่างยิ่ง (กรมสุขภาพจิต. 2541: 8) โดยเฉพาะในการอบรมเลี้ยงดู จำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจต่อพัฒนาการของเด็ก และต่อความ ย่ำแย่ของสังคมที่แปรเปลี่ยนไปซึ่งนับวันจะมากและรุนแรงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความฟุ้งเฟ้อ การเที่ยว กลางคืน ยาเสพติดทุกรูปแบบ และค่านิยมทางเพศที่เสื่อมลง (นิดดา หงษ์วิวัฒน์. 2544: 4)

การศึกษาในสถานศึกษาก็เป็นปัจจัยสำคัญในการหล่อหลอมพฤติกรรมของมนุษย์ การศึกษาในสถานศึกษานั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณสมบัติความจำ ความเข้าใจ การนำความรู้ ไปประยุกต์ใช้ การรู้จักวิเคราะห์ การรู้จักสังเคราะห์ และการรู้จักประเมินคุณค่าต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษามีความคิดหรือมีสมมติฐานที่ดีขึ้น และฉลาดขึ้น แต่การศึกษาตามสถานศึกษาจะต้องมีบทบาท ในการแนะนำหรืออบรมในเรื่องการพัฒนาจิตใจ เพื่อให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาออกมาสู่โลกภายนอก หรืออยู่ในสังคมสามารถต่อสู้ด้านทานอุปสรรคของชีวิตได้ บุคคลจึงควรมีความรู้และทักษะที่จำเป็น ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขและนำมาซึ่งความสำเร็จ (สมิต อาชว นิจกุล. 2532: 6; เทพ สงวนกิตติพันธ์. 2545: 7-8)

การที่นักศึกษาจะมีความสามารถในการเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้ จำเป็นต้องได้รับการ ฝึกฝนความสามารถในการปรับตัว และการใช้ชีวิตที่เหมาะสมในชีวิตประจำวันได้ ต้องได้รับการ พัฒนาทักษะชีวิต ซึ่งจะช่วยให้บุคคลมีความสามารถวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร ประเมินสถานการณ์ ต่าง ๆ ตระหนักในข้อดี ข้อด้อยของตนเอง เข้าใจความต้องการ ความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น สามารถจัดการกับปัญหา วิเคราะห์ทางเลือกและตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง สามารถแสดงความคิด เห็น ความปรารถนา รู้จักรักษาสิทธิของตนเองโดยรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นไว้ได้ สามารถจัดการอารมณ์และความเครียดได้อย่างเหมาะสม การมีพื้นฐานชีวิตที่ดีงามและมั่นคง เพื่อให้ การดำเนินชีวิตได้อย่างรอดปลอดภัยจากความทุกข์ทั้งหลาย จำเป็นต้องพัฒนาทั้งด้านองค์

ความรู้และทักษะชีวิต ซึ่งเป็นความสามารถที่ทำให้รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักการอยู่ร่วมกับสังคมและสิ่งแวดล้อมในชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ (วนิดา ขาวมงคล เอกแสงศรี. 2546: 11)

เนื่องจากวัยของนักศึกษาเป็นวัยของความท้าทาย การมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ กลุ่มเพื่อน หรือบุคคลอื่น ๆ ในสังคม หากขาดทักษะในการพัฒนาสำหรับการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น อาจถูกปฏิเสธจากกลุ่มสังคมนั้น และนำมาซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสม เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว การแยกตัวออกจากสังคม การใช้สารเสพติดต่าง ๆ (Mangrulkar; Whitman; & Posner. 2001: 22)

ดังนั้น การพัฒนาทักษะชีวิตจะช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่จะส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างกลยุทธ์ เสริมสร้างและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปรับปรุงในด้านการบริหารด้านวิชาการ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับนักศึกษาได้ดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข และเล่าเรียนจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาเพื่อเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติที่มีคุณภาพต่อไป

จุดประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้านสภาพแวดล้อมกับทักษะชีวิตโดยรวมและรายด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ระดับปริญญาตรี กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2
2. เพื่อศึกษาคำแนะนำหน้ความสำคัญของปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตโดยรวมและรายด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ระดับปริญญาตรี กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษา แต่ละกลุ่มสาขาวิชา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมและพัฒนาให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล มีความรู้ในการใช้ทักษะชีวิต เพื่อให้ให้นักศึกษาสามารถอยู่ในสังคมด้วยความเป็นสุขและนำมาซึ่งความสำเร็จในชีวิต ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต เพื่อไปใช้ในการพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตให้กับนักศึกษา

2. ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้ปกครอง สามารถนำข้อมูลที่ได้มาสร้างกลยุทธ์ในการเพิ่มทักษะชีวิตให้กับนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม นำมาบูรณาการให้สอดคล้องกับการเรียนการสอน การแนะแนวในการเรียน และดำรงชีวิตในสังคม

3. นักศึกษานำข้อมูลที่ได้ไปเสริมสร้างและเรียนรู้ในการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อให้การดำเนินชีวิต ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2552 ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 1,835 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 1,791 คน รวม 3,626 คน และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชั้นปีที่ 1 จำนวน 845 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 748 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 5,219 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2552 ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 227 คน และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 240 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 467 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่

1. ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล
  - 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 1.2 เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา
  - 1.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
2. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม
  - 2.1 การอบรมเลี้ยงดู
    - 2.1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
    - 2.1.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
    - 2.1.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
  - 2.2 การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะชีวิต ประกอบด้วย

1. ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์
2. ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น

3. ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร
4. ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา
5. ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด

ตัวแปรศึกษาร่วม ได้แก่

1. กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
2. ระดับชั้นเรียน ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ทักษะชีวิต (Life Skills)** หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่เกิดจากการนำความรู้ในชั้นเรียน การฝึกอบรม ประสบการณ์การดำเนินชีวิต ที่จะเผชิญหน้าและจัดการกับปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในสภาพแวดล้อมในปัจจุบันทั้งทางธรรมชาติและทางสังคมที่มนุษย์สร้างขึ้น เตรียมพร้อมสำหรับในอนาคต เพื่อให้ตนเองสามารถดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข และอยู่รอดปลอดภัยในสังคมในการศึกษาครั้งนี้ใช้แนวคิดขององค์การอนามัยโลกและกรมสุขภาพจิตที่จัดองค์ประกอบของทักษะชีวิตที่เป็นทักษะพื้นฐานหลัก 5 คู่ คือ การคิดวิเคราะห์หิววิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ ความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และการจัดการกับอารมณ์และความเครียด

1.1 ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์

ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ หมายถึง ความสามารถที่จะคัดแยกข้อมูล ข่าวสาร ปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว อย่างมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์ สามารถตั้งคำถาม ได้แย้ง และเปิดแนวทางการความคิด เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล เพื่อนำไปพิจารณาสถานการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้น

ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถที่จะคิดออกไปอย่างกว้างขวาง ไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ มีความคิดแปลกใหม่ ที่จะเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.2 ความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น

ความตระหนักรู้ในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของตนเอง ยอมรับจุดดี จุดด้อย ความคิด การกระทำของตนเอง และสามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลเหมาะสม ยอมรับและเข้าใจความแตกต่างระหว่างตนเองกับบุคคลอื่น ปรับตนให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

ความเห็นใจผู้อื่น หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ กันได้ ยอมรับในสิ่งที่เขาเป็น รู้จักการเอาใจเขามาใส่ใจเรา และสามารถสื่อสารความรู้สึกที่รับรู้ให้บุคคลนั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม

1.3 การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร

การสร้างสัมพันธภาพหมายถึง ความสามารถของบุคคลในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น มีความเป็นมิตรเอาใจใส่ ร่วมมือ ให้เกียรติ สามารถถ่ายทอดความรู้สึก แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับซึ่งกันและกัน นำไปสู่การอยู่ในสังคมร่วมกันอย่างมีความสุข

การสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการเป็นผู้ถ่ายทอดและผู้รับ ทั้งคำพูด กิริยาท่าทางต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้รู้ถึงความรู้สึก นึกคิด ปรารถนา รู้จักปฏิบัติ เคารพ ขอร้อง และขอความช่วยเหลือ โดยมีความเหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์

1.4 การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

การตัดสินใจ หมายถึง ความสามารถในการประเมินทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเป็นไปตามลำดับขั้นตอน มีการวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสียของแต่ละทางเลือก เพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับการนำไปปฏิบัติต่อไป

การแก้ไขปัญหา หมายถึง ความสามารถในการกำหนดหรือระบุปัญหาที่เกิดขึ้น การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยความเป็นเหตุเป็นผล และการกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

1.5 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

การจัดการกับอารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก และตอบสนองต่ออารมณ์ ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น รู้ว่าอารมณ์มีผลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ รวมถึงการรู้จักวิธีการจัดการที่จะทำให้สามารถแสดงพฤติกรรมออกมาได้อย่างเหมาะสม

การจัดการกับความเครียด หมายถึง ความสามารถในการควบคุมความคิดในทางลบเมื่อเผชิญกับปัญหา รู้ถึงสาเหตุ รู้จักวิธีผ่อนคลายเมื่อเผชิญกับปัญหา กำจัด ลด และหลีกเลี่ยง จากเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความไม่สบายใจและกาย

2. ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล หมายถึง สภาพที่เป็นจริงตามลักษณะของนักศึกษา ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถที่วัดได้จากผลการเรียนที่ได้เรียนผ่านมาแล้ว ว่าบุคคลเรียนรู้แล้วเท่าไร ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2552 ซึ่งแต่ละรายวิชานำคะแนนที่ได้มาคำนวณเป็นคะแนนเฉลี่ยสะสม โดยมีสัญลักษณ์แสดงผลการสอบของแต่ละรายวิชา ซึ่งมีแต่ัมประจำ ดังนี้

สัญลักษณ์	แต่ัมประจำ
A	4.00 (VERY GOOD)
B+	3.50 (GOOD)
B	3.00 (GOOD)

C+	2.50 (FAIR)
C	2.00 (FAIR)
D+	1.50 (POOR)
D	1.00 (POOR)
F	0.00 (FAIL)

2.2 เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาต่อสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ในด้านการให้ความสำคัญ การนำไปใช้ประโยชน์ และการประกอบอาชีพ

2.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความต้องการ ความปรารถนา และตั้งใจที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดี สำเร็จหรือดีขึ้นกว่าเดิม ได้แก่ ความต้องการที่จะทำงานให้ดีกว่าผู้อื่นหรือดีขึ้นกว่าเดิม มีความตั้งใจและความพยายามในการทำงานอย่างเต็มความสามารถ โดยไม่ย่อท้อหรือท้อถอยเมื่อเจออุปสรรคหรือความยากลำบาก พยายามหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหา ขอบแข่งขันกับตนเอง และแข่งขันกับผู้อื่น เกิดความสบายใจเมื่อได้รับความสำเร็จ และวิตกกังวลเมื่อได้รับความล้มเหลว

3. **ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม** หมายถึง เหตุการณ์ สภาพการณ์ และลักษณะใด ๆ ตามความเป็นจริงภายในมหาวิทยาลัย ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษา ประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดู และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

3.1 การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง วิธีการแนะนำสั่งสอนที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองได้ประพฤติปฏิบัติต่อนักศึกษาทั้งทางวาจาและการกระทำ ซึ่งเป็นการแสดงให้นักศึกษาเห็นถึงความรู้สึกและอารมณ์ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง โดยแบ่งออกเป็น 3 แบบ ได้แก่

3.1.1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง วิธีการแนะนำสั่งสอนเลี้ยงดูที่นักศึกษาได้รับจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองโดยนักศึกษามีความรู้สึกว่าบิดามารดา หรือผู้ปกครองให้ความรัก ความอบอุ่น รับฟังเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็น ให้ความร่วมมือตามโอกาสสมควร ทั้งนักศึกษายังสามารถรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวและมีอิสระตามความเหมาะสม

3.1.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง วิธีการแนะนำสั่งสอนเลี้ยงดูที่นักศึกษาได้รับจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองโดยนักศึกษามีความรู้สึกว่าตนไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร ถูกบังคับให้ทำตามกฎระเบียบที่ตั้งไว้ถูกก้าวก่ายในเรื่องส่วนตัว บิดามารดา หรือผู้ปกครองมีอำนาจสิทธิขาดในครอบครัว ไม่รับฟังเหตุผล โดยนักศึกษาไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นใด ๆ ถูกควบคุมไม่ให้ได้รับความสะดวกในการกระทำตามที่ตนต้องการ

3.1.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง วิธีการแนะนำสั่งสอนเลี้ยงดูที่นักศึกษาได้รับจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองโดยนักศึกษามีความรู้สึกว่าตนไม่ได้รับการเอาใจใส่ ถูกทอดทิ้ง ถูกปล่อยให้ทำอะไรตามใจชอบ และไม่สนใจว่านักศึกษาจะทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยไม่ได้รับการสนับสนุนหรือคำแนะนำจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองไม่ให้ความอบอุ่นและชอบใช้อารมณ์

3.2 การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย หมายถึง ความพอใจ การยอมรับ และการเข้าไปมีส่วนร่วมของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ได้แก่ กฎ ระเบียบ กิจกรรมของมหาวิทยาลัย การเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนนักศึกษา และอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษาอยู่ได้ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ อย่างมีความสุข

4. กลุ่มสาขาวิชา หมายถึง การจัดกลุ่มสาขาวิชาตามหลัก ISCED ของมหาวิทยาลัยมหิดล แบ่งได้ 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ 2) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3) กลุ่มสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ในที่นี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษากลุ่มสาขาวิชา จำนวน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4.1 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล คณะเภสัชศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ และคณะสัตวแพทยศาสตร์

4.2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์

5. ระดับชั้นเรียน หมายถึง นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 รหัสประจำตัว 52XXXXX และชั้นปีที่ 2 รหัสประจำตัว 51XXXXX ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2552 และทราบผลการเรียนในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2552

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตและหาคำนำหนักความสำคัญระหว่างปัจจัยบางประการ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การอบรมเลี้ยงดู และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกตัวแปรปัจจัยด้วยวิธีการ ดังนี้

ทักษะชีวิต ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกตัวแปรมาจากแนวคิดขององค์การอนามัยโลก ซึ่งได้สรุปทักษะชีวิตไว้เป็นแกนหลักไว้ 10 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การตัดสินใจ (Decision Making) 2) การแก้ปัญหา (Problem Solving) 3) การคิดอย่างสร้างสรรค์ (Creative Thinking) 4) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) 5) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Communication) 6) การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship Skills) 7) การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-Awareness) 8) ความเห็นใจผู้อื่น (Empathy) 9) การจัดการกับอารมณ์ (Coping with Emotion) 10) การจัดการกับความเครียด (Coping with Stress) ซึ่งจัดเป็นคู่ได้ 5 คู่ คือ ด้านความคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (กรมสุขภาพจิต. 2547: 26) เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ความเป็นมนุษย์

อย่างสมบูรณ์ ที่จะได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ความสามารถในการใช้ชีวิตให้ประสบความสำเร็จก้าวหน้า นำไปสู่ความสำเร็จทั้งในด้านการทำงาน และชีวิตส่วนตัว

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกตัวแปรมาจากหลักประการหนึ่งของการวัดผลการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นคุณลักษณะหรือความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน การตรวจสอบโดยใช้การวัดและการประเมินผลปลายภาคเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จและความล้มเหลวทางการเรียนของนักศึกษา (ไพศาล หวังพานิช. 2526: 137) และจากงานวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต (ณัญญา ผาดจันทิก. 2545: 79; ภวิกา กลับประสิทธิ์. 2547: 64) และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี มีทักษะชีวิตดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (กาญจนา สรรพคุณ. 2548: 71-72)

เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกตัวแปรมาจากทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. 2544:125-127) ที่ได้นำความต้องการของมนุษย์มาเรียงเป็นลำดับขั้น ดังนี้ 1) ความต้องการทางร่างกาย 2) ความต้องการความปลอดภัย 3) ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ 4) ความต้องการที่จะได้รับการยกย่อง 5) ความต้องการที่จะเกิดความตระหนักแท้ในตนเอง 6) ความต้องการที่จะรู้และเข้าใจ 7) ความต้องการทางด้านสุนทรียะ โดยเจตคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ หรือการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ การจะช่วยให้นักเรียน นักศึกษามีเจตคติและทักษะต่าง ๆ ไปในทางที่ถูกต้อง จึงจำเป็นต้องมีการสอนทักษะชีวิต เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต และจากงานวิจัยพบว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะวิชาที่แตกต่างกันมีทักษะชีวิตแตกต่างกัน (สรนันท์ สุพรรณรัตนรัฐ. 2546: 80)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกตัวแปรมาจากทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแม็คเคลแลนด์ (มาริสา รัฐปัตย์. 2532: 26; อ้างอิงจาก McClelland. 1961) ที่ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีลักษณะ 1) เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบพฤติกรรมของตนและตั้งมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of Excellence) ในการทำงาน 2) เป็นผู้ที่ตั้งวัตถุประสงค์ที่จะมีโอกาสจะสำเร็จ 50-50 หรือเป็นผู้ที่มีความเสี่ยงปานกลาง 3) พยายามที่จะทำงานอย่างไม่ท้อถอยจนถึงจุดหมายปลายทาง 4) เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการวางแผนระยะยาว 5) ต้องการข้อมูลผลย้อนกลับของผลงานที่ทำ และ 6) เมื่อประสบผลสำเร็จมักจะอ้างสาเหตุภายใน เช่น ความสามารถและความพยายาม ซึ่งสอดคล้องกับผู้มีทักษะชีวิตดีย่อมสามารถเผชิญหน้าและจัดการกับปัญหารอบตัวได้อย่างเหมาะสม และจากงานวิจัย พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อทักษะชีวิต ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะเป็นผู้ที่มีความพยายามมานะ อดทนต่อกิจกรรมที่ยาก เป็นผู้มีความกระตือรือร้นสูง และเป็นผู้ยอมรับความผิดพลาดและพร้อมที่จะปรับปรุง

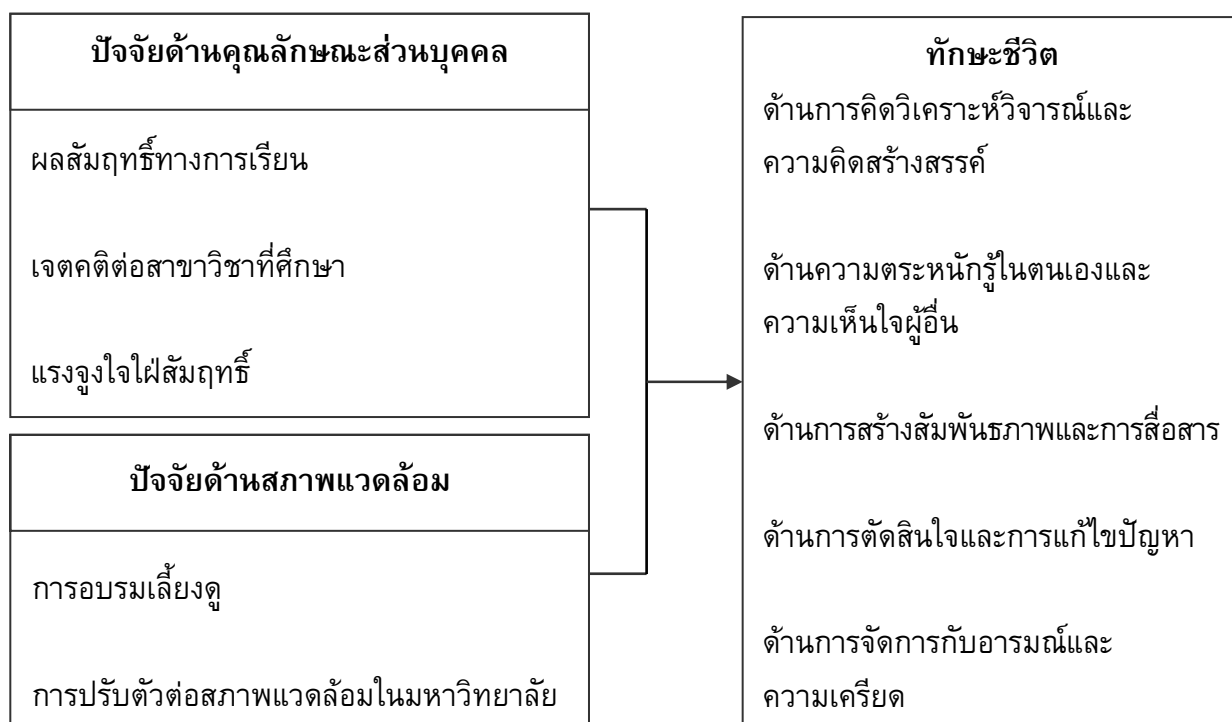
การอบรมเลี้ยงดู ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกตัวแปรมาจากทฤษฎีพัฒนาการเชาวน์ปัญญาของพือาเจต์ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2544: 48) ที่ได้กล่าวโดยสรุปว่า คนเราทุกคนตั้งแต่เกิดมามีความพร้อมที่จะปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเพื่ออยู่ในสภาพสมดุล ประกอบด้วย

กระบวนการ 2 อย่าง คือ 1) การซึมซาบหรือดูดซึมประสบการณ์ (Assimilation) 2) การปรับโครงสร้างทางสติปัญญา (Accommodation) เมื่อเผชิญกับสิ่งแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว ส่งผลให้มองเห็นคุณค่าในตนเอง มีความเชื่อมั่น ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม สามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และจากงานวิจัยพบว่า การอบรมสั่งสอนของพ่อแม่/ผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตในด้านการรู้จักตนเอง ด้านการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านการปรับตัว และด้านการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ (นิลิตา อังกุล. 2552: 92)

การปรับตัว ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกตัวแปรมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ของวิลเลียมสัน และแพทเทอร์สัน (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา 2543: 208) ผู้นำทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบนำทาง ที่มีความคิดว่าบุคคลจะแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นได้รู้จักตนเอง รู้ขอบเขตความสามารถของตน ได้แก่ เซาวันปัญญา ความถนัด ความสนใจ และมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปประกอบการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม ผู้ที่มีทักษะชีวิตที่ดี ความสามารถในการปรับตัวจะช่วยให้บุคคลนั้นสามารถเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและจากงานวิจัยพบว่า ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลที่ได้รับจากการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นิลิตามีการปรับตัวจากชีวิตในโรงเรียนระดับมัธยม และเรียนรู้ทักษะด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านการคิด ทักษะทางสังคม การรู้จักและเข้าใจตนเอง และผู้อื่น และสามารถประเมินตนเองได้ในระดับดีมาก (ลิขิตกุล กุศลรัตน์รักษ์. 2547: 111)

เมื่อทำการพิจารณาจากลักษณะต่าง ๆ ของตัวแปรแล้ว จึงกำหนดกลุ่มตัวแปรต้นเพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตโดยรวมและรายด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล
2. มีปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมอย่างน้อยหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตแต่ละด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต
2. เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเจตคติและการวัดเจตคติ
4. เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
5. เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู
6. เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต

ความหมายของทักษะชีวิต

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization (WHO). 1993: 1) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวและการมีพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งจะทำให้บุคคลสามารถจัดการกับความต้อการและความขัดแย้งของตนเองในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

กรมสุขภาพจิต (2541: 1) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตไว้ว่า เป็นความสามารถอันประกอบด้วยความรู้ เจตคติ และทักษะในอันที่จะจัดการกับปัญหาอุปสรรค ด้วในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศ สารเสพติด บทบาทชาย-หญิง ชีวิตครอบครัว สุขภาพ อิทธิพลสื่อ สิ่งแวดล้อม จริยธรรมและปัญหาสังคม

ทักษะชีวิตกับทักษะการดำเนินชีวิต เป็นทักษะที่หลาย ๆ คนคิดว่าเป็นทักษะเดียวกัน แต่ในความจริง เป็นทักษะคนละอย่าง ทักษะการดำรงชีวิตหมายถึง ความชัดเจนและชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งมนุษย์สามารถสร้างขึ้นได้จากการเรียนรู้ ได้แก่ ทักษะการอาชีพ การกีฬา การทำงานร่วมกับผู้อื่น การอ่าน การสอน การจัดการ ทักษะทางคณิตศาสตร์ ทักษะทางภาษา เป็นต้น ซึ่งเป็นทักษะภายนอกที่แสดงออกให้เห็นชัดเจนได้โดยตรงจากการกระทำ (ประเสริฐ ดันสกุล และคนอื่น ๆ. 2538: 6) ซึ่งทักษะข้างต้นเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ที่จะทำให้ผู้มีทักษะเหล่านั้นมีชีวิตที่ดี สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้โดยมีโอกาสที่ดีกว่าผู้ไม่มีทักษะดังกล่าว

วนิดา ขาวมงคล เอกแสงศรี (2546: 1-2) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิต ไว้ ดังนี้

1. ความสามารถของมนุษย์ที่มีติดตัวมาแต่กำเนิด
2. ความสามารถที่มนุษย์สามารถเรียนรู้จากตนเองและผู้อื่น ซึ่งรวมถึงสภาพแวดล้อมทั้ง

ทางธรรมชาติและทางสังคมที่มนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้น

3. ความสามารถที่ประกอบด้วยความรู้ เจตคติ และทักษะการจัดการกับชีวิตของตนเอง กับปัญหาสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้

4. ความสามารถที่มนุษย์ควรจะได้พัฒนาได้จนบรรลุจุดสูงสุดในชีวิต คือ ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

จากความหมายดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ทักษะชีวิต (Life Skills) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่เกิดจากการนำความรู้ในชั้นเรียน การฝึกอบรม ประสบการณ์การดำเนินชีวิต ที่จะเผชิญหน้าและจัดการกับปัญหารอบ ๆ ตัว ในสภาพแวดล้อมในปัจจุบันทั้งทางธรรมชาติและทางสังคมที่มนุษย์สร้างขึ้น เตรียมพร้อมสำหรับในอนาคต เพื่อให้ตนเองสามารถดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข และอยู่รอดปลอดภัยในสังคม

องค์ประกอบของทักษะชีวิต

ได้มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะชีวิตไว้หลายแนว ดังนี้

แม็คเวล (Maxwell. 1981: 7-8 อ้างอิงจาก สกล วรเจริญศรี. (2550: 41-42)) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะชีวิตว่า ควรมีทักษะที่จำเป็น แบ่งได้ ดังนี้

1. ทักษะด้านความรู้ในตนเอง และการตระหนักรู้ในตนเอง (Self-Knowledge or Self-Awareness Skills) ในด้านความรู้ในตนเองและการรู้ในข้อจำกัดของตนเอง เช่น ทักษะการประเมินตนเอง หรือการค้นหาข้อดีหรือข้อด้อยของตนเอง ทักษะของการเข้าใจแรงจูงใจในตนเอง ความปรารถนา ความชอบ และการกำหนดเป้าหมายในชีวิตของตนเองอย่างชัดเจน เป็นต้น

2. ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Skills) ได้แก่ ทักษะการแสดงออกทางอารมณ์ของตน ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการเข้าใจอารมณ์บุคคลอื่น ทักษะการตีความในแรงจูงใจของบุคคลอื่น ทักษะการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ทักษะการต่อต้านความกดดันจากสังคม และทักษะการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ

1. ทักษะการแก้ปัญหา (Problem-Solving Skills) ได้แก่ ทักษะการค้นหาข้อมูล ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการคิดหาทางเลือกที่เหมาะสม ทักษะการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว

องค์การอนามัยโลก (WHO. 1997: 2) กล่าวถึงทักษะชีวิตในแต่ละประเทศ แต่ละวัฒนธรรม โดยธรรมชาติแล้วจะมีความแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ แต่ในภาพรวมจะพบว่ามีทักษะพื้นฐานหรือทักษะชีวิตหลัก (Core Set of Life Skills) 10 ประการ ดังนี้

1. การตัดสินใจ (Decision-making) เป็นทักษะที่จะช่วยให้บุคคลมีการตัดสินใจในการกระทำต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ มีการประเมินทางเลือก และประเมินผลของการตัดสินใจเลือกทางนั้น ๆ

2. การแก้ปัญหา (Problem solving) เป็นทักษะที่จะช่วยให้บุคคลสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดภาวะตึงเครียดทางร่างกายและจิตใจของเขาได้

3. ความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) เป็นส่วนที่จะสนับสนุนการตัดสินใจและ

แก้ปัญหา เป็นความสามารถนำประสบการณ์มาใช้ในการปรับตัวในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

4. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) เป็นความสามารถของบุคคลในการวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหาและสถานการณ์ต่างๆ รอบตัว

5. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective communication) เป็นความสามารถในการใช้คำพูดท่าทาง เพื่อแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเองได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งสามารถรับรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของอีกฝ่ายได้ด้วย

6. ทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal relationship skills) เป็นความสามารถของบุคคลในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข

7. ความตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) เป็นความสามารถของบุคคลในการเข้าใจ จุดดีและจุดด้อยของตนเอง และเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล

8. ความเห็นใจผู้อื่น (Empathy) เป็นความสามารถในการที่จะเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่ว่าในแง่ของความสามารถ เพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา ฯลฯ

9. การจัดการกับอารมณ์ (Coping with emotions) เป็นความสามารถในการควบคุม อารมณ์ รู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น อีกทั้งรู้วิธีการจัดการกับอารมณ์ ซึ่งจะ ทำให้สามารถแสดงพฤติกรรมออกมาได้อย่างเหมาะสม

10. การจัดการกับความเครียด (Coping with stress) เป็นความสามารถในการรู้ถึงสาเหตุ และวิธีผ่อนคลายความเครียด พร้อมทั้งเบี่ยงเบนพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม

แต่ต่อมามองการอนามัยโลกได้จัดองค์ประกอบของทักษะชีวิตทั้ง 10 องค์ประกอบออกเป็น 5 คู่ (กรมสุขภาพจิต. 2547: 26) ได้แก่

1. การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา
2. ความคิดสร้างสรรค์ และความคิดอย่างมีวิจารณญาณ
3. การสื่อสาร และการสร้างสัมพันธภาพ
4. ความตระหนักรู้ในตนเอง และความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
5. การจัดการกับอารมณ์ และความเครียด

และสามารถจัดแบ่งตามพฤติกรรมการเรียนรู้ได้ 3 ด้าน ดังนี้

- ด้านพุทธิพิสัย (Knowledge Domain)

ความคิดสร้างสรรค์ และความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ (Creative Thinking and Critical Thinking)

- ด้านจิตพิสัย (Attitude Domain)

ความตระหนักรู้ในตนเอง และความเห็นใจผู้อื่น (Self Awareness and Empathy)

- ด้านทักษะพิสัย (Skill Domain)

การสร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสาร (Interpersonal Relationship and Communication Skill)

การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา (Decision Making and Problem Solving Skill)

การจัดการกับอารมณ์ และความเครียด (Coping with Emotion and Stress Skill)

สำหรับประเทศไทยได้มีการนำแนวคิดทักษะชีวิตนี้มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย โดยเพิ่มองค์ประกอบเข้าไปอีกหนึ่งคู่ คือ ความภาคภูมิใจในตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม

องค์ประกอบของทักษะชีวิตด้านพุทธพิสัย ได้แก่

1. ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical Thinking) หมายถึง ความสามารถที่จะวิเคราะห์แยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว

2. ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) หมายถึง ความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวางโดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ

องค์ประกอบของทักษะชีวิตด้านจิตพิสัยหรือเจตคติ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 คู่ คือ

คู่ที่ 1 ได้แก่ ความตระหนักรู้ในตน และความเห็นใจผู้อื่น

1. ความตระหนักรู้ในตน (Self Awareness) หมายถึง ความสามารถในการค้นหา และเข้าใจในจุดดีจุดด้อยของตนเอง และความแตกต่างจากบุคคลอื่น ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

2. ความเห็นใจผู้อื่น (Empathy) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกและเห็นอกเห็นใจบุคคลที่แตกต่างกับเรา ไม่ว่าจะในด้านเพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

คู่ที่ 2 ได้แก่ ความภูมิใจในตนเอง และความรับผิดชอบต่อสังคม

1. ความภูมิใจในตนเอง (Self Esteem) หมายถึง ความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่า เช่น ความมีน้ำใจ รู้จักให้รู้จักรับ ค้นพบและภูมิใจในความสามารถด้านต่าง ๆ ของตน เช่น ความสามารถด้านสังคม ดนตรี กีฬา ศิลปะ ฯลฯ โดยมีได้มุ่งสนใจอยู่แต่ในเรื่องรูปร่าง หน้าตา เสื้อผ้า หรือความสามารถทางเพศ การเรียนเก่ง ฯลฯ เท่านั้น

2. ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) หมายถึง ความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีส่วนรับผิดชอบต่อความเจริญหรือเสื่อมของสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคมมีส่วนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับความภูมิใจในตน เพราะหากคนเรามีความภูมิใจในตน คนเหล่านี้ก็มีแรงจูงใจที่จะทำดีกับผู้อื่นและสังคม

องค์ประกอบของทักษะชีวิตด้านทักษะพิสัย หรือทักษะ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 คู่ คือ

คู่ที่ 1 การสร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสาร

ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสาร (Interpersonal Relationship and Communication Skill) หมายถึง ความสามารถในการใช้คำพูด และภาษาท่าทางเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเองและความสามารถในการรับรู้ความรู้สึกนึกคิดของอีกฝ่าย ทั้งในเรื่องการแสดงความต้องการ ความชื่นชม การปฏิเสธ การสร้างสัมพันธภาพ ฯลฯ

คู่มือที่ 2 การตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา

ทักษะการตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา (Decision Making and Problem Solving Skill) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือก วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก ประเมินทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม และลงมือแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

คู่มือที่ 3 การจัดการกับอารมณ์ และความเครียด

ทักษะการจัดการกับอารมณ์ และความเครียด (Coping with Emotion and Stress Skill) หมายถึง ความสามารถในการประเมินอารมณ์ รู้เท่าทันอารมณ์ว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคน เลือกใช้วิธีจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้เหมาะสม และเป็นความสามารถที่จะรู้สาเหตุของความเครียด เรียนรู้วิธีการควบคุมระดับความเครียด รู้วิธีผ่อนคลาย และหลีกเลี่ยงสาเหตุ พร้อมทั้งเบี่ยงเบนพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์

ความสำคัญของทักษะชีวิต

การนำแนวคิดเรื่องทักษะชีวิตมาใช้ป้องกันและแก้ปัญหาพฤติกรรมของวัยรุ่นเกิดขึ้นในช่วงที่สถานการณ์เอดส์กำลังแพร่ระบาดอย่างหนักในประเทศไทย ซึ่งนักสาธารณสุขและนักศึกษามองว่าการป้องกันปัญหาในระยะยาวน่าจะเป็นการปลูกฝังเจตคติเรื่องเพศและทักษะชีวิตที่เหมาะสมให้เด็กในวัยเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะเกิดปัญหาเมื่อโตขึ้นมากกว่าจะรณรงค์แก้ปัญหาเฉพาะหน้ากับผู้ใหญ่ (กรมสุขภาพจิต. 2547: 27)

องค์การอนามัยโลก (WHO. 1997: 3) กล่าวถึงความสำคัญของทักษะชีวิตว่าเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมให้เกิดขึ้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการหรือความจำเป็น ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการ/ความจำเป็นด้านเด็กและเยาวชน

โดยสภาพความเป็นจริง พบว่า วัยรุ่นจำนวนมากมีแนวโน้มของปัญหาสุขภาพกายและสุขภาพจิต ซึ่งมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ได้แก่ การใช้สารเสพติด การสูบบุหรี่ การติดเชื้อเอดส์ การตั้งครภภในวัยรุ่น การฆ่าตัวตาย และการกระทำความผิด ดังนั้น การป้องกันหรือแก้ปัญหาเหล่านี้ จะต้องจัดกิจกรรมที่นำไปสู่การแก้ปัญหา การจัดการในกลุ่มเด็ก/วัยรุ่น และชี้แนวทางที่จะส่งเสริมให้เด็ก/วัยรุ่นมีความสามารถจัดการกับความเครียด และความกดดันต่าง ๆ และด้วยการที่สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ความเป็นสังคมเศรษฐกิจมากขึ้น แต่ไม่ยอมเปิดกว้างให้มีการส่งเสริมเยาวชนให้มีคุณค่า และเยาวชนเองก็ดูเหมือนว่าไม่มีความกระฉับกระชวยในความคิดของตนเองเกี่ยวกับโอกาสในชีวิตข้างหน้าว่าจะเป็นอย่างไร ปัจจัยทั้งหมดจะชักนำให้

เยาวชนมีความอ่อนแอ ดังนั้น การนำทักษะชีวิตมาส่งเสริมให้เกิดขึ้นในเยาวชน จะเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหานี้ได้ ทำให้เยาวชนมีความเข้มแข็งมากขึ้น สามารถพัฒนาปรับตนเองให้อยู่ในสถานการณ์ที่ยุ่ยากได้ และช่วยให้เยาวชนได้ปรับเปลี่ยนตนเองให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมได้

2. ความต้องการ/ความจำเป็นด้านสังคม

ด้วยเหตุที่บุคคลทุกคนมีส่วนรับผิดชอบต่อความเจริญก้าวหน้าทางสังคม โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชนอันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ดังนั้น เด็กและเยาวชนต้องมีความสามารถเพียงพอที่จะใช้ชีวิตอยู่ในสังคมภายนอกครอบครัวให้ได้ ความสามารถทางสังคมรวมไปถึงทักษะในการเข้ากับผู้อื่นในการสื่อสาร และการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ความสามารถนี้ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งเป็นบริบทสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาอย่างมากในวัยนี้ ถ้าความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเป็นไปอย่างราบรื่นและมั่นคงย่อมส่งผลให้เด็กและเยาวชน มองเห็นคุณค่าในตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ไม่ก่อให้เกิดปัญหาสังคม ในทางตรงกันข้าม หากความสัมพันธ์ในครอบครัวสร้างความรู้สึกกดดัน ไม่มีความสุขให้เด็กและเยาวชน ย่อมส่งผลให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่ดี ไม่มีคุณค่า ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เมื่อต้องดำเนินอยู่ในสังคม ความสามารถในการปรับตัว การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไม่เหมาะสม อาจมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นปัญหาให้กับสังคมได้ ดังนั้นการส่งเสริมทักษะชีวิตก็เป็นสิ่งจำเป็นในการเสริมสร้างให้เยาวชนมีการปรับตัวที่ดีขึ้น มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

3. ความต้องการ/ความจำเป็นด้านการศึกษา

กระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบัน ควรจะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากการให้ความรู้แบบเดิม ยิงในลักษณะของผู้เรียนที่อยู่ในวัยรุ่น ซึ่งมีความต้องการความเป็นตัวของตัวเองสูง ไม่ชอบให้ผู้ใหญ่มาสั่งสอน ขณะเดียวกันก็ยึดถือเพื่อนมาก ทำให้ต้องเน้นการสอนที่มีพื้นฐานอยู่ที่การมีส่วนร่วมของนักเรียนและการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จะช่วยให้นักเรียนได้แบบอย่างของเจตคติและทักษะต่าง ๆ และที่สำคัญเป้าหมายในการสอนทักษะชีวิตนั้น เน้นการสร้างให้เด็ก/เยาวชนเกิดทัศนคติหรือเปลี่ยนทัศนคติไปในทางที่ถูกต้องและสามารถผ่านเหตุการณ์ที่ยั่วยุไปได้ โดยมีพฤติกรรมพึงประสงค์ให้เกิดขึ้น ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องตระหนักและให้ความสำคัญต่อโปรแกรมการศึกษาที่จะต้องมีการสอนทักษะชีวิตเพิ่มขึ้นด้วยเพราะสิ่งเหล่านี้ล้วนมีความสัมพันธ์ต่อการป้องกันพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในบุคคล

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์และคณะ (2538: 2) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการสอนทักษะชีวิตแก่เยาวชน ว่าเยาวชนอยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ขณะเดียวกันก็มีปัญหาของสถาบันครอบครัวในการพัฒนาเยาวชน ดังนั้น จึงจำเป็นที่ระบบการศึกษาจะต้องช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชนส่วนใหญ่ เพื่อที่จะไปเผชิญปัญหาครอบครัว และภูมิคุ้มกันเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างครอบครัวในอนาคตของเยาวชนต่อไป

การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ไม่ได้มีขอบเขตเพียงการมีความรู้ความจำในข้อมูลเท่านั้น แต่ยังหมายถึง การมีทักษะชีวิตและคุณลักษณะ

ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตอีกด้วย การให้การศึกษาโดยการฝึกให้เด็กมีพื้นฐานทักษะชีวิตและคุณลักษณะที่เหมาะสม ถูกต้องเป็นสากล โดยสามารถรักษาวัฒนธรรมและค่านิยมของสังคมควบคู่ไปด้วย จึงเป็นสิ่งที่นักการศึกษา ครูและผู้เกี่ยวข้องควรเห็นความสำคัญของ “การพัฒนาทักษะชีวิต” กับ “การพัฒนาสาระของชีวิต (ความรู้)” ควบคู่กันไปด้วย (วนิดา ขาวมงคล เอกแสงศรี. 2546: 3)

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น จึงพอสรุปความสำคัญของทักษะชีวิตได้ว่าการยอมรับความแตกต่างที่หลากหลาย การเรียนรู้และรู้จักจัดการกับความขัดแย้งที่เหมาะสม การเผชิญหน้ากับปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีความสามารถในการปรับตัว ฯลฯ จะช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการดำเนินงานพัฒนาทักษะชีวิต

ทักษะชีวิตเป็นเครื่องมือในการสร้างคุณลักษณะที่ดีให้กับทรัพยากรบุคคล ซึ่งจะเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีสำหรับมนุษย์ เช่น การรู้จักคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ความคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร การตัดสินใจ การรู้จักตนเอง ความเข้าใจผู้อื่น ส่วนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการสร้างให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งต้องนำเครื่องมือและกระบวนการดังกล่าวมาผสมผสานกับความรู้ ทักษะ และทักษะเกี่ยวกับเพศ เพื่อนำไปสู่การมีความรู้ที่ถูกต้อง มีทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัฒนธรรมและมีพฤติกรรมทางเพศไม่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาต่าง ๆ (กรมสุขภาพจิต. 2547: 39)

การดำเนินงานพัฒนาทักษะชีวิต อาจแบ่งได้เป็นในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา

1. ในระบบการศึกษา เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นหลัก ด้านเนื้อหาการเรียนรู้อย่างมีความเป็นปัจจุบัน ขาดเนื้อหาเพศ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยทางเพศ ผู้ถ่ายทอดหรือผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ส่วนใหญ่เป็นบุคลากรของรัฐ และถ่ายทอดให้กับครู อาจารย์ เป็นหลัก ซึ่งแม้ว่าครูอาจารย์จะได้รับการถ่ายทอดกระบวนการเรียนรู้แล้วก็ตาม แต่ยังคงขาดวิธีการสอนที่สนุกสนาน สื่อที่จูงใจและตรงกับความต้องการหรือปัญหาของเด็ก นอกจากนั้นถ้าจะนำไปสู่ผลสำเร็จควรคำนึงถึงประเภทของโรงเรียน พัฒนาการของนักเรียนในแต่ละช่วงวัย โดยเน้นให้เกิดความครอบคลุมและเข้าถึง รวมทั้งมีการถ่ายทอดไปสู่ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองหรือกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน นอกจากนี้ควรร่วมมือกับองค์กรเอกชน ซึ่งจะมีรูปแบบการถ่ายทอดที่หลากหลายและน่าสนใจ

2. นอกระบบการศึกษา ส่วนใหญ่ผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ คือ องค์กรเอกชนและครู การศึกษานอกโรงเรียน รูปแบบการถ่ายทอดมีหลากหลาย โดยเน้นให้เกิดความสนุกสนาน จูงใจเด็ก เช่น จัดค่าย ตั้งแคมป์ จัดนิทรรศการ กิจกรรมสร้างอาชีพ ศิลป ดนตรี กีฬา จัดหน่วยเคลื่อนที่ (outreach) การใช้สื่อทางวัฒนธรรม (ศิลปะพื้นบ้าน) จัดตั้ง Youth Centers ตามเมืองต่าง ๆ เป็นต้น และถ่ายทอดให้กลุ่มเยาวชน กลุ่มแกนนำเยาวชนต่าง ๆ บุคลากรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ควรมุ่งการถ่ายทอดไปยังแกนนำศาสนา ผู้นำชุมชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชมรมสุขภาพในชุมชนต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพราะบุคคลเหล่านี้ ล้วนเป็นเครือข่ายที่ดีในการพัฒนาเยาวชน

3. เนื้อหาเรื่องเพศศึกษา ควรคำนึงถึงเรื่องบทบาทเพศ (gender) รวมทั้งผสมผสานกับหลักคำสอนของศาสนาและวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นด้วย

4. ควรให้ความรู้ในเรื่องที่เด็กและเยาวชนมีความสนใจและเป็นสิ่งที่จำเป็นเมื่อเด็กต้องเผชิญกับสถานการณ์เสี่ยง ไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาทักษะชีวิตด้วย

5. ควรมีกิจกรรมการเผยแพร่โปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตให้กว้างขวาง ครอบคลุมและเท่าทันพฤติกรรมของวัยรุ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทุกกลุ่ม

การพัฒนาทักษะชีวิตต้องเริ่มต้นตั้งแต่วัยแรกเกิด จนตลอดชีวิตความเป็นมนุษย์ เพื่อบรรลุจุดประสงค์ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ที่ได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ และด้านความสามารถในการใช้ชีวิตให้ประสบความสำเร็จก้าวหน้า ความสำเร็จทั้งในด้านการทำงาน และด้านชีวิตส่วนตัว (วนิดา ขาวมงคล เอกแสงศรี. 2546: 31)

เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการเรียนของนักเรียน นักศึกษา ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้หลายท่าน ได้แก่

ไอเซนค (Eysenck.1981) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นผลจากการกระทำที่อาศัยความสามารถทางร่างกายหรือสมอง โดยตัวที่จะชี้ถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาจได้มาจากกระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบ เช่น การสังเกต การตรวจการบ้าน หรืออาจได้ในรูปของเกรดที่ได้จากโรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยวิธีการซับซ้อนหรืออาจได้จากการวัดแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ไพศาล หวังพานิช (2526: 89) ได้ให้ความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรม หรือจากการสอน การวัดผลสัมฤทธิ์จึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่าเรียนแล้วรู้เท่าไร มีความสามารถชนิดใด ซึ่งสามารถวัดได้ 2 แบบตามจุดมุ่งหมายและลักษณะของวิชาที่สอน คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติหรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าวในรูปการกระทำจริงออกมาเป็นผลงาน เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องวัดโดยใช้ “ข้อสอบภาคปฏิบัติ” (performance test)

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา อันเป็น ประสพการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยใช้ “ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์” (achievement test)

กมล สุตประเสริฐ (2533: 225) ได้กล่าวถึง การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การวัดผลการเรียนที่ได้เรียนผ่านมาแล้วว่ามี ความรอบรู้ เจตคติ ตลอดจนปฏิบัติได้มากน้อยเพียงใด หรือเรียนมาแล้วผลการเรียนยังเหลืออยู่เท่าใด

สุภัททา ปิณฑะแพทย์ (2534) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถหรือประสิทธิภาพของบุคคลที่ได้เรียนรู้ได้ในสิ่งที่ได้รับการฝึกฝน อบรม สั่งสอน เช่น ความสามารถทางการเรียนในโรงเรียน

จากความหมายดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถที่วัดได้จากผลการเรียนที่ได้เรียนผ่านมาแล้ว ว่าบุคคลเรียนรู้แล้วเท่าไร

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เพรสคอร์ต (Prescott. 1961: 17-46) ได้สรุปองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านร่างกาย (Physical Factors) ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของร่างกาย สุขภาพร่างกาย ข้อบกพร่องทางร่างกาย และลักษณะท่าทางของร่างกาย

2. องค์ประกอบด้านความรัก (Love Factors) ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดามารดา ความสัมพันธ์ของบิดามารดากับลูก ความสัมพันธ์ระหว่างลูก ๆ และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในครอบครัว

3. องค์ประกอบด้านวัฒนธรรมและสังคมประกิต (Cultural and Socialization Factors) ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมเลี้ยงดู และฐานะทางเศรษฐกิจที่บ้าน

4. องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนวัยเดียวกัน (Peer Group Factors) ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนวัยเดียวกัน ทั้งที่บ้านและที่สถานศึกษา

5. องค์ประกอบด้านการพัฒนาตนเอง (Self-Development Factors) ได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ ทศนคติต่อการเรียน

6. องค์ประกอบด้านการปรับตัว (Adjustment Factors) ได้แก่ ปัญหาการปรับตัว การแสดงออกทางอารมณ์

บลูม (Bloom. 1981: 166-175) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลมาจากองค์ประกอบด้านสติปัญญา (Cognitive Variable) และสิ่งที่ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษานั้น ๆ

โดยแบ่งองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. พื้นฐานความรู้ความคิดหรือพฤติกรรม (Cognitive entry behavior) มีอิทธิพลต่อ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 50% จึงต้องนำมาพิจารณาในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

2. พื้นฐานด้านจิตพิสัย (Affective entry behavior) มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 25% ซึ่งพื้นฐานด้านจิตพิสัยนี้ บลูม กล่าวว่า หมายถึง ผลของความสนใจ ความมานะตั้งใจ ความขยัน รวมทั้งเจตคติต่อรายวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชานั้น ๆ ตลอดจนมโนภาพแห่งตน (Self-concept) และบุคลิกภาพ (Personality characteristic)

3. คุณภาพการเรียนการสอน (Quality of instruction) มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 25% บลูม กล่าวว่าจากการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูที่สอนนักเรียน 30 คน พบว่า ผู้สอนได้ใช้ความพยายามหรือความตั้งใจในการจัดชั้นเรียนมากกว่าจะใช้กิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน

อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ (2532: 11-40) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีดังนี้

1. องค์ประกอบด้านปัญหาส่วนตัวของนักเรียน จำแนกเป็นส่วนย่อย ๆ ดังนี้
  - 1.1 ปัญหาส่วนตัวด้านสุขภาพร่างกาย
  - 1.2 ปัญหาส่วนตัวด้านความสัมพันธ์กับบิดา มารดา
  - 1.3 ปัญหาส่วนตัวด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน
  - 1.4 ปัญหาส่วนตัวด้านความสัมพันธ์กับครู
  - 1.5 ปัญหาส่วนตัวด้านการปรับตัว
  - 1.6 ปัญหาส่วนตัวด้านความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตัวเอง
2. องค์ประกอบด้านการอบรมเลี้ยงดูของบิดา มารดา ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระบบ ได้แก่
  - 2.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล
  - 2.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
  - 2.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
3. องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้
  - 3.1 ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว
  - 3.2 ด้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
  - 3.3 ด้านที่อยู่อาศัย
  - 3.4 ด้านความคาดหวังของบิดามารดา
4. องค์ประกอบด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าว สรุปได้ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาจเกิดจากองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. ลักษณะส่วนตัวของผู้เรียน
2. การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา
3. ภูมิหลังทางครอบครัว

เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเจตคติและการวัดเจตคติ

ความหมายของเจตคติ

ในการศึกษาความหมายของเจตคติพบว่า มีผู้ได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้
 กูด (Good. 1959: 48) กล่าวว่า เป็นสภาพความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อาจเป็นการเข้ามาหรือต่อต้านสภาพการณ์บางอย่างของบุคคลหรือสิ่งใด ๆ เช่น รัก กลัว หรือไม่พอใจมากน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น ๆ

อนาสตาซี (Anastasi. 1976: 453) กล่าวว่า เจตคติเป็นความโน้มเอียงที่จะแสดงออกในทางชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ เจตคติไม่อาจสังเกตได้โดยตรง แต่สามารถอ้างอิงจากพฤติกรรมภายนอก

กมลรัตน์ หล้าสงฆ์ (2527: 231) ได้กล่าวถึงลักษณะทั่วไปของเจตคติ ดังนี้ คือ

- 1.เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือการได้รับประสบการณ์มิใช่สิ่งที่มีติดตัวมาแต่กำเนิด
- 2.เจตคติเป็นดัชนีที่จะชี้แนวทางในการแสดงพฤติกรรม กล่าวคือ ถ้ามีเจตคติที่ดี ก็มีแนวโน้มที่จะเข้าหาหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ตรงกันข้ามถ้ามีเจตคติที่ไม่ดี ก็มีแนวโน้มที่จะไม่เข้าหา โดยการถอยหนี หรือต่อต้านการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ

3.เจตคติสามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปอีกบุคคลหนึ่งได้ เช่น บิดามารดาไม่ชอบบุคคลหนึ่ง ย่อมมีแนวโน้มทำให้เด็กไม่ชอบบุคคลนั้นด้วย

4.เจตคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากเจตคติเป็นสิ่งที่ได้รับการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ถ้าการเรียนรู้หรือประสบการณ์นั้นเปลี่ยนแปลงไป เจตคติดี ย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530: 193) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า เจตคติ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเหล่านั้น ๆ ไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้

ชัยสิทธิ์ วรรณปกาสิต (2543: 11) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง สภาพจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก ทำที่ ความคิดเห็นของบุคคล ที่มีต่อบุคคลหรือสถานการณ์ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยบุคคลนั้นจะแสดงพฤติกรรมออกมาในเชิงนิมาน คือไม่ชอบไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่สนับสนุน และเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนี้ สามารถสร้างขึ้นได้และเปลี่ยนแปลงได้

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545: 138) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง สภาวะความพร้อมทางจิตที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มทางพฤติกรรมบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของและสถานการณ์ต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง และสภาวะความพร้อมทางจิตนี้จะต้องอยู่นานพอสมควร

ในการศึกษาความหมายของเจตคติ พบว่า มีผู้ได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของ

นักศึกษาต่อสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ ในด้านการให้ความสำคัญ การนำไปใช้ประโยชน์ และการประกอบอาชีพ

ลักษณะของเจตคติ

นันทนल्ली (Nunnally. 1959: 312) ได้กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของเจตคติพอสรุปได้ ดังนี้

1. เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด

2. เจตคติเป็นสภาพการณ์ทางจิตที่มีอิทธิพลต่อการคิดและการกระทำของบุคคล เพราะเป็นส่วนประกอบที่กำหนดแนวทางไว้ว่า ถ้าบุคคลประสบสิ่งใดแล้วบุคคลนั้นจะมีท่าทีต่อสิ่งนั้นในลักษณะอันจำกัด

3. เจตคติเป็นสภาพการณ์ทางจิตที่มีแนวโน้มค่อนข้างจะถาวรพอสมควร ทั้งนี้ เนื่องจากแต่ละบุคคลก็ได้สะสมประสบการณ์ การรับรู้และผ่านการเรียนรู้มาเป็นอันมาก อย่างไรก็ตาม เจตคติก็อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ อันเนื่องมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้

เจตคติเกิดได้ 2 ลักษณะ คือ

1. เจตคติทางบวก (Positive) เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย อาจทำให้บุคคลอยากกระทำ หรืออยากเข้าใกล้สิ่งนั้น

2. เจตคติทางลบ (Negative) เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองในลักษณะของความไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย อาจทำให้บุคคลเกิดความเบื่อหน่าย ซิงซัง หรือต้องการหนีให้ห่างสิ่งนั้น

เซอร์ฟและเซอร์ฟ (สุปราณี สนธิรัตน์. 2529: 415; อ้างอิงจาก Sherif&Sherif. 1956)

กล่าวว่าเจตคติเป็นท่าทีความรู้สึกนึกคิดของบุคคล สามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา ซึ่งลักษณะของเจตคติมี ดังนี้

1. เจตคติเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ เจตคติไม่ใช่เป็นแรงขับทางร่างกาย

2. เจตคติเป็นสิ่งที่คงทนถาวร แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อบุคคลได้รับการเรียนรู้เป็นเวลายาวนาน

3. เจตคติเป็นความรู้สึกที่แสดงโดยตรงต่อสิ่งเร้า นั้น ๆ ซึ่งจะมีความแตกต่างกันออกไป

4. เจตคติเป็นความรู้สึกที่สามารถเกิดกับทุก ๆ สิ่งได้ เช่น เกิดกับบุคคล วัตถุ สถาบัน เหตุการณ์ และแนวคิดต่าง ๆ

5. เจตคติเป็นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดแรงผลักดันจนเป็นลักษณะนิสัย

ไทรแอนดิส (ประนอม เจริญชนม์. 2545: 34-35; อ้างอิงจาก Triandis.1971: 3) ได้สรุปลักษณะเจตคติไว้ ดังนี้

1. เจตคติเป็นสภาวะทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อการคิดและการกระทำมีผลให้บุคคลมีท่าทีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทางใดทางหนึ่ง

2. เจตคติเป็นสิ่งที่ไม่ได้มีมาแต่กำเนิด แต่จะเกิดจากการเรียนและประสบการณ์ที่บุคคลนั้นเกี่ยวข้อง

3. เจตคติ มีความหมายที่อ้างอิงถึงตัวบุคคลหรือสิ่งของเสมอ นั่นคือเจตคติเกิดจากสิ่งที่มีตัวตนและสามารถอ้างอิงได้

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545: 138) ได้สรุปลักษณะของเจตคติไว้ว่า

1. เจตคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้
2. เจตคติดีมีลักษณะที่คงทนอยู่นานพอสมควร
3. เจตคติดีมีลักษณะของการประเมินค่าอยู่ในตัว คือจะบอกลักษณะดี – ไม่ดี ชอบ – ไม่ชอบ เป็นต้น

ชอบ เป็นต้น

4. เจตคติทำให้บุคคลที่เป็นเจ้าของพร้อมที่จะตอบสนองต่อที่หมายของเจตคติ

5. เจตคติบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บุคคลของสิ่งของ และบุคคลกับสถานการณ์ นั่น คือเจตคดีย่อมมีที่หมายนั่นเอง

การเสริมสร้างและการเปลี่ยนแปลงเจตคติ

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2528: 233) กล่าวว่า การเสริมสร้างและการเปลี่ยนแปลงเจตคติในการเรียนเพื่อให้เกิดเจตคติทางบวกต่อการเรียน สามารถกระทำได้ ดังนี้

1. การสร้างเจตคติทางบวกต่อการเรียน ได้แก่ การจัดสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจและความสนุกสนาน ผู้สอนต้องเป็นแบบฉบับที่ดีทั้งด้านความคิด ความประพฤติและการมีระเบียบวินัย ด้านการเรียนรู้และสังคม

2. การเปลี่ยนแปลงเจตคติทางลบต่อการเรียน ได้แก่

2.1 ให้การแนะแนว โดยชี้แนวทางปฏิบัติต่อการเรียนรู้ให้ถูกต้อง เหมาะสม

2.2 พยายามในการเสริมแรงที่ตรงกับความถนัด และความต้องการแก่ผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้มีกำลังใจที่จะเรียนรู้มากกว่าการลงโทษ

2.3 พยายามให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำเองและมีส่วนรับผิดชอบต่อสิ่งนั้น ๆ ทำให้เจตคติที่ไม่ดีต่อบทเรียนนั้นลดลง และในที่สุดกลายเป็นเจตคติที่ดีไปได้

สุดใจ เหล่าสุนทร (2518: 143-144) กล่าวว่า การเสริมสร้างเจตคติที่ดีขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ที่พึงพอใจ เจตคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยการเพิ่มพูนความเข้าใจใหม่ ๆ หรือประสบการณ์ใหม่

นันทวิทย์ เผ่ามหานาคะ (2548: 20) กล่าวว่า เจตคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่แตกต่างจากประสบการณ์เดิม และโดยการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ จัดสิ่งแวดล้อม หรือประสบการณ์ที่พึงพอใจ สำหรับการศึกษาวิชาชีพแล้ว การทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ การเสริมสร้างเจตคติที่ดีเป็นสิ่งที่ควรกระทำควบคู่ไปกับการเรียนวิชาชีพด้วย

ประโยชน์ของเจตคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2524: 5-6) กล่าวถึงประโยชน์ของเจตคติไว้ ดังนี้

1. ช่วยทำให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว โดยการจัดรูปหรือจัดระบบสิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัวเขา

2. ช่วยให้มี การเข้าข้างตัวเอง (Self-Esteems) โดยช่วยให้บุคคลหลีกเลี่ยงที่ไม่ดีหรือปกปิดความจริงบางอย่าง ซึ่งนำความไม่พอใจมาสู่ตน

3. ช่วยในการปรับตัวให้กับสิ่งแวดล้อมที่สลับซับซ้อน ซึ่งการมีปฏิกิริยาตอบโต้หรือการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดออกไปนั้น ส่วนมากจะทำให้สิ่งที่นำความสนใจมาให้หรือเป็นการบำเพ็ญรางวัลจากสิ่งแวดล้อม

4. ช่วยให้ผู้บุคคลสามารถแสดงออกถึงค่านิยมของตนเอง ซึ่งแสดงว่าเจตคตินั้นนำความพอใจมาให้บุคคลนั้น

มาตราวัดเจตคติ

มาตราวัดเจตคติตามวิธีของเธอร์สโตน

ไพศาล หวังพานิช (2531: 154) กล่าวว่า มาตราวัดเจตคติตามวิธีของเธอร์สโตน สร้างขึ้นโดยอาศัยความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลที่น่าเชื่อถือได้กลุ่มหนึ่ง เป็นผู้กำหนดระดับความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดออกเป็น 11 ระดับ จากน้อยสุดจนถึงมากที่สุด โดยแต่ละช่วงหรือแต่ละระดับมีระยะห่างเท่ากัน วิธีนี้จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า มาตราวัดแบบมีระยะห่างเท่ากัน (The method of equal appearing interval) จำนวนข้อความที่วัดเจตคติตามวิธีนี้จะมีประมาณ 20-25 ข้อความ แต่ละข้อจะมีค่าประจำ (Scale Value) เพื่อใช้เป็นคะแนนที่ได้ เมื่อผู้ตอบยอมรับหรือเห็นด้วยกับข้อความนั้น ๆ ข้อความวัดเจตคติที่ได้นี้ถูกคัดเลือกมาจากข้อความจำนวนมากหรือประมาณ 100-150 ข้อความ

มาตราวัดเจตคติตามวิธีการของออสกูต

ไพศาล หวังพานิช (2531: 160-161) กล่าวว่า มาตราวัดเจตคติตามวิธีการของออสกูตใช้ความหมายของภาษาคิดขึ้นโดย ออสกูต และคนอื่น ๆ (Osgood, Suci and Tannenbaum) จะใช้คำคุณศัพท์ต่าง ๆ อธิบายความหมายของสิ่งเร้าที่มีส่วนสัมพันธ์กับบุคคลออกมาเป็นคุณค่าต่าง ๆ และตีความเหล่านั้นออกมาเป็นคุณค่าของเจตคติของบุคคล คือ เป็นแบบวัดเจตคติที่ไม่ใช่ข้อความวัดเจตคติ แต่จะใช้คำคุณศัพท์บรรยายคุณลักษณะต่าง ๆ ของสิ่งนั้น แล้วให้ผู้ตอบแสดงระดับความเห็น โดยการบอกภาพพจน์ หรือความคิดรวบยอดของตนที่มีต่อลักษณะต่าง ๆ เหล่านั้นออกมา แล้วนำค่าของความคิดรวบยอดที่มีต่อสิ่งนั้นมาเป็นค่าเจตคติของบุคคลนั้น คำคุณศัพท์ที่ใช้แทนความหมายของภาษา สามารถบอกให้ทราบถึงความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติของบุคคล ได้แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบเชิงประมาณค่า เช่น ดี-เลว เกลียด-รัก เมตตา-ทารุณ เป็นต้น
2. องค์ประกอบเชิงศักยภาพ เช่น หนัก-เบา แข็งแรง-อ่อนแอ ใหญ่-เล็ก เป็นต้น
3. องค์ประกอบเชิงกิจกรรม เช่น ช้า-เร็ว ร่าเริง-หงอยเหงา เฉื่อยชา-กระตือรือร้น เป็นต้น

มาตราวัดเจตคติตามวิธีการของลิเคอร์ท

ไพศาล หวังพานิช (2531: 160-161) กล่าวว่า มาตราวัดเจตคติตามวิธีการของลิเคอร์ท ใช้ชุดข้อความวัดเจตคติของบุคคลหนึ่งบุคคลใดที่มีต่อเรื่องหนึ่งเรื่องใด แล้วให้บุคคลนั้น ๆ แสดง

ความรู้สึกต่อข้อความดังกล่าว การตอบข้อความนั้น อาจจะเป็นได้ทั้งเห็นด้วยหรือพอใจกับข้อความนั้น ไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น หรือไม่แน่ใจกับข้อความนั้น เจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้จากการรวบรวมคำตอบจากข้อความต่าง ๆ ทุกข้อความในมาตรานั้น วิธีนี้จึงเรียกชื่ออีกชื่อหนึ่งว่า มาตราประมาณค่าแบบรวม (Summated rating scale) จำนวนข้อความที่สร้างขึ้นครั้งแรก ควรมี 30 ข้อความขึ้นไปเพราะจะต้องคัดเลือกให้เหลือ 20-25 ข้อความ

เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

พรณี ช.เจนจิต (2528: 21) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจ เป็นตัวกระตุ้นให้คนแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ กัน การที่คนเรามี ความต้องการ การที่คนเรามีความต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แสดงว่าเราขาดในสิ่งนั้น ๆ ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันให้เราแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ได้สิ่งนั้น ๆ มา เมื่อได้สิ่งสนองความต้องการแล้ว เราจะหยุดพฤติกรรมนั้น แต่เนื่องจากมนุษย์มีความต้องการไม่มีที่สิ้นสุด จึงมีการแสดงพฤติกรรมอยู่ตลอดเวลา

สุภัททา พิณฑะแพทย์ (2534: 58) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจว่า เป็นแรงผลักดันที่ทำให้บุคคลมุ่งที่จะแสดงพฤติกรรม เกิดการเคลื่อนไหวของร่างกายให้ทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อตอบสนองความต้องการนั้น

สุรพล พยอมแย้ม (2541: 103) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ว่า แรงจูงใจ คือ ความปรารถนา หรือสิ่งกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่บุคคลนั้นเห็นว่ามีคุณค่าสำหรับตน โดยผ่านการเรียนรู้ของคน ๆ นั้น ความปรารถนาที่จะบรรลุเป้าหมายจะทำให้บุคคลนั้นหาทางที่จะทำให้แรงจูงใจได้รับการตอบสนอง

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2544: 119) ได้สรุปแรงจูงใจ (Motivation) ไว้ ดังนี้ แรงจูงใจเป็นกระบวนการที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าให้มีพฤติกรรมมุ่งไปสู่จุดหมายปลายทาง ถ้ามีแรงจูงใจมาก พฤติกรรมจะมีพลังมาก ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์จึงเกิดจากแรงจูงใจเป็นสำคัญ

ในการศึกษาความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่า มีผู้ได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความต้องการ ความปรารถนา และตั้งใจที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดี สำเร็จหรือดีขึ้นกว่าเดิม ได้แก่ ความต้องการที่จะทำงานให้ดีกว่าผู้อื่นหรือดีขึ้นกว่าเดิม มีความตั้งใจและความพยายามในการทำงานอย่างเต็มความสามารถ โดยไม่ย่อท้อหรือท้อถอยเมื่อเจออุปสรรคหรือความยากลำบาก พยายามหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหา ขอบแข่งขันกับตนเองและแข่งขันกับผู้อื่น เกิดความสบายใจเมื่อได้รับความสำเร็จ และวิตกกังวลเมื่อได้รับความล้มเหลว

ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

แมคเคลแลนด (มาริสา รัฐปัตย์. 2532: 26; อ้างอิงจาก McClelland. 1961) กล่าวถึงลักษณะพฤติกรรมของผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงว่ามีลักษณะ ดังนี้

1. กล้าเสี่ยงพอสมควร (Moderate risk-taking) มีการตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยว บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไม่พอใจที่จะทำสิ่งที่ง่าย ๆ ซึ่งไม่ต้องใช้ความสามารถ หากแต่เลือกทำสิ่งที่ยากพอเหมาะกับความสามารถของตน และการทำสิ่งที่ยากได้สำเร็จนั้น ทำให้ตนเองพอใจ ส่วนผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ มักไม่กล้าเสี่ยงเพราะกลัวไม่สำเร็จหรือไม่ก็เสี่ยงจนเกินไปทั้ง ๆ ที่รู้ว่าจะไม่สำเร็จแต่ก็หวังพึ่งโชค

2. ความกระตือรือร้น (Energetic) หรือความขยันขันแข็งในการกระทำสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไม่ได้ขยันไปทุกกรณี แต่จะเอาใจใส่ มานะพากเพียรต่อสิ่งที่ท้าทาย ยัวความสามารถของตน เป็นงานที่ต้องใช้สมองขบคิดและจะทำให้ตนเองเกิดความรู้สึกว่าได้ทำงานสำคัญ ล่วงไป

3. ความรับผิดชอบต่อตนเอง (Individual Responsibility) ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะพยายามทำงานให้สำเร็จเพื่อความพึงพอใจของตนเอง มิใช่จะหวังให้คนอื่นยกย่อง ต้องการปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น ไม่ชอบให้ผู้อื่นมาบงการว่าตนควรทำอย่างนั้นอย่างนี้

4. ต้องการทราบผลของการตัดสินใจ (Knowledge of Result Decision) ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะติดตามผลการกระทำของตนว่าเป็นอย่างไร มิใช่คาดคะเนว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ และเมื่อทราบผลการตัดสินใจหรือการกระทำแล้วยังพยายามทำให้ดีกว่าเดิมอีก

5. คาดการณ์ล่วงหน้า (Anticipation of Future Possibilities) ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเป็นผู้ที่มีแผนการระยะยาว (Long-Range Planning) เพราะเล็งเห็นการณ์ไกลกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

6. มีทักษะในการจัดระบบงาน (Organizational Skill) ข้อนี้ยังไม่มีหลักฐานการค้นคว้าเพียงพอ แต่เป็นลักษณะที่น่าจะทำให้เกิดสมรรถภาพในการจัดระบบงานยิ่งขึ้น แมคเคลแลนด ได้อ้างถึงการค้นคว้า ของเฟรนช์ (McClelland. 1985: 228; citing French. 1955) ว่าในการเลือกผู้ร่วมงานนั้น ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะเลือกผู้ที่มีความสามารถในงานนั้นมากกว่าที่จะเลือกเพื่อนฝูงหรือผู้ที่มีคุณสมบัติอย่างอื่น

เฮอร์แมน (Hermans. 1970: 354-355) ได้สร้างแบบสอบถามมีข้อความให้เลือกโดยคำถามทั้งหมดครอบคลุมคุณลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ซึ่งสรุปไว้ 10 ประการ คือ

1. มีความทะเยอทะยาน (Aspiration level) ในระดับที่เกินความสามารถของตนที่จะทำงานให้สำเร็จ
2. เลือกรงานที่มีโอกาสทำสำเร็จ ถึงแม้ว่าผลจากการกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส (Risk-taking behavior)
3. มีความพยายามเพื่อเลื่อนชั้นทางสังคม (Upward mobility)

4. มีความอดทนในการทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน (Persistence)
5. เมื่อถูกขัดขวางขณะกำลังพยายามทำงานอย่างหนึ่งให้สำเร็จก็ไม่ย่อท้อ พยายามทำต่อไปให้สำเร็จ (Task tension)
6. มีความรู้สึกที่เวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง และสิ่งต่าง ๆ จะผ่านพ้นไปอย่างรวดเร็ว จึงควรรีบทำสิ่งต่าง ๆ ให้ทันกับเวลา (Time perception)
7. คำหนึ่งถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก (Time Perspective)
8. การเลือกเพื่อนร่วมงาน การทำโดยพิจารณาความสามารถของบุคคลเป็นสำคัญ (Partner choice)
9. ต้องการให้ตนเองเป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่น โดยพยายามทำงานของตนเองให้ดีขึ้น (Recognition behavior)

ไวเนอร์ (Weiner. 1972: 203-215) ได้สรุปลักษณะเด่นของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเปรียบเทียบกับผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำไว้ ดังนี้

1. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ตั้งใจทำงานดีกว่า อดทนต่อความล้มเหลวสูง ชอบเลือกงานสลับซับซ้อนมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ
2. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ชอบริเริ่มกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความคิดของตนเองมากกว่า และภูมิใจที่ได้เลือกงานยากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2544: 122) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ไว้ ดังนี้

1. เป็นผู้มีความบากบั่น พยายาม อดทนเพื่อจะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย
2. ต้องการงานให้ดีที่สุด โดยเน้นถึงมาตรฐานที่ดีเลิศของความสำเร็จ
3. ชอบความท้าทายของงาน โดยมุ่งทำงานที่สำคัญให้ประสบความสำเร็จ
4. ชอบแสดงออกถึงความรับผิดชอบเกี่ยวกับงาน
5. ชอบแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์
6. ทำงานอย่างมีหลักเกณฑ์เป็นขั้นตอนและมีการวางแผน
7. ชอบยกเหตุผลมาประกอบคำพูดเสมอ
8. อยากให้ผู้อื่นยกย่องว่าทำงานเก่ง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

นักจิตวิทยาที่เสนอแนวคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ที่สำคัญมีดังนี้

ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเมอร์เรย์

เมอร์เรย์ (มาริสสา รัฐปัตย์ . 2532: 25; อ้างอิงจาก Murray. 1938: 152-216) ได้รวบรวมความต้องการทางจิตของมนุษย์ไว้ 28 ชนิด และในจำนวนนี้ มีความต้องการเอาชนะและประสบความสำเร็จ (Need for Achievement) รวมอยู่ด้วย เขาจึงเป็นบุคคลแรกที่ได้กล่าวถึงความต้องการผลสัมฤทธิ์ (n-Achievement) ว่าเป็นความต้องการทางจิตที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน เพราะมนุษย์

ต้องการเป็นผู้ที่มีความสามารถมีพลังจิต (Will Power) ที่จะเอาชนะอุปสรรค มุ่งมั่นที่จะกระทำในสิ่งที่ยากให้ประสบความสำเร็จ

ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ (McClelland 's Achievement Motivation Theory) แมคเคลแลนด์ (มาริสา รัฐปัตย์. 2532: 26; อ้างอิงจาก McClelland. 1961) ได้เน้นแรงจูงใจทางสังคม 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) ซึ่งก็คือความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งหนึ่ง ลุล่วงไปด้วยดี โดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อล้มเหลว

2. แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ (Affiliation Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับของคนอื่น ต้องการเป็นที่นิยม ชมชอบหรือรักใคร่ชอบพอของคนอื่น สิ่งเหล่านี้เป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากบุคคลอื่น

3. แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะได้มาซึ่งอิทธิพลที่เหนือกว่าคนอื่น ๆ ในสังคม ทำให้บุคคลแสวงหาอำนาจเพราะจะเกิดความรู้สึกว่าหากทำอะไรได้เหนือคนอื่น เป็นความภาคภูมิใจ ผู้มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจสูงจะเป็นผู้ที่พยายามจะควบคุมสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองบรรลุความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือกว่าบุคคลอื่น

แมคเคลแลนด์ เน้นความสำคัญในเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่าแรงจูงใจด้านอื่น ๆ เพราะเขาเห็นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสำคัญมากที่สุดสำหรับความสำเร็จทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ

ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแอทคินสัน (Atkinson 's Achievement Motivation Theory) แอทคินสัน (มาริสา รัฐปัตย์. 2532: 26, McClelland. 1985: 233-237; citing Atkinson) ได้เสนอทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นโมเดลเชิงคณิตศาสตร์ โดยอาศัยพื้นฐานทฤษฎีการตัดสินใจ (Theory of Decision Making) เพื่อทำนายแนวโน้มของพฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์ แอทคินสัน เชื่อว่าสิ่งที่กระตุ้นให้บุคคลกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Ta) นั้นขึ้นอยู่กับผลบวกขององค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. แนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จ (Ts) ซึ่งได้มาจากผลคูณขององค์ประกอบ 3 ตัว คือ

$$\begin{aligned} Ts &= Ms * Ps * Is \\ \text{เมื่อ } Ms &= \text{แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์} \\ Ps &= \text{การรับรู้โอกาสที่จะประสบความสำเร็จ} \\ Is &= \text{ค่าของสิ่งล่อใจ (Incentive Value)} \end{aligned}$$

2. แนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว (Tf) ซึ่งมาจากผลคูณขององค์ประกอบ 3 ตัว คือ

$$\begin{aligned} Tf &= Maf * Pf * If \\ \text{เมื่อ } Maf &= \text{แรงจูงใจที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว} \\ Pf &= \text{การรับรู้โอกาสที่จะประสบความสำเร็จ (Pf = 1-Ps)} \end{aligned}$$

$$I_f = \text{ค่าของสิ่งล่อใจที่เป็นเป้าหมายของความล้มเหลว}$$

$$(I_f = 1 - I_s)$$

3. องค์ประกอบซึ่งเป็นอิทธิพลจากภายนอก (Extrinsic Tendency = Text) ซึ่งทำให้บุคคลปรารถนาที่จะกระทำกิจกรรมนั้นหรือไม่

$$\text{ดังนั้น} \quad T_a = T_s + T_f + \text{Text}$$

$$\text{หรือ} \quad T_a = (M_s * P_s * I_s) + (M_{af} * P_f * I_f) + \text{Text}$$

แอกคินสันได้สรุปโมเดลเป็นสมการทำนาย เพื่อทำนายแนวโน้มของพฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์

ดังนี้

$$T_a = (M_s - M_f) [P_s - (1 - P_s)] + \text{Text}$$

$$\text{เมื่อ} \quad T_a = \text{แนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์}$$

$$M_s = \text{แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์}$$

$$M_f = \text{ความกลัวความล้มเหลวหรือความวิตกกังวล}$$

$$P_s = \text{การรู้โอกาสที่จะประสบความสำเร็จ}$$

$$\text{Text} = \text{แนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมที่มีอิทธิพลมาจากภายนอก}$$

เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู

ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู

อุทัยวรรณ บัวผัน (2530: 6) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู หมายถึง วิธีการอบรมที่พ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดูปฏิบัติต่อเด็ก และเรียกร้องให้เด็กปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก อันเป็นแนวทางให้ผู้เลี้ยงดูสามารถให้รางวัลหรือลงโทษตามการกระทำต่าง ๆ ของเด็กได้ นอกจากนี้เด็กยังมีโอกาสเฝ้าสังเกตลักษณะและการกระทำต่าง ๆ ของผู้เลี้ยงดู ทำให้เด็กเลียนแบบผู้เลี้ยงดูได้

การอบรมเลี้ยงดู เป็นความหมายรวมของคำว่า อบรม และเลี้ยงดู ซึ่งรติชน พีรยสิทธิ์ (2543: 60-61) ได้ให้ความหมายของคำว่า การอบรมเลี้ยงดูไว้ โดยแบ่งความหมายออกเป็น 2 ส่วน คือ การอบรม และการเลี้ยงดู

การอบรม หมายถึง การแนะนำสั่งสอนให้ความรู้ ให้แนวคิด แนวปฏิบัติถ่ายทอดบุคลิกภาพ ค่านิยม ตลอดจนการทำตัวเป็นตัวอย่างในเรื่องต่าง ๆ ให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์

การเลี้ยงดู หมายถึง การดูแลในเรื่องอาหาร ดูแลสุขภาพ ดูแลความเป็นอยู่ เพื่อสนองความต้องการของเด็ก เลี้ยงดูส่งเสริมให้เด็กได้มีพัฒนาการทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตามวัยอันเหมาะสม

การอบรมเลี้ยงดู จึงหมายรวมถึง การแนะนำสั่งสอน เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กเลี้ยงดู ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน

ในการศึกษาความหมายของการอบรมเลี้ยงดูพบว่า มีผู้ได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง วิธีการแนะนำสั่งสอนที่บิดามารดา หรือ ผู้ปกครองได้ประพฤติปฏิบัติต่อนักศึกษาทั้งทางวาจาและการกระทำ ซึ่งเป็นการแสดงให้นักศึกษา เห็นถึงความรู้สึกและอารมณ์ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง โดยแบ่งออกเป็น 3 แบบ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

หลักในการอบรมเลี้ยงดู

วรภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์ (2544: 23-24) ได้กล่าวถึงหลักในการอบรมเลี้ยงดู มีหลักกว้าง ๆ คือ “ถ้าเราอยากให้อลูของเราเป็นอย่างไร เราจงปฏิบัติต่อลูของเราเช่นนั้น พ่อแม่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ลู”

1. ให้ความรัก ความอบอุ่น โดยการพูด การสัมผัส โอบกอด การมีกิจกรรมร่วมกัน และการใช้เวลาแก่ลูอย่างเหมาะสม

2. มีความเข้าใจในตัวลู

3. เป็นตัวอย่างที่ดี

4. มีความสม่ำเสมอ

5. มีการลงโทษที่เหมาะสม

ลักษณะหรือรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยสำคัญ เสมือนเบ้าหลอมให้คนมีลักษณะแตกต่างกัน เด็ก ๆ จะค่อย ๆ ซึมซับสิ่งที่เขา รู้ เห็น ได้ยิน จากครอบครัว มาผสมผสานความคิด ความเข้าใจของตนเอง ปรับเปลี่ยนมาเป็นแนวทางในการคิด การปฏิบัติ การแสดงออก ตอบสนองต่อสิ่งเร้าและสถานการณ์ เป็นแบบแผนเฉพาะตน (วรภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์. 2544: 23) ซึ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูนั้นมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกัน อาจแบ่งได้หลายประเภท ตามลักษณะและการปฏิบัติต่อเด็ก ในการอบรมเลี้ยงดูนั้น แต่ละครอบครัวมีวิถีทางและรูปแบบในการอบรมเลี้ยงดู มีทัศนคติในการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจ ความเชื่อ ค่านิยม สภาพแวดล้อม และความเอื้ออำนวยในด้านต่าง ๆ จึงได้มีผู้จำแนกลักษณะหรือรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ไว้ดังนี้

พัมรอยด์ (Pumroy. 1966: 73-78) กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยแบ่งออกเป็น 4 แบบ ตามลักษณะของบิดามารดา ดังนี้

1. บิดามารดาร์กและปล่อยบุตรจนเหลือ (Over-Permissive Parents) บิดามารดาให้ความรักตามใจบุตรเกินสมควร บังคับบุตรไม่ได้ บุตรไม่ได้รับการฝึกให้อายากคิดในสิ่งที่แปลกใหม่ ไม่ได้รับการฝึกให้รู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบ บิดามารดามักจะให้ของแก่บุตร หรือพาไปเที่ยวบ่อย ๆ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

2. บิดามารดาประเภทเข้มงวด (Authoritarian Parents) บิดามารดาจะอบรมเลี้ยงดูให้บุตร เชื่อฟังตนอย่างเคร่งครัด วางกฎเกณฑ์ให้บุตรปฏิบัติตาม ซึ่งถ้าบุตรฝ่าฝืนจะถูกลงโทษอย่าง ยุติธรรมและสมเหตุสมผล บิดามารดาประเภทนี้มักจะกระตุ้นบุตรให้มีความสามารถเกินธรรมชาติ และ ยังชอบเร่งรัดบุตรให้พัฒนาไปเร็วกว่าอายุ

3. บิดามารดาประเภทไม่ยอมรับบุตร (Ignoring Parents) บิดามารดาประเภทนี้จะทำตัว เป็นศัตรูกับบุตรอย่างเปิดเผย แสดงความโกรธ เกลียดบุตรออกมาในรูปของการควบคุมบังคับและ การลงโทษ ซึ่งเป็นการปฏิบัติต่อบุตรตามความรู้สึกทางลบของบิดามารดาที่มีต่อบุตร มากกว่าที่จะ เกี่ยวกับการกระทำผิดของบุตรเอง ทั้งยังคิดว่าบุตรของตนไม่มีความสามารถ

4. บิดามารดาประเภทปกป้องคุ้มครองบุตร (Over Protective Parents) บิดามารดา ประเภทนี้จะให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบคอยสอดส่องดูแลไม่ให้บุตรต้องอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อ อันตราย ไม่เปิดโอกาสให้บุตรกระทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย เพราะกลัวบุตรจะลำบากหรือได้รับ อันตราย

บัมไรด์ (Baumrind, 1975: 270-285) ได้อธิบายถึงการอบรมเลี้ยงดูแต่ละรูปแบบไว้ ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม (Authoritarian) เป็นการที่พ่อแม่ใช้อำนาจใน การอบรมเลี้ยงดูให้เด็กทำตามความต้องการของตน ไม่มีการปรึกษาหารือกับเด็ก แสดงความไม่ พอใจ ยอมรับเด็กน้อย ไม่ไว้ใจ ห้างเหิน ให้ความอบอุ่นน้อยและลงโทษในระดับสูง

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (Authoritative) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ควบคุมสูง ให้ทำตามที่พ่อแม่ต้องการ และมีการยอมรับในตัวเด็กสูงเช่นกัน มีการให้ความรัก ความอบอุ่น และให้ เหตุผล

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ (Permissiveness) เป็นการอบรมที่พ่อแม่ยอมรับเด็ก มาก ให้ความอบอุ่น แต่ไม่มีการประเมินเด็ก ควบคุมเด็กน้อย ปล่อยให้เด็กเป็นไปตามที่เด็กต้องการ

เฮอร์ลอค (Hurlock, 1978: 402-403) ได้แบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู เป็น 3 แบบ ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democratic disciplinary techniques) หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูบุตรที่รู้สึกว่าเป็นบิดามารดาปฏิบัติต่อบุตรอย่างยุติธรรม บิดามารดาที่มีความอดทน ไม่ ตามใจและเข้มงวดจนเกินไป ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของบุตรให้ความร่วมมือแก่บุตร ตามโอกาสอันควร

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (Authoritarian disciplinary techniques) หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่รู้สึกว่าเป็นบิดามารดาก้าวร้าวเรื่องส่วนตัวของตน ทำให้ตนเองรู้สึกผิดเมื่อ แสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม ถูกบังคับให้ทำตามความต้องการของบิดามารดา และบิดาให้คำพูดที่ ทำให้ตนเองรู้สึกอับอาย

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (Permissive disciplinary techniques) หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บุตรรู้สึกว่าตนเองได้รับการเอาอกเอาใจ ตามใจ และไม่ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือ เอาใจใส่จากบิดามารดาเท่าที่ควร

ไซมอนด์ (สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2543: 33-35; อ้างอิงจาก Symond. 1970: 221-228) ได้สรุป การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีผลต่อบุคลิกภาพของเด็กไว้หลายประการ ดังนี้

1. พ่อแม่ที่ปล่อยละเลยบุตร บุตรจะมีลักษณะเป็นคนก้าวร้าว เจ้าคิดเจ้าแค้น ชอบพูดปด ลักเล็กขโมยน้อย หนีโรงเรียน

2. พ่อแม่ที่ประคบประหงมบุตรเกินไป บุตรจะมีลักษณะเป็นคนไม่ให้ความร่วมมือ ฟุ้งตนเองไม่ได้ ต้องพึ่งผู้อื่นอยู่เสมอ

3. พ่อแม่มีอำนาจเหนือบุตร บุตรจะเป็นคนเจ้าระเบียบ สุภาพเรียบร้อยอยู่ในโอวาท สามารถปรับตัวเข้ากับผู้ใหญ่ได้ดี ว่านอนสอนง่าย สงบเสงี่ยม การตัดสินใจจะขึ้นอยู่กับผู้มีอำนาจขาดความคิดริเริ่ม

4. พ่อแม่ที่ยอมจำนนต่อบุตร บุตรจะขาดความรับผิดชอบ เห็นแก่ตัว ไม่อยู่ในโอวาท ดื้อดึง เอาแต่ใจตัวเอง

วันเพ็ญ พิศาลพงษ์ และคณะ (2526: 8-10) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดู ออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูที่เน้นการพัฒนาทางด้านร่างกายหรือการที่ผู้ใหญ่ในครอบครัวส่งเสริมความเจริญเติบโต ความแข็งแรงของร่างกาย

2. การอบรมเลี้ยงดูที่เน้นการพัฒนาทางด้านอารมณ์ สังคม หรือการที่ผู้ใหญ่ฝึกให้เด็กรู้จักการปฏิบัติตนต่อหมู่คณะ รู้จักช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นตามความสามารถ รู้จักปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ตลอดจนการอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักการรับ และการปฏิบัติตนตามมารยาททางสังคม

3. การอบรมเลี้ยงดูที่เน้นการพัฒนาทางด้านสติปัญญา หรือการที่ผู้ใหญ่ส่งเสริมให้เด็กมีเชาวน์ไหวพริบ เฉลียวฉลาด และส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และสอนเด็กในสิ่งต่าง ๆ

4. การอบรมเลี้ยงดูที่เน้นการพัฒนาด้านจริยธรรม หรือการที่ผู้ใหญ่ปลูกฝังให้เด็กมีจิตใจที่ดี ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนา และมีจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528: 4-12) ได้ศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในประเทศไทย และได้แบ่งการศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาไทย เป็น 5 รูปแบบ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน คือ การที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อบุตรด้วยความรัก เอาใจใส่ทุกข์สุขมีความใกล้ชิดและทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเด็ก ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนแก่เด็กในสิ่งที่ต้องการทุกอย่าง

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้เหตุผล คือ การที่พ่อแม่อธิบายเหตุผลให้กับเด็ก เมื่อต้องการขัดขวางหรือสนับสนุนเด็ก พ่อแม่มีการลงโทษ และให้รางวัลแก่เด็กอย่างเหมาะสมมากกว่าใช้อารมณ์

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิตใจ คือ การที่พ่อแม่ใช้วาจาว่ากล่าวตีเตียนเด็ก เมื่อเด็กกระทำความผิด ขู่ว่าจะไม่รัก ตัดสิทธิ์เด็กที่เคยได้รับเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม คือ การที่พ่อแม่ออกคำสั่งให้เด็กทำตาม และคอยควบคุมอย่างใกล้ชิดว่าเด็กจะทำหรือไม่ ถ้าเด็กไม่ทำตามก็จะลงโทษ

5. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเองเร็ว คือ การที่พ่อแม่ให้โอกาสเด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งพ่อแม่จะเป็นผู้แนะนำและช่วยฝึกฝนให้บ้าง

วารสาร รักรัก (2529: 9-13) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามแบบสังคมไทย พบว่าสังคมไทยมีการอบรมเลี้ยงดูที่แบ่งได้ 4 แบบ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก ความอบอุ่นแบบประชาธิปไตย หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ให้ความรัก ความเอาใจใส่ และความเข้าใจ ใช้เหตุผลกับลูก ให้ลูกรู้สึกว่าตนได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ให้อิสระแก่ลูกในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เอาใจใส่และช่วยเหลือ แนะนำลูกตามความเหมาะสม ยอมรับความสามารถและให้สิทธิลูกในการตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง พ่อแม่คอยให้กำลังใจ คำปรึกษา ความมั่นคงปลอดภัยแก่ลูก ตลอดจนแนะแนวทางการดำเนินชีวิตในแต่ละวัยแก่ลูก เพื่อลูกจะได้เกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบคาดหวังเอาากับเด็ก หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่เรียกร้องจากลูก เคียดเขี้ยวให้ทำตามทีพ่อแม่หวังไว้ พ่อแม่จะกำหนดวิถีชีวิตให้กับลูก ลูกต้องทำตามจุดประสงค์หรือความต้องการของพ่อแม่ และมีหน้าที่ทำตามทุกอย่างแม้ว่าจะไม่ชอบก็ตาม

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ไม่สนใจที่จะอบรมสั่งสอนลูก ปล่อยให้ลูกทำตามอำเภอใจ ไม่มีใครคอยชี้แนะทางที่ถูกต้อง และเหมาะสมให้ ไม่สนใจความเป็นอยู่ ไม่ดูแลยามเจ็บไข้ ให้ความรักแบบลำเอียง หรือดูด่าลงโทษแรงเกินไป

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไป หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่คอยปกป้องดูแลลูกมากเกินไป ไม่ให้ลูกได้รับความลำบากหรืออันตราย คอยให้ความช่วยเหลือลูกทุกอย่างจนลูกไม่รู้จักวิธีช่วยเหลือตนเอง ไม่รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีเรื่องอะไรขัดข้อง พ่อแม่จะเป็นคนช่วยเหลือให้หมดโดยลูกไม่ต้องทำอะไร หรือจะเรียกว่าเป็นการถนอมไขไว้ในหิน เอาใจใส่ลูกอย่างไม่ให้พลาดสายตา คอยให้ความช่วยเหลือลูกทุกฝีก้าว

จากการศึกษารูปแบบของการอบรมเลี้ยงดู ผู้วิจัยมีความเห็นว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูมีหลายแบบ สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 แบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ซึ่งถือว่าครอบคลุมในทุกด้านของพฤติกรรม และจะนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูในการศึกษาครั้งนี้

เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

ความหมายของการปรับตัว

ลาซารัส (Lazarus, 1969: 151) ให้ความหมายในการปรับตัวทางจิตวิทยาว่า หมายถึง การที่บุคคลจะต้องปรับตัวเพื่อให้เหมาะสมกับข้อเรียกร้อง (Demands) ของสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้น

กิลเมอร์ (Gilmer. 1971: 73) ได้อธิบายว่า การปรับตัวเป็นความพยายามที่จะทำให้เกิดความสมดุลระหว่างความต้องการสิ่งเร้าและโอกาสที่มีอยู่ภายในสิ่งแวดล้อมหนึ่ง ๆ หรืออาจจะกล่าวในอีกความหมายหนึ่งได้ว่า เป็นกระบวนการที่มนุษย์มีปฏิกริยาโต้ตอบกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเป็นการปรับตัวเข้าปัญหา รวมความหมายถึง การปรับสภาพปัญหาที่เป็นอยู่ให้เข้ากับความต้องการด้วย

เจลา ประเสริฐสังข์ (2526: 175) ให้ความหมายของการปรับตัว เป็นวิธีการทำให้เกิดความสมดุลด้วยวิธีการต่าง ๆ นา ๆ เพื่อขจัดความทุกข์หรือปัญหาทั้งหลายที่มารุมล้อมตัวเราให้หมดสิ้นไป หรือให้ลดน้อยลง ซึ่งการปรับตัวของบุคคลนี้อาจจะเกิดขึ้นโดยที่บุคคลรู้ตัวหรือไม่รู้สึกตัวก็ได้ และผลของการปรับตัวอาจช่วยลดความทุกข์ได้ชั่วขณะหนึ่ง หรืออาจลดความตึงเครียดได้เป็นระยะเวลานานหรือตลอดไปเลยก็ได้

สุชา จันทน์เอม (2533: 23) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการที่บุคคลได้แสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมของเขา

วารภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์ (2544: 2-3) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใช้ความพยายามในการปรับตนเอง เมื่อต้องเผชิญกับสภาพปัญหาความอึดอัดใจ ความคับข้องใจ ความเครียด ความทุกข์ใจ ความวิตกกังวลต่าง ๆ ฯลฯ จนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้น ๆ สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสภาพปัญหานั้น ๆ ได้

สาเหตุของปรับตัว ได้แก่

1. เพื่อความอยู่รอดของชีวิต
2. เพื่อความสุข

จากคำจำกัดความดังกล่าว สรุปได้ว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการที่บุคคลปรับสภาพตนเองให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เพื่อความอยู่รอดและให้เกิดความสุขทั้งตนเองและผู้อื่น

ในการศึกษาความหมายของการปรับตัว พบว่า มีผู้ได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การปรับตัว ความพอใจ การยอมรับ และการเข้าไปมีส่วนร่วมต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อให้ได้อยู่ได้ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ อย่างมีความสุข

องค์ประกอบของการปรับตัว

ลาซารัส (Lazarus. 1969) ได้จัดองค์ประกอบที่แสดงถึงการปรับตัวไว้ 6 ประการ คือ

1. มีความคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical Thinking) คือ เป็นบุคคลที่มีการวางแผนในการแก้ปัญหาอย่างระมัดระวัง และทำงานละเอียด จริงจัง
2. มีทักษะทางสังคม (Sociability) เป็นบุคคลที่เข้ากับคนอื่นได้ มีชีวิตชีวา มีความพอใจในการเข้าสังคม
3. มีความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Stability) เป็นบุคคลที่ไม่ปล่อยอารมณ์ไปกับความกลัวหรือวิตกกังวลมากเกินไป สามารถผ่อนคลาย และหลีกเลี่ยงความตึงเครียด มองชีวิตตามสภาพความเป็นจริง
4. มีความเชื่อมั่น (Confidence) เป็นบุคคลที่เห็นคุณค่าในการตัดสินใจด้วยตนเอง ปรับตัว

เข้ากับสถานการณ์ใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย พร้อมทั้งจะเผชิญปัญหาทั้งปัจจุบันและอนาคต โดยไม่มีความรู้สึกต่ำต้อยในเรื่องรูปร่าง ท่าทางของตนเอง

5. ความสัมพันธ์ส่วนบุคคล (Personal Relations) เป็นบุคคลที่มีความอดทน ไม่วิพากวิจารณ์ผู้อื่นเกินควร มองโลกในแง่ดี

6. ความพึงพอใจในบ้าน (Home Satisfaction) เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวดี พึงพอใจกับสภาพในบ้าน ได้รับการยอมรับและเข้าใจจากทางบ้าน

ธอร์ป (Thorpe, 1955: 319 - 320) เสนอไว้ว่า การศึกษาเรื่องการปรับตัวของบุคคล ควรแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ

1. การปรับตัวทางด้านส่วนตัว ประกอบด้วย

1.1 ความเป็นตัวของตัวเอง (Self-reliance) หมายถึง ความสามารถที่จะทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นอิสระ พึ่งตนเองและรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเอง

1.2 ความรู้สึกว่าตนมีคุณค่า (Sense of Personal Worth) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการได้รับการยอมรับจากผู้อื่น มีความศรัทธาในความสำเร็จของตนเอง เชื่อว่าตนเองมีความสามารถในระดับเกณฑ์เฉลี่ยสูงหรือสูงกว่า

1.3 ความรู้สึกเป็นอิสระ (Sense of Personal Freedom) เป็นความสามารถในการกำหนด และวางแนวทางในการปฏิบัติของตนเอง มีความอิสระในการเลือกคบเพื่อนและการควบคุมการเงินด้วยตนเอง

1.4 ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Sense of Belonging) เกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับความรักจากครอบครัว ความปรารถนาดีจากเพื่อนและมีความสัมพันธ์ที่ราบรื่นกับคนทั่วไป

1.5 แนวโน้มการเกิดพฤติกรรมถอยหนี (Withdrawing tendencies) คือการที่บุคคลชอบคิดเพื่อฝัน เป็นผู้ที่มีความรู้สึกไว เหงา และหมกมุ่นในเรื่องของตนเอง

1.6 อากาทางประสาท (Nervous systems) คือ บุคคลที่มีความทุกข์จากอาการทางกายหนึ่งอย่างหรือหลายอย่าง ซึ่งเป็นอาการทางกายอันเนื่องมาจากความขัดแย้งทางอารมณ์ เช่น เบื่ออาหาร นอนไม่หลับ

2. การปรับตัวทางสังคม ได้แก่

2.1 มาตรฐานสังคม (Social standards) คือ การที่บุคคลเข้าใจในสิทธิของผู้อื่น เห็นความจำเป็นของการทำตามข้อตกลงของกลุ่มและเข้าใจว่าสิ่งใดถูกหรือผิด

2.2 ทักษะทางสังคม (Social skills) เป็นการแสดงออกถึงความสามารถในการจัดการกับความต้องการของคนใกล้ชิด คนแปลกหน้า ให้ความสนใจกับปัญหา และกิจกรรมของบุคคลในสังคม

2.3 แนวโน้มการต่อต้านสังคม (Anti-social tendencies) หมายถึง บุคคลที่ดื้อดึง ชอบก่อเรื่องทะเลาะรังแกผู้ที่อ่อนแอกว่า ทำอะไรตามความพอใจของตน โดยไม่สนใจความเดือดร้อนของคนอื่น

2.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว (Family relations) บุคคลที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัว

ดี คือ ผู้ที่รู้สึกว่าเป็นที่รักและได้รับการปฏิบัติที่ดีจากทางบ้าน รู้สึกมั่นคงและไม่รู้สึกว่าถูกควบคุม กวดขันมากหรือน้อยเกินไป

2.5 ความสัมพันธ์กับโรงเรียน (School relations) คือ ลักษณะที่บุคคลสามารถอยู่ร่วมกับครูและเพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ ได้ การเรียนเหมาะกับระดับความสนใจและวุฒิภาวะของตน เห็นความสำคัญของชีวิตในโรงเรียน

2.6 ความสัมพันธ์กับชุมชน (Community relations) เป็นการติดต่อสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านอย่างมีความสุข ภาควุมิใจในความเจริญก้าวหน้าของชุมชน มีความอดทนในการติดต่อกับบุคคลในชุมชน โดยไม่เลือกเชื้อชาติ ศาสนา รวมทั้งเคารพกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพในชุมชน

ลักษณะของการปรับตัว

ทินดอล (Tindall. 1959: 76) กล่าวถึง บุคคลที่สามารถปรับตัวได้ดีโดยทั่วไป ไว้ดังนี้

1. รักษาไว้ซึ่งความสมบูรณ์ของบุคลิกภาพ โดยมีความสามารถผสมผสานความต้องการของตนกับพฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อสนองความต้องการนั้น โดยที่พฤติกรรมดังกล่าวต้องเข้ากันได้กับสิ่งแวดล้อม

2. ประพฤติปฏิบัติตามปทัสถานของสังคม
3. ปรับตัวเข้ากับสภาพความเป็นจริง
4. มีความมั่นคงทางอารมณ์ และสามารถควบคุมอารมณ์ได้
5. มีวุฒิภาวะ
6. มองสังคมในแง่ดี และช่วยเหลือสังคมอยู่เสมอ

รัตนา ยัญทิพย์ (2522: 32-33) กล่าวว่า บุคคลที่มีการปรับตัวดีนั้น จะมีการแสดงออก ดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง ไม่มีปมด้อย ไม่เกรงกลัวตำแหน่งหรือความยิ่งใหญ่ ไม่ก้าวร้าว ขณะเดียวกันก็ยอมรับความสามารถ และความสำเ็จของผู้ที่เหนือกว่าตน

2. ยอมรับสภาพความเป็นจริง มีความกล้าที่จะเผชิญกับชีวิต แม้ว่าจะมีเหตุร้ายบางขณะ ไม่ท้อแท้ กล้าที่จะต่อสู้เต็มกำลังความสามารถ

3. มีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น เป็นผู้ที่มองบุคคลอื่นในแง่ดีปราศจากอคติใด ๆ

4. ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม เป็นผู้ไม่มีแต่ความเบื่อหน่าย ไม่การทะเลาะวิวาทบ่อย และยุติธรรมต่อบุคคลอื่น

5. ไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติด้อยหน่า เป็นบุคคลที่สามารถนำเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว

6. สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี มีใจกว้างพอที่จะรับฟังความคิดเห็น และข้อโต้แย้งของผู้อื่น

7. ปราศจากนิสัยทางจิตที่กระทบกระเทือนบุคลิกภาพ
8. มีความเข้าใจและยอมรับสภาพของตนเอง รู้จุดเด่น และจุดด้อยของตนเอง
9. ปฏิบัติตามระเบียบของสังคม ปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับมาตรฐานของสังคม
10. มีความรู้สึกเป็นอิสระ รู้สึกว่าตนไม่ถูกบังคับ

วารสาร ธรรมสาร (2544: 3) ได้กล่าวถึงลักษณะของกระบวนการปรับตัว ดังนี้

1. การปรับตัวที่สมบูรณ์ หรือการปรับตัวแบบบูรณาการ (Integrating Adjustment) เป็นลักษณะการปรับตัวของบุคคล เมื่อเผชิญกับสภาพปัญหาหรืออุปสรรค แล้วสามารถแก้ไขปัญหาหรือขจัดอุปสรรคนั้นได้ โดยที่ตนเองเกิดความสุขกาย สบายใจ ไม่มีข้อข้องใจหรือสงสัยเหลืออยู่เลย หรือหากว่าเจ้าของปัญหายอมรับ ทำใจได้ ปรับสภาพความคิดความรู้สึกได้ ก็ถือว่าเป็นการปรับตัวที่สมบูรณ์แบบเช่นเดียวกัน

2. การปรับตัวแบบไม่สมบูรณ์ หรือการปรับตัวแบบไม่บูรณาการ (Non-integrating Adjustment) เป็นการปรับตัวที่บุคคลไม่สามารถเผชิญกับปัญหาได้ รวมทั้งไม่สามารถแก้ปัญหานั้น ๆ ได้ การปรับตัวแบบนี้ ยังคงมีความทุกข์ค้างคาใจอยู่ จึงเป็นการปรับตัวที่ไม่สมบูรณ์แบบ และจำเป็นต้องอาศัยกลไกทางจิต หรือกลไกการป้องกันตนเองมาใช้ เพื่อช่วยผ่อนคลาย หรือลดความตึงเครียดลงไป

กลไกในการปรับตัว

ลักษณะ สิริวัฒน์ (2544: 119-129) เมื่อบุคคลประสบปัญหาหรือความไม่สบายใจจะมีวิธีการต่าง ๆ เพื่อลดความไม่สบายใจนั้น มีวิธีการ คือ

1. ปฏิกริยาทางร่างกายเพื่อปรับตัว (Reaction of Adjustment) หากมีตัวเร่งความเครียดเกิดขึ้น จะเกิดปฏิกริยาทางร่างกาย เพื่อปรับตัว 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 อาการบอกเหตุ (Alarm Reaction Stage) จะเกิดขึ้นเฉพาะแห่ง อันเนื่องมาจากตัวเร่งให้เกิดความเครียด ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นจะเกิดโดยผ่านระบบประสาทและต่อมไร้ท่อ เช่น ต่อมพิทูอิทารีจะหลั่งฮอร์โมนออกมา ทำให้ร่างกายสามารถต่อต้านตัวเร่งความเครียด และปรับร่างกายให้อยู่ในภาวะสมดุล

1.2 อาการต่อต้าน (Resistance Stage) ในระยะช่วงนี้การเปลี่ยนแปลงทางชีววิทยา จะเกิดขึ้นเพื่อรักษาสภาพต่อต้านของสิ่งมีชีวิตต่อตัวเร่งความเครียด ในบางสถานการณ์ทำให้เกิดระดับการสมดุลทางสรีระวิทยาเกิดขึ้น

1.3 ขั้นหยุดการทำงาน (Exhaustion Stage) ถ้ามนุษย์อยู่ภายใต้เหตุการณ์ที่มีความเครียดนาน ๆ ความต้านทานไม่สามารถทำให้ร่างกายคงรักษาสภาพคงที่ไว้ได้ และความเครียดยังมีอยู่ต่อไป อาจจะทำให้ตายได้ เพราะอวัยวะหยุดการทำงาน

2. วิธีการเผชิญปัญหาหรือโต้ตอบปัญหาโดยอัตโนมัติ ได้แก่

2.1 การร้องไห้ นับว่าเป็นการตอบโต้ปัญหาแบบหนึ่ง เมื่อบุคคลต้องเผชิญปัญหา

เพราะการร้องไห้จะช่วยปลดปล่อยอารมณ์เครียด ความปวดร้าว ความเจ็บใจ ความน้อยใจ ความเสียใจ หรือความวิตกกังวลให้คลายลงได้ และภายหลังการร้องไห้ อารมณ์ของบุคคลนั้นจะค่อย ๆ สบาย คลายความวิตกกังวล หรือความเครียดเข้าสู่สภาพปกติได้

2.2 การระบายออกด้วยคำพูด เป็นกลไกที่ช่วยลดอาการเครียด ช่วยให้บุคคลระบายความอัดอั้นตันใจ ความทุกข์ร้อนต่าง ๆ และจะทำให้สามารถเข้าใจสถานการณ์หรือปัญหาแจ่มชัดขึ้น ความคิดต่าง ๆ ใหม่ ๆ อาจเกิดขึ้นได้ในขณะที่พูด นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสที่เขาจะได้แสวงหาความคิดเห็นร่วมกับบุคคลอื่น และอาจจะนำแง่คิดต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.3 การหัวเราะ บุคคลบางคนเมื่อเผชิญปัญหาอาจจะหัวเราะ ไม่ว่าจะด้วยตั้งใจหรือประชดประชันก็ตาม หรืออาจทำตลกเพื่อผ่อนคลายความเครียดหรือความเศร้า หรือความวิตกกังวลใจ โดยทั่วไปการหัวเราะและการมีอารมณ์ขัน มีแนวโน้มที่จะช่วยลดความเครียด และพฤติกรรมก้าวร้าวลงไป

2.4 การเสาะแสวงหาแหล่งให้ความช่วยเหลือ เมื่อบุคคลเผชิญกับสภาวะวุ่นวายใจ ก็มักจะหาแหล่งที่จะให้ข้อมูลหรือแสวงหาความช่วยเหลือและกำลังใจ เมื่อบุคคลที่เขาไปขอความช่วยเหลือจะต้องเป็นบุคคลที่เขาไว้วางใจ และมีความเชื่อมั่นว่าจะรักษาความลับของเขาไว้ได้

2.5 การพักผ่อนนอนหลับ ภายหลังการพักผ่อนนอนหลับแล้ว ความรุนแรงของปัญหาจะค่อย ๆ คลี่คลายลงไปบ้าง ขณะที่กำลังหลับก็อาจจะฝันดีหรือร้ายก็แล้วแต่ เมื่อตื่นขึ้นมา เขาก็จะคิดต่อประสบการณ์ที่เขาได้จากการฝัน และจากช่วงเวลาที่ได้นอนหลับไปนั้น อาจช่วยให้เขาตระหนักวิเคราะห์สภาพการณ์ต่าง ๆ อันจะทำให้เข้าใจเหตุการณ์ได้ดีขึ้น ซึ่งจะเป็นผลให้เขาได้ระงับความรู้สึก ความเครียด ความผิดหวัง และความไม่สบายใจต่าง ๆ ได้

3. การใช้กลวิธานในการปรับตัวหรือกลไกป้องกันทางจิต (Defense Mechanism) เป็นวิธีการหรือกลไกที่บุคคลนำมาใช้เพื่อคลายความเครียด ความกังวลใจ ความคับข้องใจ หรือความขัดแย้งในใจ โดยช่วยรักษาไว้ซึ่งความภาคภูมิใจของบุคคล แม้จะเคยประสบกับความล้มเหลวในชีวิต และยังช่วยลดความไม่สบายใจต่าง ๆ อันเนื่องมาจากความกลัว ความสำนึกผิดต่าง ๆ ซึ่งกลวิธานในการปรับตัว ได้แก่

3.1 ประเภทต่อสู้หรือเผชิญปัญหา เช่น

3.1.1 การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) เป็นการหาเหตุผลที่ดีและเป็นที่ยอมรับมาอธิบายแทนเหตุผลที่แท้จริง เพื่อรักษาความรู้สึกที่ดีของตนไว้ เช่น สอบได้คะแนนน้อย ก็อ้างเหตุผลว่า เพราะมัวแต่ช่วยแม่ขายของ ไม่มีเวลาอ่านหนังสือ เป็นต้น

3.1.2 การโยนความผิดให้ผู้อื่น (Projection) เป็นการย้ายหรือโยนความผิดไปให้ผู้อื่น เพื่อลดความไม่พอใจหรือลดความเครียดของตัวเอง ไม่ยอมรับความบกพร่องของตน หรือไม่ยอมสำรวจความผิดของตนเอง เช่น ต้องสอบซ่อมก็อ้างว่าเพราะครูสอนไม่รู้เรื่อง เป็นต้น

3.1.3 การระบายอารมณ์ (Displacement) เป็นการย้ายอารมณ์จากบุคคลหรือสิ่งของหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรือสิ่งของหนึ่ง เพื่อลดความไม่พอใจหรือลดความโกรธ เช่น ไม่พอใจพี่ที่กล่าวตักเตือนจึงหันไปดุด่าแม่ที่อยู่ใกล้ เป็นต้น

3.1.4 การชดเชย (Compensation) เป็นการหาจุดเด่นของตนมาลบปมด้อย เช่น คนรูปร่างเตี้ยแต่เรียนเก่ง หรือหน้าตาไม่สวยและมีน้ำใจคอยช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น

3.1.5 การทดแทน (Substitution) เป็นการทดแทนกิจกรรมซึ่งไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมด้วยกิจกรรมที่เป็นที่ยอมรับ เช่น คนที่พฤติกรรมก้าวร้าวก็ให้ชกมวย เป็นต้น

3.2 ประเภทหลีกเลี่ยงหรือหนีปัญหา เช่น

3.2.1 การแยกตัวออกไปจากสังคม (Isolation) บุคคลจะใช้วิธีนี้ในกรณีที่เขาทางออกด้วยวิธีอื่นแล้วไม่ได้ผล บุคคลประเภทนี้จะขาดความกระตือรือร้น ขาดความสนใจในสิ่งต่าง ๆ แต่จะอยู่ลำพังเหมือนอยู่ในโลกของตนเอง

3.2.2 การถดถอย (Regression) เป็นการถอยเข้าสู่พฤติกรรมดั้งเดิมที่ตนเคยใช้ได้ผลมาแล้วในอดีต ซึ่งอาจจะแสดงออกโดยคำพูด หรือการกระทำก็ได้ เช่น การไม่ยอมช่วยตัวเองในเรื่องต่าง ๆ ต้องคอยให้บุคคลอื่นทำให้ เช่น การพูดไม่ชัด หรือลงไปนอนดินเมื่อไม่พอใจ เป็นต้น

3.2.3 การหนีเข้าสู่สภาวะเจ็บป่วย (Conversion) เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ไม่ปรารถนาด้วยความเจ็บป่วยนี้เป็นจริง ๆ โดยมีได้เสแสร้ง เช่น เด็กที่กลัวพ่อแม่มากเมื่อรู้สึกว่าการความผิด จะมีอาการเป็นไข้ไม่สบาย หรือหายใจไม่ออก เป็นต้น

3.3 ประเภทใช้การบำบัด เช่น

3.3.1 หาที่ปรึกษาโดยไม่เก็บความอึดอัดในใจไว้มากจนเกินไป บุคคลที่ควรปรึกษา ได้แก่ บิดามารดา เพื่อนสนิท ครูแนะแนว หรือจิตแพทย์ เป็นต้น

3.3.2 หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ทำให้เกิดปัญหาชั่วคราวหนึ่ง แทนที่จะหมกมุ่นอยู่กับปัญหานั้น หาเวลาไปพักผ่อนในสถานที่ที่ช่วยให้เกิดความสบายใจชั่วคราว เช่น ลาพักผ่อน โดยไปพักที่ชายทะเลสัก 1-2 วัน แล้วค่อยกลับมาเริ่มทำงานใหม่

3.3.3 หลีกเลี่ยงการหวังอะไรให้ได้หมดทุกอย่าง คนที่ตั้งความหวังไว้มากเกินไปจะเกิดความตึงเครียดทางอารมณ์เมื่อไม่ได้ตามหวัง จึงเตรียมความรู้สึกผิดหวังไว้บ้าง ก็จะไม่รู้สึกผิดหวังมากมายนัก

3.3.4 พยายามนั่งสมาธิเพื่อความสงบในอารมณ์ การนั่งสมาธิเป็นการทำจิตใจให้ว่างจากความคิดอันฟุ้งซ่านทั้งปวง เพราะการนั่งสมาธิจะทำให้จิตใจสงบ เกิดสติและปัญญา อันจะมาจากความสงบในจิตใจได้ เมื่อคิดอยากทำอะไรก็ยอมทำการด้วยสติ และจะทำให้ได้รับความสำเร็จในสิ่งนั้น ๆ

ทฤษฎีของการปรับตัว

โรเจอร์ (Rogers. 1972: 108) ผู้นำทฤษฎีว่าด้วยตน และทฤษฎีการคำปรึกษาแบบผู้รับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง เขาได้พิจารณาการปรับตัวในแง่ของการปรับตัวภายในตนเองโดยเขาเชื่อว่า มนุษย์ทุกคนเป็นศูนย์กลางของประสบการณ์ต่าง ๆ รอบตัว ซึ่งเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ส่วนหนึ่งของประสบการณ์ที่บุคคลได้รับรู้และมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น รวมทั้งการประเมินผลจากการมีปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดเป็น ตัวเรา (Self) หรือ “โครงสร้างของตน” ขึ้นมาเป็นการรับรู้เกี่ยวกับตนในด้านต่าง ๆ เช่น บุคลิกลักษณะ ความสามารถของตน บทบาทต่าง ๆ ในการเกี่ยวข้องกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม ทัศนคติและค่านิยมต่าง ๆ ของตัวเรา ประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับจึงมีส่วนสำคัญในการกำหนดบุคลิกลักษณะของบุคคลให้แตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนจะเข้าใจและรู้จักโลกส่วนตัวของเขาได้ดีที่สุด

บุคคลที่ปรับตัวได้ คือ บุคคลที่เป็นตัวของตัวเอง เข้าใจและยอมรับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสามารถรับรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความเป็นจริง นำประสบการณ์นั้น มาจัดให้สอดคล้องกับโครงสร้างหรือบุคลิกลักษณะของตนอย่างไม่ขัดแย้งหรือบิดเบือน จะมีการรับรู้และความคิดเกี่ยวกับตนเองในทางบวก

ส่วนบุคคลที่ปรับตัวไม่ได้ จะมีความขัดแย้งระหว่างความคิดเกี่ยวกับตน กับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่อย่างมาก ทำให้เกิดความตึงเครียด วิตกกังวล สับสน ไม่แน่ใจ สูญเสียความเป็นตัวของตัวเองและมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองจะเป็นทางลบ

อีริกสัน (Erikson. 1968: 152-157) ในช่วงอายุ 12-20 ปี ตามทฤษฎีของอีริกสัน บุคคลจะพัฒนาความมีเอกลักษณ์หรือความสับสนในบทบาท วัยเด็กเกิดการเรียนรู้ว่าเขาเป็นใคร สามารถทำอะไรได้ เรียนรู้บทบาทต่าง ๆ สะสมข้อมูลของตนและสังคม เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงทางสรีระอย่างมาก มีความต้องการอิสระและความต้องการทางเพศ ช่วงนี้ อิด มีแรงผลักดันมากทำให้วัยรุ่นใจร้อน โวยวาย ความอดทนที่จะรอคอยมีน้อยลง ชอบทดลองเรื่องต่าง ๆ เพื่อค้นหาเอกลักษณ์แห่งอีโก้ วัยรุ่นจะต่อสู้กับกฎเกณฑ์ข้อบังคับทางสังคม ผู้ที่ปรับตัวได้จะมีความสมดุลระหว่างความต้องการส่วนตัวกับความต้องการของสังคม เขาจะมีอิสระพอสมควรแต่จะยอมรับคำแนะนำของผู้ใหญ่ สามารถพัฒนาเอกลักษณ์แห่งอีโก้ ซึ่งหมายถึงการเข้าใจว่าตนเองคือใคร กำลังดำเนินชีวิตไปในรูปแบบทิศทางใด มีความเชื่อ ค่านิยมทางการเมือง ศาสนา การเลือกอาชีพอย่างไร ผู้ที่ปรับตัวได้ดีต้องสามารถพัฒนาเอกลักษณ์ประจำตนได้ จะมีสุขภาพจิตดี สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายได้ ส่วนผู้ที่ปรับตัวไม่ได้จะสับสนในเอกลักษณ์ ขาดความมั่นใจในตนเอง เกิดความวิตกกังวล มีความต้องการภายในมากกว่า ไม่สามารถปรับความสมดุลระหว่างความต้องการส่วนตัวและความต้องการของสังคม จะทำตามใจตนเป็นอันธพาล ช่วงนี้เพื่อนมีอิทธิพลมาก พ่อแม่มีบทบาทในการอบรมสั่งสอนน้อยลง อาจต้องออกจากกลุ่มเพื่อนเพราะความแตกต่างจากกลุ่ม อาจหันไปหาประสบการณ์ใหม่ จนทำให้พฤติกรรมเบี่ยงเบน ชอบฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของสังคม ในทางตรงกันข้ามอาจรับแสวงหาเอกลักษณ์ โดยหันไปหา

กลุ่มที่มีความสนใจร่วมกัน ทำให้เขามีเวลาศึกษาความคิดแบบนามธรรม ทำให้เข้าใจ ความดี ความเลว จนพัฒนาเอกลักษณ์สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้

จากทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวที่กล่าวมา สรุปได้ว่า กระบวนการปรับตัวของมนุษย์จะเริ่มตั้งแต่เกิดจนถึงวัยชรา แต่ช่วงอายุมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน เพราะการปรับตัวแต่ละช่วงอายุจะมีอิทธิพลต่อช่วงอายุถัดไป ช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงของการปรับตัวที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นพื้นฐานในการปรับตัวในวัยผู้ใหญ่ต่อไป

แนวทางในการรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

วรภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์ (2544: 151) ได้ให้หลักในการรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ไว้ดังนี้

1. รู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง ทั้งด้านพฤติกรรม การกระทำ ความคิด ความรู้สึก จะสามารถรู้และเข้าใจการกระทำของตนเอง และสามารถสื่ออธิบายบอกคนอื่นให้รู้ถึงความเป็นเรา
2. รู้จักสังเกต ทั้งบุคคล สิ่งแวดล้อม
3. มีความเข้าใจต่อบุคคลอื่นและยอมรับว่าคนเราแตกต่างกัน
4. ยอมรับความจริงที่ว่า “มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความสามารถในการปรับตัวได้สูง”
5. มีความฉลาดทางอารมณ์ (EQ: Emotional Quotient) ซึ่งได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญต่อความสำเร็จและความสุขในชีวิต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อทักษะชีวิต ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับทักษะชีวิต

แมคเคลแลนด (McClelland. 1969: 2339) ได้ศึกษาตัวแปรที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเรียน ได้แก่ แรงจูงใจ พื้นฐานทางเศรษฐกิจ และความสนใจเบื้องต้น ผลปรากฏว่าค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 กับผลการเรียนมีค่าสูง และเป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กัลยา อรวีเชียร (2545: 114) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลแห่งความสำเร็จที่ต้องอาศัยองค์ประกอบด้านสมอง คือความสามารถด้านสติปัญญา และด้านร่างกาย นอกจากนี้ยังต้องอาศัยองค์ประกอบความรู้เดิม และประสบการณ์เป็นตัวสนับสนุนและส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จ

ณัฐยา ผาดจันทิก (2545: 79, 83-84) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2545 จำนวน 210 คน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า

เมื่อนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีแล้ว จะทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออก และเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม

ภวิกา กลับประสิทธิ์ (2547: 64) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง กรุงเทพมหานคร พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต เนื่องจากนักศึกษาจะมีความสามารถในการวิเคราะห์ วิจัย สามารถเข้าใจในเนื้อหาวิชาเรียน มีการวางแผนในการเรียนที่ดี

กาญจนา สรรพคุณ (2548: 71-72) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะชีวิตกับภาวะสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี มีทักษะชีวิตดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษากับทักษะชีวิต

สรนันท สุพรรณรัตนรัฐ (2546: 80) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับทักษะชีวิตของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ศึกษาอยู่ในคณะวิชาสายวิทยาศาสตร์และคณะวิชาสายสังคมศาสตร์ พบว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะวิชาที่แตกต่างกันมีทักษะชีวิตแตกต่างกันในด้านการตัดสินใจ ด้านการแก้ปัญหา ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้านการสร้างสัมพันธภาพ ด้านความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และด้านการจัดการกับความเครียด

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับทักษะชีวิต

ษมาพร ศรีอิตยาจิต (2548: 104). ได้ศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดนครนายก พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีอิทธิพลทางตรงและมีอิทธิพลทางอ้อม ต่อทักษะชีวิต ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะเป็นผู้ที่มีความพยายาม มานะอดทนต่อกิจกรรมที่ยาก เป็นผู้มีความกระตือรือร้นสูง และเป็นผู้อยอมรับความผิดพลาดและพร้อมที่จะปรับปรุง

สิทธิมา สุทธิศักดิ์ (2549: 109-111) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้น เป็นความปรารถนาภายในจิตใจของบุคคลเราที่จะกระทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดีที่สุด และประสบความสำเร็จตามที่ตนตั้งใจไว้โดยอาศัยความพยายาม อดทน มุมานะในสิ่งที่ตนต้องการกระทำนั้น เพื่อมุ่งไปสู่ผลลัพธ์ที่ได้ในอนาคตให้ออกมาดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อทักษะชีวิต

การอบรมเลี้ยงดูกับทักษะชีวิต

เกษร ภูมิดี (2546: 86-87) ได้ศึกษาความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักเรียนที่มีบุคลิกภาพและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน พบว่านักเรียนที่ได้รับการ

อบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) แตกต่างกัน โดยนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

นิสิตา อังกุล (2552: 92) ได้ทำการศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนและการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่/ผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิต 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักตนเอง ด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหา ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านการปรับตัว และด้านการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ

การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับทักษะชีวิต

วัชรินทร์ แก้วลา (2531: 86) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนในทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยครูนครราชสีมา ผลการศึกษาสรุปข้อคิดเห็นหรือเหตุผลของนักศึกษาได้ ดังนี้ การพัฒนาสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนให้เอื้ออำนวยต่อการเสริมสร้างบุคลิกภาพของนักศึกษานั้น วิทยาลัยครูควรดำเนินการเรื่อง การส่งเสริมให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของสังคมกลุ่มเพื่อน จัดสภาพแวดล้อมวิทยาลัยที่เอื้อต่อการพัฒนาสังคมกลุ่มเพื่อน พัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมนักศึกษา และการแนะนำปรึกษาแก่นักศึกษาในการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อน

ชลชัย ทศนกุลณี (2542: 134-138) ได้ศึกษาประยุกต์ทักษะชีวิตร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกันการเสพยาบ้าของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคชาย เขตการศึกษา 6 โดยกลุ่มทดลองจะได้รับโปรแกรมทักษะชีวิตตามแนวคิดขององค์การอนามัยโลก ร่วมกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีประสบการณ์จริงของคอล์บ และทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของแบนดูรา มาประยุกต์ใช้ในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จากผลการวิจัย พบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีทักษะการตัดสินใจดีกว่าก่อนการทดลอง และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความแตกต่างทางสถิติของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความตระหนักในตนเอง ทักษะการปฏิเสธ และพฤติกรรมป้องกันการเสพยาบ้า และไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การตระหนักในตนเอง ทักษะการตัดสินใจ ทักษะปฏิเสธ กับพฤติกรรมการเสพยาบ้า

ลิขิตกุล กุรัตนรักษ์ (2547: 111) ได้ศึกษาประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามการรับรู้ของนิสิต พบว่า ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิตโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านกับผลที่ได้รับจากการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยตามการประเมินตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจากเมื่อนิสิตได้ใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยมาเป็นจำนวนเวลาหนึ่ง ซึ่งสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้สร้างประสบการณ์ให้กับนิสิตในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งทางด้านส่วนตัว ด้านการเรียน และด้านสังคม โดยประสบการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้นิสิตมีการเปลี่ยนแปลงจากชีวิตในโรงเรียนระดับมัธยม ทำให้นิสิตได้รับผลจากการเรียนรู้เหล่านั้นในรูปของทักษะในการเรียนรู้ ทักษะการคิด ทักษะทางสังคม การรู้จักและเข้าใจตนเองและผู้อื่น

รวมทั้งคุณธรรมจริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ การติดตามของกระแสโลก รวมถึงการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ซึ่งนิสิตสามารถประเมินตนเองได้ในระดับดีมาก

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและตัวแปรปัจจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัจจัยบางประการด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และด้านสภาพแวดล้อมส่งผลต่อทักษะชีวิต ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การอบรมเลี้ยงดู และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 2 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ 1) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ 2) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้ได้สารสนเทศของการวิจัยที่สามารถสรุปอ้างอิงไปสู่ประชากรได้ จึงได้ออกแบบการวิจัยให้มีการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของผลหลัก (Main Effects) ผลปฏิสัมพันธ์ (Interaction Effects) ตามลักษณะแบบการวิจัยที่กำหนด ซึ่งได้นำเสนอเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2552 ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 1,835 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 1,791 คน รวม 3,626 คน และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชั้นปีที่ 1 จำนวน 845 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 748 คน รวม 1,593 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 5,219 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากร จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา คณะ/วิทยาลัย ที่ใช้ในการวิจัย

คณะ	กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพ		กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	
	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2
1. คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล	362	313	-	-
2. คณะแพทยศาสตร์ ร.พ.รามาธิบดี	374	426	-	-
3. คณะเภสัชศาสตร์	119	110	-	-
4. คณะทันตแพทยศาสตร์	117	109	-	-
5. คณะเทคนิคการแพทย์	166	132	-	-
6. คณะสาธารณสุขศาสตร์	195	180	-	-
7. คณะพยาบาลศาสตร์	295	284	-	-
8. คณะกายภาพบำบัด	114	121	-	-
9. คณะสัตวแพทยศาสตร์	47	41	-	-
10. วิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา	46	75	-	-
11. คณะวิศวกรรมศาสตร์	-	-	444	375
12. คณะวิทยาศาสตร์	-	-	327	290
13. คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	-	-	74	83
รวม	1,835	1,791	845	748

ที่มา : กองบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล. (2552). ตารางแสดงจำนวนนักศึกษา ปีการศึกษา 2552 ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามคณะ หลักสูตรและชั้นปี (ครั้งที่ 4/2552 ข้อมูล ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2552)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษา ในปีการศึกษา 2552 ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 227 คน เป็นชั้นปีที่ 1 จำนวน 121 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 106 คน กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 240 คน ชั้นปีที่ 1 จำนวน 128 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 112 คน รวมทั้งสิ้น 467 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

1. สืบหาข้อมูลหน่วยสมาชิกของประชากรจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ คือ กองบริหารการศึกษานักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล จัดทำกรอบของการสุ่ม (Sampling Frame) โดยจำแนกคณะ/วิทยาลัยตามกลุ่มสาขาวิชา ที่มีลักษณะการเรียนการสอนที่ใกล้เคียงกัน

2. ขั้นตอนที่ 1 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้กลุ่มสาขาวิชาเป็นชั้น และคณะเป็นหน่วยการสุ่ม ขั้นตอนที่ 2 คือการสุ่มอย่างง่าย โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มสาขาวิชาและชั้นปี จำนวน 15 % จากจำนวนประชากร ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา/คณะ ที่ใช้ในการวิจัย

คณะ	กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพ				กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี				รวม	
	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2			
	ประ ภา กร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประ ภา กร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประ ภา กร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประ ภา กร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประ ภา กร	กลุ่ม ตัวอย่าง
1. คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล	362	54	313	47	-	-	-	-	675	101
2. คณะเภสัชศาสตร์	119	18	110	17	-	-	-	-	229	35
4. คณะทันตแพทยศาสตร์	117	17	109	16	-	-	-	-	226	33
5. คณะเทคนิคการแพทย์	166	25	132	20	-	-	-	-	298	45
6. คณะสัตวแพทยศาสตร์	47	7	41	6	-	-	-	-	88	13
7. คณะวิศวกรรมศาสตร์	-	-	-	-	444	67	375	56	819	123
8. คณะวิทยาศาสตร์	-	-	-	-	327	50	290	44	617	94
9. คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	-	-	-	-	74	11	83	12	157	23
รวม	811	121	705	106	845	128	748	112	3,109	467

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือวิจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านสภาพแวดล้อม และทักษะชีวิตที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา

ตอนที่ 6 แบบสอบถามทักษะชีวิต

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่

1.1 แบบสอบถามเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา จำนวน 15 ข้อ

1.2 แบบสอบถามทักษะชีวิต จำนวน 50 ข้อ

2. เครื่องมือที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่

2.1 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู จำนวน 10 สถานการณ์ โดยแต่ละสถานการณ์จะประกอบด้วยคำถามการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ/ข้อ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ

2.2 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 15 ข้อ

2.3 แบบสอบถามการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย จำนวน 30 ข้อ

วิธีดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา และแบบสอบถามทักษะชีวิต ตามขั้นตอนรายละเอียด ดังนี้

แบบสอบถามเจตคติต่อสาขาวิชา

1. ผู้วิจัยกำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติต่อสาขาวิชาสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2

2. ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ ตามทฤษฎีของมาสโลว์ (Abraha H. Maslow) โดยนำความต้องการของมนุษย์ด้านความต้องการที่จะได้รับการยกย่อง ความต้องการที่จะเกิดความตระหนักแก่ในตนเอง และความต้องการที่จะรู้และเข้าใจ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. เขียนนิยามเชิงปฏิบัติการของเจตคติต่อสาขาวิชาในด้านการให้ความสำคัญ การนำไปใช้ประโยชน์ และการประกอบอาชีพ

4. แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 21 ข้อ เป็นข้อคำถามด้านการให้ความสำคัญ จำนวน 7 ข้อ ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ จำนวน 7 ข้อ และด้านการประกอบอาชีพ จำนวน 7 ข้อ

ตัวอย่างแบบสอบถามเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา

คำชี้แจง เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษาของนักศึกษา ขอให้พิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาในแต่ละข้อตามความหมาย ดังต่อไปนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาในระดับมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาในระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาในระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาในระดับน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0.	ข้าพเจ้าคิดว่าเนื้อหาในสาขาวิชาที่เรียนมีความสำคัญเพราะเป็นพื้นฐานในการเรียนชั้นสูงต่อไป.....					
00.	ข้าพเจ้าคิดว่าทุกสาขาวิชามีความสำคัญเท่าเทียมกัน.....					
000.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่สาขาวิชาที่เรียนไม่น่าสนใจ.....					

5. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมนิยามของตัวแปรและความเหมาะสมของภาษา แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำ ทำให้ได้แบบสอบถามเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษาจำนวน 20 ข้อ เป็นข้อคำถามด้านการให้ความสำคัญ จำนวน 7 ข้อ ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ จำนวน 7 ข้อ และด้านการประกอบอาชีพ จำนวน 6 ข้อ

6. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของแบบสอบถามโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา ความชัดเจนของภาษาในการเขียนข้อคำถาม และความสอดคล้องครอบคลุมนิยามศัพท์ตัวแปร ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแบบสอบถามที่สร้างขึ้น แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป โดยผู้เชี่ยวชาญให้ผู้วิจัยปรับปรุงนิยามเชิงปฏิบัติการให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถสร้างข้อคำถามได้ตรงประเด็นตามนิยามเชิงปฏิบัติการ จากผลการคัดเลือกได้จำนวนข้อคำถามในแต่ละด้าน 5 ข้อ รวมทั้งฉบับ 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง .40 - .60

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item - total Correlation) และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่าแบบสอบถามวัดเจตคติต่อสาขาวิชา จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .236 - .650 จึงคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามจำนวน 15 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .853

8. เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ข้อความในการสร้างแบบสอบถาม มี 2 ลักษณะ คือ ข้อความทางบวก และข้อความทางลบ เกณฑ์การตรวจให้คะแนนของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นดังนี้

ระดับ	คะแนน	
	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

- ผู้วิจัยมีเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย/คะแนนเฉลี่ยรายข้อ	การแปลความหมาย
55.00 – 75.00/ 4.50 – 5.00	นักศึกษามีเจตคติต่อสาขาวิชาในระดับดีมาก
45.00 – 54.99/ 3.50 – 4.49	นักศึกษามีเจตคติต่อสาขาวิชาในระดับดี
35.00 – 44.99/ 2.50 – 3.49	นักศึกษามีเจตคติต่อสาขาวิชาในระดับปานกลาง
25.00 – 34.99/ 1.50 – 2.49	นักศึกษามีเจตคติต่อสาขาวิชาในระดับไม่ดี
15.00 – 24.99/ 1.00 – 1.49	นักศึกษามีเจตคติต่อสาขาวิชาในระดับไม่ดีเลย

แบบสอบถามทักษะชีวิต

- ผู้วิจัยกำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถามวัดทักษะชีวิตสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2
- ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต ตามแนวคิดของ องค์การอนามัยโลกและกรมสุขภาพจิต ซึ่งได้สรุปทักษะชีวิตไว้เป็นแกนหลัก 10 องค์ประกอบ จัดเป็น 5 คู่ คือ ด้านความคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเอง และความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- เขียนนิยามเชิงปฏิบัติการของทักษะชีวิตทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านความคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด
- แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 50 ข้อ เป็นแบบสอบถามด้านความคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 10 ข้อ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น จำนวน 10 ข้อ ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร จำนวน 10 ข้อ ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา จำนวน 10 ข้อ และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด จำนวน 10 ข้อ

ตัวอย่างแบบสอบถามทักษะชีวิต

คำชี้แจง เพื่อต้องการทราบความเป็นจริงเกี่ยวกับทักษะชีวิตของนักศึกษา ขอให้พิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาในแต่ละข้อตามความหมาย ดังต่อไปนี้

- จริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับมากที่สุด
 จริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับมาก
 จริงปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับปานกลาง
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์						
0.	ข้าพเจ้ามักชอบตั้งคำถามแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน ๆ อยู่เสมอ.....					
00.	ข้าพเจ้าสามารถบอกได้ว่าการกระทำของข้าพเจ้าดีหรือไม่ดี.....					
ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น						
0.	ข้าพเจ้ารู้จักข้อดีและข้อเสียของตนเองอย่างแท้จริง...					
00.	เมื่อทำความผิด ข้าพเจ้ายอมรับความผิดนั้นด้วยความเต็มใจ.....					
ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร						
0.	เมื่อมีความคิดเห็นไม่ตรงกันกับเพื่อน ข้าพเจ้าสามารถแสดงความคิดเห็นโดยไม่ทำให้เพื่อนรู้สึกไม่พอใจ.....					
00.	ข้าพเจ้าสามารถบอกความต้องการของข้าพเจ้าให้ผู้อื่นเข้าใจได้.....					
ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา						

0.	หากจำเป็นต้องตัดสินใจ ข้าพเจ้าจะรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจ.....					
00.	ข้าพเจ้ามักวิเคราะห์สถานการณ์และข้อมูลต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยงต่อการตัดสินใจ.....					
ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด						
0.	เมื่อข้าพเจ้ามีอาการโกรธ ข้าพเจ้าพยายามใจเย็นไม่ได้ตอบ.....					
00.	ข้าพเจ้าไม่เคยมีเรื่องทะเลาะกับคนรอบข้าง.....					

5. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมนิยามของตัวแปรและความเหมาะสมของภาษา แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำ ทำให้ได้แบบสอบถามทักษะชีวิต จำนวน 50 ข้อ เป็นข้อคำถามด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 10 ข้อ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น จำนวน 10 ข้อ ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร จำนวน 10 ข้อ ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา จำนวน 10 ข้อ และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด จำนวน 10 ข้อ

6. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของแบบสอบถามโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา ความชัดเจนของภาษาในการเขียนข้อคำถาม และความสอดคล้องครอบคลุมนิยามศัพท์ตัวแปร ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญให้ผู้วิจัยปรับปรุงนิยามเชิงปฏิบัติการให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถสร้างข้อคำถามได้ตรงประเด็นตามนิยามเชิงปฏิบัติการ จากผลการคัดเลือกได้จำนวนข้อคำถามในแต่ละด้าน 10 ข้อ รวมทั้งฉบับ 50 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง .40 -1.00 โดยได้ปรับปรุงข้อคำถามที่ได้คะแนนต่ำกว่า .50 จำนวน 2 ข้อ

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item – total Correlation) และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่า แบบสอบถามวัดทักษะชีวิต จำนวน 5 ด้าน โดยแต่ละด้านมีคุณภาพดังนี้

ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .371-.662 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .848 ได้ข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ

ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น เมื่อนำไปทดลองใช้ (Try out) พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .133-.674 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .805 จึงได้ปรับปรุงข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึง .20 แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่าค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .348-.677 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .863 ได้ข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ

ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร เมื่อนำไปทดลองใช้ (Try out) พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .074-.674 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .746 จึงได้ปรับปรุงข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึง .20 แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่าค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .218-.590 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .715 ได้ข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ

ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .691-.519 และมีค่าความเชื่อมั่น .885 ได้ข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ

ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .364-.638 และมีค่าความเชื่อมั่น .804 ได้ข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ

8. เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ข้อความในการสร้างแบบสอบถาม มี 2 ลักษณะ คือ ข้อความทางบวก และข้อความทางลบ เกณฑ์การตรวจให้คะแนนของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นดังนี้

ระดับ	คะแนน	
	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
จริงมากที่สุด	5	1
จริงมาก	4	2
จริงปานกลาง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

9. ผู้วิจัยมีเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยทักษะชีวิต ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย/คะแนนเฉลี่ยรายข้อ	การแปลความหมาย
225.00 – 250.00/ 4.50 – 5.00	นักศึกษามีทักษะชีวิตในระดับดีมาก
175.00 – 224.99/ 3.50 – 4.49	นักศึกษามีทักษะชีวิตในระดับดี
125.00 – 174.99/ 2.50 – 3.49	นักศึกษามีทักษะชีวิตในระดับปานกลาง
75.00 – 124.99/ 1.50 – 2.49	นักศึกษามีทักษะชีวิตในระดับไม่ดี
50.00 – 74.99/ 1.00 – 1.49	นักศึกษามีทักษะชีวิตในระดับไม่ดีเลย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และแบบสอบถามการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย มีขั้นตอนการพัฒนาและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

1. ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของลีลสร พวงศรี (2546: 159 -162) ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด มีลักษณะเป็นสถานการณ์ที่รวบรวมข้อคำถามการอบรมเลี้ยงดูไว้ 3 แบบ คือการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

2. นำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น ซึ่งเป็นการหาค่าความเที่ยงเชิงพินิจ (Face Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาและคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบ จำนวน 30 สถานการณ์ 10 ข้อ

ตัวอย่างแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

คำชี้แจง 1. ให้นักศึกษาพิจารณาข้อความ และตอบคำถามทุกข้อคำถามในแต่ละสถานการณ์โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาในแต่ละข้อตามความหมาย ดังต่อไปนี้

จริงมากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับมากที่สุด
จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับมาก
จริงปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0.	เมื่อนักศึกษามีเรื่องทะเลาะกับพี่น้องหรือคนอื่น ๆ ผู้ปกครองจะปฏิบัติต่อนักศึกษาอย่างไร					
	0.0 รับฟังเหตุผลและพิจารณาอย่างยุติธรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	0.00 ลงโทษโดยไม่รับฟังเหตุผลใด ๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	0.000 ไม่สนใจว่านักศึกษาจะรู้สึกอย่างไร.....	.....	.....	.....	.....	.....

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับ นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จากนั้นนำมาตรวจให้ คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยหาค่า ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item – total Correlation) และวิเคราะห์หาค่า ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่า

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง .360-622 และมีค่าความ เชื่อมั่น .828

การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน เมื่อนำไปทดลองใช้ (Try out) พบว่ามีค่าอำนาจ จำแนกระหว่าง .077-.606 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .725 จึงได้ปรับปรุงข้อคำถามที่มีค่าอำนาจ จำแนกไม่ถึง .20 แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .209-.514 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .737

การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง .387-.720 และมีค่า ความเชื่อมั่น .846

4. เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ข้อความในการสร้างแบบสอบถาม มี 2 ลักษณะ คือ ข้อความทางบวก และข้อความทาง ลบ เกณฑ์การตรวจให้คะแนนของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นดังนี้

ระดับ	คะแนน	
	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
จริงมากที่สุด	5	1
จริงมาก	4	2
จริงปานกลาง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

5. ผู้วิจัยมีเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยการอบรมเลี้ยงดู ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย/คะแนนเฉลี่ยรายข้อ

การแปลความหมาย

- 135.00 – 150.00/ 4.50 – 5.00 นักศึกษาได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบดังกล่าวในระดับมากที่สุด
 105.00 – 134.99/ 3.50 – 4.49 นักศึกษาได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบดังกล่าวในระดับมาก
 75.00 – 104.99/ 2.50 – 3.49 นักศึกษาได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบดังกล่าวในระดับปานกลาง
 45.00 – 74.99/ 1.50 – 2.49 นักศึกษาได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบดังกล่าวในระดับน้อย
 30.00 – 44.99/1.00 – 1.49 นักศึกษาได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบดังกล่าวในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1. ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของประหยัดศรี เกื่อนศิริ (2536: 133-135) ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด

2. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของแบบสอบถามโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหาความสอดคล้องครอบคลุมนิยามเชิงปฏิบัติการ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และแก้ไขข้อความที่ไม่เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป สำหรับข้อคำถามที่มีค่า .40 ผู้วิจัยนำไปปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาโท เพื่อปรับปรุงข้อคำถามใหม่ให้สอดคล้องตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ตัวอย่างแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง เพื่อต้องการทราบความเป็นจริงเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษา ขอให้พิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในแต่ละข้อตามความหมาย ดังต่อไปนี้

- จริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับมากที่สุด
 จริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับมาก
 จริงปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับปานกลาง
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0.	เมื่อปฏิบัติงานใดแล้วไม่สำเร็จ ข้าพเจ้าจะคิดหาวิธีใหม่ ๆ ที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จจงได้.....					
00.	เมื่อเพื่อนในชั้นได้คะแนนสูงกว่า ข้าพเจ้าจะพยายามทำให้ดีกว่าเพื่อนให้ได้.....					
000.	ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้ดีขึ้นกว่าเดิมทุกครั้ง.....					

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับ นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จากนั้นนำมาตรวจให้ คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยหาค่า ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item – total Correlation) และวิเคราะห์หาค่า ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .177-.518 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .779 จึงได้ปรับปรุงข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึง .20 แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .130-.487 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .740 พิจารณาตัดข้อ คำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึง .20 ได้ข้อคำถามจำนวน 14 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .216-.518 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .749

4. เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ข้อความในการสร้างแบบสอบถาม มี 2 ลักษณะ คือ ข้อความทางบวก และข้อความทางลบ เกณฑ์การตรวจให้คะแนนของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นดังนี้

ระดับ	คะแนน	
	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
จริงมากที่สุด	5	1
จริงมาก	4	2
จริงปานกลาง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

5. ผู้วิจัยมีเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย/คะแนนเฉลี่ยรายข้อ

การแปลความหมาย

55.00 – 75.00/ 4.50 – 5.00	นักศึกษามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับสูง
45.00 – 54.99/ 3.50 – 4.49	นักศึกษามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับค่อนข้างสูง
35.00 – 44.99/ 2.50 – 3.49	นักศึกษามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับปานกลาง
25.00 – 34.99/ 1.50 – 2.49	นักศึกษามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับค่อนข้างต่ำ
15.00 – 24.99/ 1.00 – 1.49	นักศึกษามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับต่ำ

แบบสอบถามการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

1. ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามการปรับตัวของนักศึกษาต่อสิ่งแวดล้อมของสถาบันของ ประหยัดศิริ เกื้อนศิริ (2536: 136-140) ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5

ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มาปรับให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 46 ข้อ

2. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของแบบสอบถามโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพิณิจ (Face Validity) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหาความสอดคล้องครอบคลุมนิยามศัพท์ตัวแปร ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และแก้ไขข้อความที่ไม่เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป

ตัวอย่างแบบสอบถามการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

คำชี้แจง เพื่อต้องการทราบความเป็นจริงเกี่ยวกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา ขอให้พิจารณาข้อความในแต่ละข้อนั้นแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาในแต่ละข้อตามความหมาย ดังต่อไปนี้

จริงมากที่สุด หมายถึง นักศึกษามีการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยได้ดีมาก

จริงมาก หมายถึง นักศึกษามีการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยได้ดี

จริงปานกลาง หมายถึง นักศึกษามีการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยได้ปานกลาง

จริงน้อย หมายถึง นักศึกษามีการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยได้น้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง นักศึกษามีการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยได้น้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0.	ข้าพเจ้ารู้ว่าต้องเข้าเรียนตามกำหนดเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด.....					
00.	เมื่ออยู่ในมหาวิทยาลัย ข้าพเจ้ารู้ว่าจะต้องปฏิบัติตัวอย่างใด จึงจะเหมาะสม.....					
000.	ข้าพเจ้าสามารถทำงานเป็นกลุ่มก็ได้หรือทำงานคนเดียวก็ได้.....					

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item – total Correlation) และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง -.005 -.518 และมีค่าความเชื่อมั่น

เท่ากับ .641 จึงได้ปรับปรุงข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึง .20 แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .113-.585 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .864 พิจารณาตัดข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึง .20 ได้ข้อคำถามจำนวน 29 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .201-.591 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .870

4. เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ข้อความในการสร้างแบบสอบถาม มี 2 ลักษณะ คือ ข้อความทางบวก และข้อความทางลบ เกณฑ์การตรวจให้คะแนนของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นดังนี้

ระดับ	คะแนน	
	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
จริงมากที่สุด	5	1
จริงมาก	4	2
จริงปานกลาง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

5. ผู้วิจัยมีเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย/คะแนนเฉลี่ยรายข้อ

การแปลความหมาย

130.50–145.00/ 4.50–5.00 นักศึกษามีการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยในระดับดีมาก

101.50–130.99/ 3.50–4.49 นักศึกษามีการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยในระดับดี

73.00–101.99/ 2.50–3.49 นักศึกษามีการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง

44.00 – 72.99/ 1.50– 2.49 นักศึกษามีการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยในระดับไม่ดี

29.00–43.99 / 1.00–1.49 นักศึกษามีการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยในระดับไม่ดีเลย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัด โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึง อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาค้นคว้า

2. จัดเตรียมแบบสอบถาม ให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดหมายวันที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงปลายเดือนมกราคม – กลางเดือนกุมภาพันธ์ 2553 โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลแต่ละชั้นปี ดังนี้

3.1 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ผู้วิจัยนัดหมายกับเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อกำหนดวันที่เข้าเก็บข้อมูลในห้องบรรยายที่นักศึกษาเข้าเรียน โดยขอความร่วมมือให้นักศึกษา ตอบแบบสอบถาม และแจกแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง เมื่อหมดเวลาเรียน

3.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ผู้วิจัยประสานงานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษา ของคณะ/ สาขาวิชาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยเมื่อสาขาละ 2 ฉบับ โดยขอให้เจ้าหน้าที่ เป็นผู้แจกและรวบรวมแบบสอบถามคืนผู้วิจัย

4. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 467 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92 จาก จำนวนแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วคัดฉบับที่มีการตอบไม่ครบ สมบูรณ์ออก ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 428 คน จึงดำเนินการตรวจ ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

5. นำผลคะแนนที่ได้ไปทำการทดสอบตามข้อตกลงเบื้องต้นและวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ และทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืนมาตรวจความสมบูรณ์
2. กำหนดรหัสสำหรับข้อมูลและตรวจให้คะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. นำข้อมูลไปวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน
4. วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับทักษะชีวิตโดยรวมและราย ด้าน
5. วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ
  - 5.1 หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามเอกนาม (MR) ระหว่างตัวแปร ปัจจัยรายด้านกับทักษะชีวิต
  - 5.2 หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามพหุนาม (MMR) ระหว่างตัว แปรปัจจัยรายด้านกับทักษะชีวิตรายด้าน
6. วิเคราะห์หาค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของปัจจัยรายด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิต โดย
  - 6.1 หาค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยรายด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิต พร้อมทั้ง หาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) และจัดน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยราย ด้าน
  - 6.2 หาค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยรายด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตรายด้าน

พร้อมทั้งหาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) และจัดน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยรายด้าน

7. การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

8.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

8.1.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) (ล้วน; และอังคณา สายยศ. 2543: 248)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

8.1.2 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2545ก: 165-166)

$$r_{xy} = \frac{n \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X)^2][n \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
	X	แทน	คะแนนของข้อคำถาม
	Y	แทน	คะแนนผลรวมของข้ออื่นๆ ที่เหลือทุกข้อ

8.1.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2543: 312)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับของเครื่องมือวัด

8.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

8.2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

8.2.2 ใช้การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณแบบตัวแปรตามหลายตัว: MMR ในการวิเคราะห์ข้อมูล (ประชุม เปี่ยมสมบูรณ์. 2535: 24-25)

8.2.2.1 เกณฑ์อัตราส่วนไคลสุต

$$\Lambda = \frac{|\Sigma|}{|\Sigma_0|}$$

เมื่อ	Λ	แทน	เกณฑ์อัตราส่วนไคลสุต (Wilk's Lambda)
	Σ_0	แทน	ตัวประมาณค่าของเมตริกความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วม (Variance – Covariance Matrix) ของความผิดพลาด (Error) ภายใต้สมมติฐานปฏิเสธ (H_0)
	Σ	แทน	ตัวประมาณค่าของเมตริกความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วม (Variance – Covariance Matrix) ของความผิดพลาด (Error) ภายใต้สมมติฐานแย้ง (H_1)

8.2.2.2 สถิติเอฟของราวี (Rao F statistics) หรือ “ราวี - เอฟ”

			$F = \frac{1 - \wedge \frac{1}{s}}{\wedge \frac{1}{s}} \cdot \frac{ms + 1 - qp / 2}{qp}$
เมื่อ	F	แทน	สถิติเอฟของราวี
	s	แทน	$\sqrt{(p^2 q^2 - 4) / (p^2 + q^2 - 5)}$
	m	แทน	$ ne - (p + 1 - q) / 2 $
	p	แทน	จำนวนตัวแปรตาม
	q	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ
	ne	แทน	องศาความเป็นอิสระของค่าผิดพลาด

8.2.2.3 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ โดยใช้สูตร (Pedhazur.1982: 56)

$$R_{Y.12..k} = \sqrt{\beta_1 r_{y1} + \beta_2 r_{y2} + \dots + \beta_k r_{yk}}$$

เมื่อ	$R_{Y.12..k}$	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
	$\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k$	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระที่ 1 ถึง k
	$r_{y1}, r_{y2}, \dots, r_{yk}$	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง ตัวแปรตัวที่ k
	k	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระตามลำดับ

8.2.3 ทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ โดยใช้สูตร

F – test (Pedhazur.1982: 57)

$$F = \frac{R^2 / k}{(1 - R^2) / (N - k - 1)}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าการแจกแจงแบบ F
	R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	k	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ

8.2.4 หาค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ)

8.2.4.1 หาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบ (Score Weight; b) โดยใช้สูตร (Pedhasur. 1982: 55)

$$b_j = \beta_j \frac{S_y}{S_j}$$

เมื่อ	b_j	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ j ในรูปคะแนนเต็ม
	β_j	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ j ในรูปคะแนนมาตรฐาน
	S_y	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากตัวแปรตาม
	S_j	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากตัวแปรตาม

8.2.4.2 หาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta Weight ; β) โดยใช้สูตร (ลัวัน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2540: 332)

$$\beta_i = b_i \frac{S_i}{S_y}$$

เมื่อ	b_i	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ j ในรูปคะแนนดิบ
	β_i	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ j ในรูปคะแนนมาตรฐาน
	S_i	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากตัวแปรอิสระตัวที่ i
	S_y	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากตัวแปรตาม

8.2.4.3 ทดสอบความมีนัยสำคัญของน้ำหนักความสำคัญ โดยใช้สูตร t – test (Pedhazur. 1982: 28)

$$t_j = \frac{b_j}{SE_{b_j}}, \quad df = N - k - 1$$

เมื่อ	t_j	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบ t
	b_j	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ j ในรูปคะแนนดิบ
	SE_{b_j}	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าน้ำหนักความสำคัญ
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	k	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้านี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

X_1	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X_2	แทน	เจตคติต่อสาขาวิชาที่เรียน
X_3	แทน	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
X_{4a}	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
X_{4b}	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
X_{4c}	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
X_5	แทน	การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย
Y	แทน	ทักษะชีวิต
Y_1	แทน	ทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์
Y_2	แทน	ทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น
Y_3	แทน	ทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร
Y_4	แทน	ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา
Y_5	แทน	ทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด
$\bar{X}$	แทน	คะแนนค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามต่อฉบับ
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
t	แทน	ค่าสถิติแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติแจกแจงแบบเอฟ (F- distribution)
β	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนมาตรฐาน
b	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนดิบ
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R_{adj}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณแบบปรับแก้
R^2	แทน	กำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
Λ	แทน	ค่าวิลค์แลมดา (Wilk 's Lambda)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกับทักษะชีวิต

2. การศึกษาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกับทักษะชีวิตโดยรวมและแยกรายด้าน

3. การศึกษาสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามหลายตัว (MMR) ระหว่างปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกับทักษะชีวิต ด้านการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด

4. การศึกษาค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกับทักษะชีวิต ด้านการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกับทักษะชีวิต

ในการศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกับทักษะชีวิต ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของตัวแปรด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และด้านสภาพแวดล้อมกับทักษะชีวิตโดยรวมและรายด้านของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี

ตัวแปร	รวม		ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		การแปลความหมาย
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ตัวแปรด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล							
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1)	2.92	0.46	2.94	0.54	2.90	0.46	ปานกลาง
เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2)	3.98	0.53	4.10	0.46	3.86	0.58	ดี
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3)	3.36	0.45	3.41	0.42	3.30	0.48	ปานกลาง
ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม							
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a})	4.17	0.58	4.25	0.50	4.09	0.63	มาก
การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b})	2.68	0.54	2.69	0.52	2.67	0.57	ปานกลาง
การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c})	1.78	0.66	1.71	0.57	1.85	0.72	น้อย
การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5)	3.84	0.42	3.89	0.36	3.78	0.46	ดี
ตัวแปรทักษะชีวิต							
-ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ (Y_1)	3.74	0.55	3.84	0.52	3.64	0.57	ดี
-ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น (Y_2)	4.11	0.53	4.21	0.46	4.02	0.59	ดี
-ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Y_3)	3.83	0.54	3.94	0.48	3.70	0.58	ดี
-ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Y_4)	3.95	0.57	4.02	0.50	3.86	0.62	ดี
-ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Y_5)	3.83	0.52	3.87	0.50	3.78	0.54	ดี
ทักษะชีวิต (Y)	3.89	0.45	3.98	0.38	3.80	0.49	ดี

จากตาราง 3 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่ในระดับดี ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า นักศึกษามีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก มีการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันอยู่ในระดับปานกลาง มีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยอยู่ในระดับน้อย และมีการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยดี

เมื่อพิจารณาทักษะชีวิตโดยรวมและรายด้าน พบว่า นักศึกษาทั้ง 2 ชั้นปี มีทักษะชีวิตโดยรวม ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดอยู่ในระดับดี

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของตัวแปรด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้านสภาพแวดล้อม กับทักษะชีวิตโดยรวมและรายด้านของนักศึกษา จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

ตัวแปร	รวม		กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ		กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		การแปลความหมาย
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ตัวแปรด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล							
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1)	2.92	0.46	3.00	0.52	2.84	0.47	ปานกลาง
เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2)	3.98	0.53	4.00	0.55	3.95	0.52	ดี
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3)	3.36	0.45	3.37	0.48	3.34	0.42	ปานกลาง
ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม							
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a})	4.17	0.58	4.15	0.65	4.19	0.49	มาก
การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b})	2.68	0.54	2.64	0.56	2.71	0.53	ปานกลาง
การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c})	1.78	0.66	1.78	0.69	1.77	0.62	น้อย
การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5)	3.84	0.42	3.63	0.42	3.84	0.41	ดี
ตัวแปรทักษะชีวิต							
-ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ (Y_1)	3.74	0.55	3.74	0.54	3.74	0.57	ดี
-ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น (Y_2)	4.11	0.53	4.14	0.57	4.08	0.49	ดี
-ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Y_3)	3.83	0.54	3.84	0.56	3.81	0.53	ดี
-ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Y_4)	3.95	0.57	3.94	0.60	3.95	0.54	ดี
-ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด (Y_5)	3.83	0.52	3.87	0.52	3.80	0.52	ดี
ทักษะชีวิต (Y)	3.89	0.45	3.91	0.48	3.88	0.42	ดี

จากตาราง 4 นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่ในระดับดี ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า นักศึกษามีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก มีการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันอยู่ในระดับปานกลาง มีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยอยู่ในระดับน้อย และมีการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยดี

เมื่อพิจารณาทักษะชีวิตโดยรวมและรายด้าน พบว่า นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มสาขาวิชา มีทักษะชีวิตโดยรวม ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดอยู่ในระดับดี

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation Coefficient: r_{xy})

ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับทักษะชีวิตโดยรวมและรายด้าน

การวิเคราะห์ในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้นำปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม กับทักษะชีวิต ทั้ง 5 ด้าน มาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (r) โดยใช้สูตรของเพียร์สัน ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 5-8

ตาราง 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างตัวแปรด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และด้านสภาพแวดล้อม กับทักษะชีวิตโดยรวมและจำแนกตามด้าน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X _{4a}	X _{4b}	X _{4c}	X ₅	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y
X ₁	1	.171	.200**	.096	-.125	-.042	-.006	.115	.057	-.014	.219**	-.066	.094
X ₂		1	.407**	.250**	-.114	-.247**	.636**	.440**	.332**	.215**	.482**	.261**	.464**
X ₃			1	.160	.035	.024	.389**	.513**	.218**	.190**	.469**	.149	.400**
X _{4a}				1	-.187**	-.485**	.388**	.218**	.312**	.353**	.201**	.328**	.380**
X _{4b}					1	.385**	-.127	.002	-.138	-.219**	-.183**	.041	-.139
X _{4c}						1	-.292**	.013	-.258**	-.209**	-.061	-.151	-.179
X ₅							1	.471**	.641**	.458**	.487**	.487**	.665**
Y ₁								1	.449**	.441**	.665**	.194**	.717**
Y ₂									1	.529**	.509**	.497**	.794**
Y ₃										1	.489**	.453**	.790**
Y ₄											1	.225**	.755**
Y ₅												1	.631**
Y													1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรปัจจัย มีค่าอยู่ระหว่าง -.485 ถึง .636 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทั้งทางบวกและทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนี้ คู่ที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X₂) กับ การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X₅) ($r = .636$) และคู่ที่มีความสัมพันธ์ทางลบสูงสุด คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) กับ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ($r = -.485$)

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างทักษะชีวิตโดยรวมและแยกรายด้าน มีค่าอยู่ระหว่าง .194 ถึง .794 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเอง (Y_2) กับทักษะชีวิตโดยรวม (Y) ($r = .794$) ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ ทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ (Y_1) กับทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Y_5) ($r = .194$)

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับตัวแปรตาม มีค่าอยู่ระหว่าง -.258 ถึง .665 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

ทักษะชีวิตโดยรวม (Y) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .665$) รองลงมาคือ เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .464$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .400$) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .380$) มีความสัมพันธ์กันทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ($r = -.179$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ (Y_1) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .513$) รองลงมาคือ การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .471$) เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .440$) และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .218$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความคิดเห็นผู้อื่น (Y_2) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .641$) รองลงมาคือ เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .332$) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .312$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .218$) มีความสัมพันธ์กันทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ($r = -.258$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Y_3) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .458$) รองลงมาคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .353$) เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .215$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .190$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์กันทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ($r = -.219$) การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ($r = -.209$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Y_4) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .487$) รองลงมาคือเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .482$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .469$) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ($r = .219$) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .201$) และมีความสัมพันธ์กันทางลบกับการอบรม

เลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ($r = -.183$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Y_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .487$) รองลงมาคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .328$) เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .261$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างตัวแปรด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และด้านสภาพแวดล้อม กับทักษะชีวิตโดยรวมและจำแนกตามด้าน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_{4a}	X_{4b}	X_{4c}	X_5	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y
X_1	1	.071	.151	.010	-.018	.091	-.010	.069	-.059	-.138	.033	-.034	-.029
X_2		1	.509**	.342**	.013	-.294**	.631**	.447**	.534**	.452**	.490**	.498**	.568**
X_3			1	.416**	.101	-.225**	.514**	.537**	.396**	.417**	.389**	.367**	.495**
X_{4a}				1	.052	-.647**	.514**	.271**	.405**	.363**	.309**	.371**	.403**
X_{4b}					1	.207**	-.033	.029	.063	-.008	-.009	.002	.018
X_{4c}						1	-.423**	-.142	-.277**	-.252**	-.192**	-.265**	-.264**
X_5							1	.477**	.642**	.636**	.565**	.547**	.674**
Y_1								1	.682**	.622**	.690**	.524**	.828**
Y_2									1	.780**	.690**	.642**	.892**
Y_3										1	.680**	.621**	.870**
Y_4											1	.624**	.870**
Y_5												1	.794**
Y													1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 6 พบว่ากลุ่มตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

1.ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรปัจจัย มีค่าอยู่ระหว่าง -.647 ถึง .631 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทั้งทางบวกและทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนี้ คู่ที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) กับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .631$) และคู่ที่มีความสัมพันธ์ทางลบสูงสุด คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) กับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ($r = -.647$)

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างทักษะชีวิตโดยรวมและแยกรายด้าน มีค่าอยู่ระหว่าง .524 ถึง .892 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเอง (Y_2) กับทักษะชีวิตโดยรวม (Y) ($r = .892$) ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ ทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ (Y_1) กับทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด (Y_5) ($r = .524$)

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับตัวแปรตาม มีค่าอยู่ระหว่าง -.277 ถึง .674 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

ทักษะชีวิตโดยรวม (Y) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .674$) รองลงมาคือ เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .568$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .495$) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .403$) มีความสัมพันธ์กันทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ($r = -.264$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ (Y_1) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .537$) รองลงมาคือ การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .477$) เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .447$) และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .271$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น (Y_2) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .642$) รองลงมาคือ เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .534$) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .405$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .396$) มีความสัมพันธ์กันทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ($r = -.277$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Y_3) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .636$) รองลงมาคือ เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .452$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .417$) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .363$) มีความสัมพันธ์กันทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ($r = -.252$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Y_4) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .565$) รองลงมาคือเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .490$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .389$) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .309$) และมีความสัมพันธ์กันทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ($r = -.192$)

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Y_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .547$) รองลงมาคือ เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .498$) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .371$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .367$) และมีความสัมพันธ์กันทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ($r = -.265$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างตัวแปรด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และด้านสภาพแวดล้อมกับทักษะชีวิตโดยรวมและจำแนกตามด้าน ของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_{4a}	X_{4b}	X_{4c}	X_5	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y
X_1	1	.045	.217**	.100	-.042	.001	.029	.122	-.025	-.077	.077	-.009	.029
X_2		1	.424**	.436**	-.023	-.431**	.704**	.467**	.522**	.412**	.515**	.421**	.557**
X_3			1	.350**	.110	-.268**	.442**	.501**	.292**	.245**	.351**	.282**	.387**
X_{4a}				1	.041	-.692**	.565**	.374**	.435**	.469**	.371**	.398**	.490**
X_{4b}					1	.105	-.032	.041	.036	-.052	-.047	.028	-.008
X_{4c}						1	-.450**	-.180**	-.313**	-.338**	-.281**	-.290**	-.337**
X_5							1	.548**	.624**	.590**	.588**	.538**	.682**
Y_1								1	.671**	.603**	.683**	.494**	.804**
Y_2									1	.739**	.660**	.658**	.876**
Y_3										1	.647**	.621**	.856**
Y_4											1	.527**	.831**
Y_5												1	.779**
Y													1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 7 พบว่า กลุ่มตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

1.ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรปัจจัย มีค่าอยู่ระหว่าง -.692 ถึง .704 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทั้งทางบวกและทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนี้ คู่ที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุด คือ เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) กับการปรับตัวต่อ

สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .704$) และคู่ที่มีความสัมพันธ์ทางลบสูงสุด คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) กับ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ($r = -.692$)

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างทักษะชีวิตโดยรวมและแยกรายด้าน มีค่าอยู่ระหว่าง .494 ถึง .876 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น (Y_2) กับ ทักษะชีวิตโดยรวม (Y) ($r = .876$) ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ ทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ (Y_1) กับ ทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Y_5) ($r = .494$)

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับตัวแปรตาม มีค่าอยู่ระหว่าง -.337 ถึง .682 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

ทักษะชีวิตโดยรวม (Y) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .682$) รองลงมาคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .557$) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .490$) มีความสัมพันธ์กันทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ($r = -.337$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ (Y_1) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .548$) รองลงมาคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .501$) เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .467$) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .374$) และมีความสัมพันธ์กันทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ($r = -.180$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น (Y_2) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .624$) รองลงมาคือ เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .522$) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .435$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .292$) มีความสัมพันธ์กันทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ($r = -.313$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Y_3) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .590$) รองลงมาคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .469$) เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .412$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .245$) มีความสัมพันธ์กันทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ($r = -.338$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Y_4) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .588$) รองลงมาคือเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .515$) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .371$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .351$) และมีความสัมพันธ์กันทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ($r = -.281$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Y_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .538$) รองลงมาคือเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .421$) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .398$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .282$) และมีความสัมพันธ์กันทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ($r = -.290$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ตาราง 8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างตัวแปรด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และด้านสภาพแวดล้อม กับทักษะชีวิตโดยรวมและจำแนกตามด้าน ของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_{4a}	X_{4b}	X_{4c}	X_5	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y
X_1	1	.198**	.125	.012	-.085	.042	-.034	.076	.020	-.060	.190**	-.105	.033
X_2		1	.543**	.189**	-.040	-.137	.578**	.466**	.422**	.359**	.490**	.387**	.540**
X_3			1	.286**	.038	.028	.507**	.578**	.392**	.442**	.534**	.271**	.567**
X_{4a}				1	-.167	-.453**	.368**	.145	.321	.262	.157*	.330**	.304**
X_{4b}					1	.472**	-.106	.002	-.070	-.132	-.117	.025	-.073
X_{4c}						1	-.308**	-.009	-.250**	-.157	-.004	-.159	-.142
X_5							1	.427**	.685**	.562**	.496**	.518**	.677**
Y_1								1	.527**	.520**	.693**	.284**	.777**
Y_2									1	.720**	.593**	.505**	.340**
Y_3										1	.574**	.405**	.833**
Y_4											1	.389**	.828**
Y_5												1	.669**
Y													1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 8 พบว่า กลุ่มตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

1.ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรปัจจัย มีค่าอยู่ระหว่าง -.453 ถึง .578 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทั้งทางบวกและทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนี้ คู่ที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุด คือ เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) กับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .578$) และคู่ที่มีความสัมพันธ์ทางลบสูงสุด คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) กับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ($r = -.453$)

2.ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างทักษะชีวิตโดยรวมและแยกรายด้าน มีค่าอยู่ระหว่าง .284 ถึง .833 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Y_3) กับทักษะชีวิตโดยรวม (Y) ($r = .833$) ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ ทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ (Y_1) กับทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Y_5) ($r = .284$)

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับตัวแปรตาม มีค่าอยู่ระหว่าง -.250 ถึง .685 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

ทักษะชีวิตโดยรวม (Y) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .677$) รองลงมาคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .567$) เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .540$) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .304$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ (Y_1) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .578$) รองลงมา คือ เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .466$) การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .427$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น (Y_2) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .685$) รองลงมาคือ เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .422$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .392$) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .321$) มีความสัมพันธ์กันทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ($r = -.250$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Y_3) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .562$) รองลงมาคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .442$) เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .359$) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .262$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Y_4) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .534$) รองลงมาคือการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .496$) เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .490$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Y_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุดกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ($r = .518$) รองลงมาคือเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ($r = .387$) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ($r = .330$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ($r = .271$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่เหลือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เนื่องจากตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรอิสระมาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วม (Multicollinearity) โดยการทดสอบค่า Tolerance ซึ่งถ้าพบค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระตัวใดมีค่าน้อยจนเข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่าตัวแปรอิสระตัวนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระตัวอื่นมาก (กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2549: 370) และทดสอบค่า VIF (Variance inflation factor) ซึ่งหากพบค่า VIF มีค่าเกิน 10 ถือว่าตัวแปรอิสระตัวนั้นมีความสัมพันธ์กัน หรือเกิดปัญหาความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วม (รอยพิมพ์ใจ ชนะปราชญ์. 2550: 107 อ้างอิงจาก Neter; Wasserman; & Kutner. 1990: 409) ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ค่า Tolerance และ VIF เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

ตัวแปร	Collinearity statistics	
	Tolerance	VIF
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1)	.929	1.076
เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2)	.535	1.869
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3)	.673	1.486
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a})	.545	1.833
การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b})	.883	1.133
การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c})	.562	1.779
การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5)	.473	2.113

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 9 พบว่าค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระมีค่าไม่เข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันน้อย และเมื่อพิจารณาค่า VIF มีค่าไม่เกิน 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันน้อยเช่นกัน จากค่า Tolerance และ VIF ให้ผล

สอดคล้องกัน จึงสรุปว่าตัวแปรที่ศึกษาไม่เกิดปัญหาความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วม (Multicollinearity) ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ในขั้นต่อไป

3. คำสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามหลายตัว (MMR) ระหว่าง ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกับทักษะชีวิตด้านการคิด วิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามทั้ง 5 ด้าน ในตาราง 5-8 พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น ผู้วิจัยจึง นำตัวแปรปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อสาขาวิชาที่ ศึกษา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และการปรับตัวต่อ สภาพแวดล้อมใหม่มหาวิทยาลัย กับทักษะชีวิตทั้ง 5 ด้าน มาวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปร พหุนาม (Multivariate Multiple Regression: MMR) ด้วยการวิเคราะห์หาค่าวิลค์แลมดา (Wilk's Lambda: Λ) พิลไลส์ (Pillais) และ โฮเทลลิง (Hotellings) ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยสถิติเอฟ (F-test) และวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณแบบตัวแปรตามเอกนัย (Univariate Multiple Regression) ของตัวแปรปัจจัยกับทักษะชีวิตทั้ง 5 ด้าน (MR) ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยสถิติเอฟ (F-test) ปรากฏผลดังตาราง 10

ตาราง 10 ผลการทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรพหุนามและตัวแปรเอกนาม ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1

ชั้นปี	การทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์ตัวแปรแบบตัวแปรพหุนาม						
	ตัวสถิติ	Value	Approx.F	df _{hy}	df _{rr}	p	
	Pillais	1.050	7.902	35.00	1040.00	.000	
	Hotellings	1.831	10.588	35.00	1012.00	.000	
	Wilk's Lambda : (Λ)	0.258	9.331	35.00	860.58	.000	
	Roys	0.538					
ปี 1	การทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรเอกนาม						
	ตัวแปรตาม	R	R ²	R _{adj} ²	MS _{reg}	MS _{res}	F
	ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ (Y ₁)	.619	.383	.363	3.148	.170	18.482**
	ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น (Y ₂)	.660	.435	.416	2.803	.122	22.903**
	ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Y ₃)	.529	.280	.256	2.016	.174	11.570**
	ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Y ₄)	.634	.402	.381	3.131	.157	19.948**
	ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Y ₅)	.534	.285	.261	2.167	.183	11.823**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 10 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรตามเท่ากับ .258 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 9.331, P < .01$) แสดงว่ากลุ่มตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับกลุ่มตัวแปรตาม จึงทำการวิเคราะห์ต่อว่ากลุ่มตัวแปรปัจจัยมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามแต่ละด้านอย่างไร โดยผู้วิจัยทำการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรเอกนาม พบว่า ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรปัจจัยกับทักษะชีวิตแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด พบว่าทุกด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ .619, .660, .529, .634 และ .534 ตามลำดับ

ตาราง 11 ผลการทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรพหุนามและตัวแปรเอกนาม ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2

ชั้นปี	การทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์ตัวแปรแบบตัวแปรพหุนาม						
	ตัวสถิติ	Value	Approx.F	df _{hy}	df _{rr}	p	
	Pillais	.825	5.758	35.00	1020.00	.000	
	Hotellings	1.465	8.304	35.00	992.00	.000	
	Wilk's Lambda : (Λ)	0.343	6.989	35.00	843.75	.000	
	Roys	0.528					
ปี 2	การทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรเอกนาม						
	ตัวแปรตาม	R	R ²	R _{adj} ²	MS _{reg}	MS _{res}	F
	ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ (Y ₁)	.599	.359	.337	3.550	.218	16.301**
	ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น (Y ₂)	.678	.459	.441	4.778	.193	24.749**
	ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Y ₃)	.668	.446	.427	4.480	.191	23.432**
	ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Y ₄)	.602	.360	.338	4.146	.253	16.410**
	ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Y ₅)	.594	.353	.331	3.056	.192	15.896**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 11 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรตามเท่ากับ .343 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 6.989, P < .01$) แสดงว่ากลุ่มตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับกลุ่มตัวแปรตาม จึงทำการวิเคราะห์ต่อว่ากลุ่มตัวแปรปัจจัยมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามแต่ละด้านอย่างไร โดยผู้วิจัยทำการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรเอกนาม พบว่า ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรปัจจัยกับทักษะชีวิตแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด พบว่าทุกด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ .599, .678, .668, .602 และ .594 ตามลำดับ

ตาราง 12 ผลการทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรพหุนามและตัวแปรเอกนาม ของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

กลุ่มสาขาวิชา	การทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรพหุนาม						
	ตัวสถิติ	Value	Approx.F	df _{hy}	df _{rr}	p	
	Pillais	.820	5.601	35.00	1000.00	.000	
	Hotellings	1.416	7.863	35.00	972.00	.000	
	Wilk's Lambda : (Λ)	0.349	6.719	35.00	826.93	.000	
	Roys	0.511					
	การทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรเอกนาม						
	ตัวแปรตาม	R	R ²	R _{adj} ²	MS _{reg}	MS _{res}	F
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ (Y ₁)	.646	.418	.397	3.598	.176	20.484**
	ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น (Y ₂)	.647	.419	.399	4.079	.198	20.602**
	ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Y ₃)	.626	.392	.371	3.642	.197	18.444**
	ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Y ₄)	.614	.377	.355	4.000	.231	17.303**
	ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Y ₅)	.556	.309	.285	2.431	.190	12.781**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 12 ของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรตามเท่ากับ .349 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 6.719, P < .01$) แสดงว่ากลุ่มตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับกลุ่มตัวแปรตาม จึงทำการวิเคราะห์ต่อว่ากลุ่มตัวแปรปัจจัยมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามแต่ละด้านอย่างไร โดยผู้วิจัยทำการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรเอกนาม พบว่าค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรปัจจัยกับทักษะชีวิตแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด พบว่าทุกด้านมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ .646, .647, .626, .614 และ .556 ตามลำดับ

ตาราง 13 ผลการทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรพหุนามและตัวแปรเอกนาม ของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กลุ่ม สาขาวิชา	การทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรพหุนาม						
	Multivariate Tests of Significance (s = 5, M = 1/2, n = 103)						
	ตัวสถิติ	Value	Approx.F	df _{hy}	df _{rr}	p	
	Pillais	1.058	8.127	35.00	1060.00	.000	
	Hotellings	1.876	11.063	35.00	1032.00	.000	
	Wilk 's Lambda : (Λ)	0.254	9.662	35.00	877.41	.000	
	Roys	0.550					
การทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรเอกนาม							
	ตัวแปรตาม	R	R ²	R _{adj} ²	MS _{reg}	MS _{res}	F
วิทยา ศาสตร์ และ เทคโนโลยี	ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และ ความคิดสร้างสรรค์ (Y ₁)	.615	.378	.357	3.809	.207	18.433 **
	ด้านความตระหนักรู้ในตนเอง และความเห็นใจผู้อื่น (Y ₂)	.692	.480	.462	3.648	.131	27.903 **
	ด้านการสร้างสัมพันธภาพและ การสื่อสาร (Y ₃)	.605	.367	.345	3.212	.183	17.522 **
	ด้านการตัดสินใจและการแก้ไข ปัญหา (Y ₄)	.646	.417	.398	3.804	.175	21.700 **
	ด้านการจัดการกับอารมณ์และ ความเครียด (Y ₅)	.576	.332	.310	2.830	.188	15.072 **

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 13 ของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรตามเท่ากับ .254 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (F = 9.662, P < .01) แสดงว่ากลุ่มตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับกลุ่มตัวแปรตาม จึงทำการวิเคราะห์ต่อว่ากลุ่มตัวแปรปัจจัยมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามแต่ละด้านอย่างไร โดยผู้วิจัยทำการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรเอกนาม พบว่า ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรปัจจัยกับทักษะชีวิตแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิด

สร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด พบว่าทุกด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ .615, .692, .605, .646 และ .576 ตามลำดับ

4. ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการกับทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์ วิจัยและความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้นำปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย มาวิเคราะห์ค่าน้ำหนักความสำคัญทั้ง 7 ปัจจัยที่ส่งผลต่อตัวแปรทักษะชีวิต และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่า t-test ดังแสดงในตาราง 14-25 ตามลำดับ

ตาราง 14 ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตทั้ง 5 ด้าน จำแนกตาม
ชั้นปี

ระดับชั้น	ตัวแปร	β	ลำดับที่	b	SE _b	t
ชั้นปี 1	X ₁	.044	5	.034	.040	.845
	X ₂	.022	6	.018	.055	.322
	X ₃	.142	3	.128	.052	2.479
	X _{4a}	.167	2	.127	.045	2.803**
	X _{4b}	-.071	7	-.052	.040	-1.316
	X _{4c}	.094	4	.062	.041	1.524
	X ₅	.550	1	.587	.075	7.858**
		R = .703	R ² = .494	R ² _{adj} = .477	F = 28.961	**
ชั้นปี 2	X ₁	-.071	7	-.082	.058	-1.422
	X ₂	.204	2	.174	.056	3.095**
	X ₃	.148	3	.152	.064	2.378
	X _{4a}	.100	4	.078	.056	1.378
	X _{4b}	-.011	6	-.009	.045	-0.208
	X _{4c}	.096	5	.065	.047	1.389
	X ₅	.457	1	.485	.076	6.417**
		R = .717	R ² = .514	R ² _{adj} = .497	F = 30.784	**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 14 พบว่า

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีค่าเป็น .703 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 28.961$, $P < .01$) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 49.4 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิต ร้อยละ 49.4

ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตมากที่สุด คือ ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) โดยส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการ

อบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ส่งผลต่อทักษะชีวิตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่าเป็น .717 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 30.784, P < .01$) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 51.4 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิต ร้อยละ 51.4

ค่านำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตมากที่สุด คือ ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) โดยส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) และตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ส่งผลต่อทักษะชีวิตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เมื่อพิจารณาค่านำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) พบว่าตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2

ตาราง 15 ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตทั้ง 5 ด้าน จำแนกตาม
กลุ่มสาขาวิชา

กลุ่มสาขาวิชา	ตัวแปร	β	ลำดับที่	b	SE _b	t
วิทยาศาสตร์ สุขภาพ	X ₁	-.030	7	-.030	.052	-0.583
	X ₂	.144	3	.124	.063	1.975
	X ₃	.080	5	.079	.058	1.362
	X _{4a}	.207	2	.151	.057	2.670**
	X _{4b}	-.019	6	-.017	.044	-0.377
	X _{4c}	.107	4	.074	.050	1.475
	X ₅	.477	1	.537	.088	6.086**
		R = .708	R ² = .501	R ² _{adj} = .484	F = 28.719**	
วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	X ₁	-.016	6	-.015	.047	-0.326
	X ₂	.138	3	.112	.051	2.189
	X ₃	.239	2	.238	.061	3.889**
	X _{4a}	.059	5	.050	.048	1.048
	X _{4b}	-.050	7	-.039	.042	-0.928
	X _{4c}	.065	4	.044	.042	1.051
	X ₅	.468	1	.478	.066	7.198**
		R = .734	R ² = .539	R ² _{adj} = .524	F = 35.381**	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 15 พบว่า

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิต ของนักศึกษา
กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีค่าเป็น .708 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (F =
28.719, P < .01) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 50.1 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₁)
ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X₂) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₃) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดู
แบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดู
แบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X₅) ส่งผลร่วมกันต่อ
ตัวแปรทักษะชีวิตร้อยละ 50.1

ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตมากที่สุด คือ ตัวแปรการ
ปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X₅) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a})
โดยส่งผลทางบวก ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X₂)

ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) และตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ส่งผลต่อทักษะชีวิตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิต ของนักศึกษา กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่าเป็น .734 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 30.784$, $P < .01$) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 53.9 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตร้อยละ 53.9

ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตมากที่สุด คือ ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) โดยส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) และตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ส่งผลต่อทักษะชีวิตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) พบว่า ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตของ นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สูงกว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ตาราง 16 ค่านำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์
 วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	ตัวแปร	β	ลำดับที่	b	SE _b	t
ชั้นปีที่ 1	X ₁	.020	6	.021	.060	.354
	X ₂	.161	4	.180	.083	2.168
	X ₃	.324	1	.400	.078	5.137**
	X _{4a}	.111	5	.114	.068	1.682
	X _{4b}	-.003	7	-.003	.059	-0.046
	X _{4c}	.174	3	.157	.061	2.554
	X ₅	.250	2	.363	.112	3.236**
	R = .619	R ² = .383	R ² _{adj} = .363	F = 18.482**		
ชั้นปีที่ 2	X ₁	-.002	6	-.003	.077	-0.033
	X ₂	.136	3	.135	.075	1.796
	X ₃	.366	1	.439	.086	5.130**
	X _{4a}	.012	5	.011	.075	.146
	X _{4b}	-.022	7	-.022	.060	-0.365
	X _{4c}	.092	4	.073	.063	1.161
	X ₅	.235	2	.290	.101	2.871**
	R = .599	R ² = .359	R ² _{adj} = .337	F = 16.301**		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 16 พบว่า

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีค่าเป็น .619 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (F = 18.482, P < .01) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 38.3 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₁) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X₂) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₃) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X₅) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตร้อยละ 38.3

ค่านำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์มากที่สุด คือ ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₃) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X₅) โดยส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) และตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่าเป็น .599 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 16.301, P < .01$) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 35.9 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตร้อยละ 35.9

ค่านำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์มากที่สุด คือ ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) โดยส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) และตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เมื่อพิจารณาค่านำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) พบว่า ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2

ตาราง 17 คำนวณน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์
 วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

กลุ่มสาขาวิชา	ตัวแปร	β	ลำดับที่	b	SE _b	t
วิทยาศาสตร์ สุขภาพ	X ₁	.023	6	.026	.063	.407
	X ₂	.131	5	.128	.077	1.673
	X ₃	.295	2	.328	.071	4.623**
	X _{4a}	.192	4	.159	.069	2.298
	X _{4b}	-.009	7	-.009	.054	-0.170
	X _{4c}	.234	3	.182	.061	2.999**
	X ₅	.321	1	.408	.108	3.793**
		R = .646	R ² = .418	R ² _{adj} = .397	F = 20.484**	
วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	X ₁	-.009	5	-.011	.073	-0.155
	X ₂	.166	2	.182	.080	2.265
	X ₃	.435	1	.588	.097	6.090**
	X _{4a}	-.050	7	-.058	.076	-0.769
	X _{4b}	-.015	6	-.016	.066	-0.247
	X _{4c}	.028	4	.025	.066	.383
	X ₅	.135	3	.187	.105	1.790
		R = .615	R ² = .378	R ² _{adj} = .358	F = 18.433**	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 17 พบว่า

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีค่าเป็น .646 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 20.484$, $P < .01$) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 41.8 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตร้อยละ 41.8

ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์มากที่สุด คือ ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) และตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) โดย

ส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) และตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่าเป็น .615 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 18.433, P < .01$) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 37.8 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตร้อยละ 37.8

ค่านำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์มากที่สุด คือ ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) และตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เมื่อพิจารณาค่านำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) พบว่าตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สูงกว่านักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ตาราง 18 ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	ตัวแปร	β	ลำดับที่	b	SE _b	t
ชั้นปีที่ 1	X ₁	.082	2	.075	.051	1.490
	X ₂	-.153	7	-.152	.070	-2.157
	X ₃	-.016	4	-.018	.066	-0.270
	X _{4a}	.038	3	.034	.058	.598
	X _{4b}	-.026	5	-.023	.050	-0.462
	X _{4c}	-.056	6	-.045	.052	-0.857
	X ₅	.711	1	.913	.095	9.609**
R = .660		R ² = .435	R ² _{adj} = .416	F = 22.903**		
ชั้นปีที่ 2	X ₁	-.079	7	-.108	.073	-1.487
	X ₂	.214	2	.219	.071	3.089**
	X ₃	.018	6	.022	.081	.277
	X _{4a}	.127	3	.118	.071	1.663
	X _{4b}	.052	5	.053	.056	.948
	X _{4c}	.064	4	.052	.059	.874
	X ₅	.460	1	.582	.095	6.124**
R = .678		R ² = .459	R ² _{adj} = .441	F = 24.749**		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 18 พบว่า

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีค่าเป็น .660 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (F = 22.903, P < .01) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 43.5 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₁) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X₂) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₃) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X₅) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่นร้อยละ 43.5

ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่นมากที่สุด คือตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X₅)

โดยส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่าเป็น .678 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 24.749, P < .01$) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 45.9 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตร้อยละ 45.9

ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่นมากที่สุด คือ ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) และตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) โดยส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) และตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) พบว่า ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2

ตาราง 19 คำนวณน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

กลุ่มสาขาวิชา	ตัวแปร	β	ลำดับที่	b	SE _b	t
วิทยาศาสตร์ สุขภาพ	X ₁	-.058	7	-.069	.067	-1.037
	X ₂	.172	2	.179	.081	2.197
	X ₃	-.009	6	-.011	.075	-0.149
	X _{4a}	.160	3	.140	.073	1.912
	X _{4b}	.040	5	.041	.057	.712
	X _{4c}	.068	4	.057	.065	.875
	X ₅	.450	1	.607	.114	5.319**
		R = .647	R ² = .419	R ² _{adj} = .399	F = 20.602**	
วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	X ₁	.036	4	.041	.058	.695
	X ₂	.014	5	.013	.064	.203
	X ₃	.048	3	.056	.077	.735
	X _{4a}	.060	2	.061	.060	1.006
	X _{4b}	.029	4	.027	.053	.510
	X _{4c}	-.047	6	-.037	.052	-0.705
	X ₅	.621	1	.747	.083	8.984**
		R = .692	R ² = .480	R ² _{adj} = .462	F = 27.903**	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 19 พบว่า

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีค่าเป็น .647 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (F = 20.602, P < .01) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 41.9 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₁) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X₂) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₃) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X₅) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่นร้อยละ 41.9

ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่นมากที่สุด คือตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X₅)

โดยส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) และตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่าเป็น .692 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 27.903, P < .01$) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 48.0 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตร้อยละ 48.0

ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่นมากที่สุด คือ ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) โดยส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) และตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) พบว่า ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สูงกว่านักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ตาราง 20 ค่านำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	ตัวแปร	β	ลำดับที่	b	SE _b	t
ชั้นปีที่ 1	X ₁	-.036	5	.035	.060	-0.585
	X ₂	-.138	6	-.144	.084	-1.718
	X ₃	.055	3	.064	.079	.811
	X _{4a}	.202	2	.196	.069	2.850**
	X _{4b}	-.165	7	-.154	.060	-2.558
	X _{4c}	.044	4	.037	.062	.595
	X ₅	.438	1	.595	.113	5.243**
	R = .529	R ² = .280	R ² _{adj} = .256	F = 11.570**		
ชั้นปีที่ 2	X ₁	-.166	7	-.225	.072	-3.105**
	X ₂	.070	5	.070	.071	.993
	X ₃	.130	2	.157	.080	1.960
	X _{4a}	.080	4	.073	.071	1.028
	X _{4b}	-.030	6	-.030	.056	-0.543
	X _{4c}	.090	3	.072	.059	1.223
	X ₅	.520	1	.646	.095	6.831**
	R = .668	R ² = .446	R ² _{adj} = .427	F = 23.432**		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 20 พบว่า

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีค่าเป็น .529 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (F = 11.570, P < .01) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 28.0 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₁) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X₂) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₃) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X₅) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารร้อยละ 28.0

ค่านำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารมากที่สุด คือตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X₅) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) โดยส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) และตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่าเป็น .668 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 23.432, P < .01$) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 44.6 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตร้อยละ 44.6

ค่านำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารมากที่สุด คือ ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) โดยส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ส่งผลทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) และตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เมื่อพิจารณาค่านำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) พบว่าตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1

ตาราง 21 ค่านำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

กลุ่มสาขาวิชา	ตัวแปร	β	ลำดับที่	b	SE _b	t
วิทยาศาสตร์ สุขภาพ	X ₁	-.117	6	-.137	.067	-2.046
	X ₂	-.006	4	-.006	.081	.078
	X ₃	-.007	5	-.008	.075	-0.108
	X _{4a}	.257	2	.220	.073	3.012**
	X _{4b}	-.057	7	-.057	.057	-1.002
	X _{4c}	.058	3	.047	.065	.726
	X ₅	.480	1	.632	.114	5.547**
		R = .626	R ² = .392	R ² _{adj} = .371	F = 18.444**	
วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	X ₁	-.085	6	-.103	.069	-1.485
	X ₂	-.003	5	-.003	.076	-0.043
	X ₃	.226	2	.285	.091	3.133**
	X _{4a}	.041	4	.045	.071	.629
	X _{4b}	-.118	7	-.118	.063	-1.886
	X _{4c}	.048	3	.041	.062	.665
	X ₅	.434	1	.560	.098	5.689**
		R = .605	R ² = .367	R ² _{adj} = .346	F = 17.522**	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 21 พบว่า

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีค่าเป็น .626 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (F = 18.444, P < .01) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 39.2 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₁) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X₂) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₃) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X₅) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารร้อยละ 29.2

ค่านำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารมากที่สุด คือตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X₅)

ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) โดยส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่าเป็น .605 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 17.522, P < .01$) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 36.7 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารร้อยละ 36.7

ค่านำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารมากที่สุด คือ ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) โดยส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) และตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เมื่อพิจารณาค่านำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) พบว่า ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สูงกว่า นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ตาราง 22 คำนวณน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	ตัวแปร	β	ลำดับที่	b	SE _b	t
ชั้นปีที่ 1	X ₁	.118	5	.119	.057	2.083
	X ₂	.191	3	.208	.080	2.608**
	X ₃	.258	2	.310	.075	4.146**
	X _{4a}	.033	6	.034	.065	.514
	X _{4b}	-.172	7	-.167	.057	-2.923**
	X _{4c}	.147	4	.129	.059	2.195
	X ₅	.275	1	.388	.108	3.609**
	R = .634	R ² = .402	R ² _{adj} = .382	F = 19.948**		
ชั้นปีที่ 2	X ₁	.000	6	.000	.083	.004
	X ₂	.203	2	.218	.081	2.690**
	X ₃	.075	4	.097	.092	1.053
	X _{4a}	.072	5	.070	.081	.862
	X _{4b}	-.033	7	-.035	.064	-0.549
	X _{4c}	.110	3	.094	.068	1.389
	X ₅	.407	1	.542	.109	4.982**
	R = .600	R ² = .360	R ² _{adj} = .338	F = 16.410**		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 22 พบว่า

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีค่าเป็น .634 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (F = 19.948, P < .01) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 40.2 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₁) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X₂) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₃) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมใหม่มหาวิทยาลัย (X₅) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา ร้อยละ 40.2

ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหามากที่สุด คือตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมใหม่มหาวิทยาลัย (X₅) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₃) และตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X₂) โดยส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ส่งผลทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่าเป็น .600 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 16.410, P < .01$) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 36.0 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาร้อยละ 36.0

ค่านำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหามากที่สุด คือ ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) โดยส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) และตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เมื่อพิจารณาค่านำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) พบว่า ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) และตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1

ตาราง 23 คำนวณน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

กลุ่มสาขาวิชา	ตัวแปร	β	ลำดับที่	b	SE _b	t
วิทยาศาสตร์ สุขภาพ	X ₁	.029	6	.037	.072	.508
	X ₂	.187	2	.203	.088	2.303
	X ₃	.083	3	.102	.081	1.256
	X _{4a}	.071	4	.065	.079	.820
	X _{4b}	-.047	7	-.050	.062	-0.807
	X _{4c}	.057	5	.049	.070	.705
	X ₅	.403	1	.567	.123	4.600**
		R = .614	R ² = .377	R ² _{adj} = .355	F = 17.304**	
วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	X ₁	.114	5	.140	.068	2.069
	X ₂	.154	4	.160	.074	2.167
	X ₃	.288	2	.370	.089	4.168**
	X _{4a}	-.021	6	-.023	.070	-0.332
	X _{4b}	-.160	7	-.163	.061	-2.671**
	X _{4c}	.164	3	.143	.061	2.355
	X ₅	.306	1	.404	.096	4.189**
		R = .646	R ² = .417	R ² _{adj} = .398	F = 21.700**	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 23 พบว่า

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีค่าเป็น .614 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (F = 17.304, P < .01) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 37.7 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₁) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X₂) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₃) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด กวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X₅) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา ร้อยละ 37.7

ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหามากที่สุด คือตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X₅) โดยส่งผล

ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) และตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาของนักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่าเป็น .646 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 21.700, P < .01$) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 41.7 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา ร้อยละ 41.7

ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อตัวแปรทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหามากที่สุด คือ ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) โดยส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ส่งผลทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) และตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) พบว่า ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สูงกว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ตาราง 24 ค่านำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับ
อารมณ์และความเครียด จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	ตัวแปร	β	ลำดับที่	b	SE _b	t
ชั้นปีที่ 1	X ₁	-.050	6	-.050	.062	-0.802
	X ₂	-.046	5	-.050	.086	-0.576
	X ₃	-.046	5	-.054	.081	-0.673
	X _{4a}	.202	2	.201	.070	2.854**
	X _{4b}	.118	3	.113	.062	1.838
	X _{4c}	.029	4	.026	.064	.402
	X ₅	.479	1	.669	.116	5.756**
R = .534		R ² = .285	R ² _{adj} = .261	F = 11.823**		
ชั้นปีที่ 2	X ₁	-.061	7	-.076	.073	-1.050
	X ₂	.247	2	.230	.071	3.258**
	X ₃	.042	5	.047	.080	.582
	X _{4a}	.139	3	.118	.071	1.661
	X _{4b}	-.013	6	-.012	.056	-0.221
	X _{4c}	.049	4	.036	.059	.617
	X ₅	.318	1	.367	.095	3.867**
R = .594		R ² = .353	R ² _{adj} = .331	F = 15.896**		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 24 พบว่า

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีค่าเป็น .534 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (F = 11.823, P < .01) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 28.5 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₁) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X₂) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₃) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X₅) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดร้อยละ 28.5

ค่านำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดมากที่สุด คือตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X₅) และตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) โดยส่งผลทางบวก มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) และตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่าเป็น .594 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 15.896, P < .01$) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 35.3 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดร้อยละ 35.3

ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดมากที่สุด คือ ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) และตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) โดยส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) และตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) พบว่า ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2

ตาราง 25 ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

กลุ่มสาขาวิชา	ตัวแปร	β	ลำดับที่	b	SE _b	t
วิทยาศาสตร์ สุขภาพ	X ₁	-.047	7	-.050	.066	-0.766
	X ₂	.075	3	.070	.080	.881
	X ₃	.036	5	.038	.074	.519
	X _{4a}	.156	2	.123	.072	1.717
	X _{4b}	.026	6	.024	.056	.432
	X _{4c}	.037	4	.027	.063	.434
	X ₅	.399	1	.484	.112	4.323**
		R = .556	R ² = .309	R ² _{adj} = .285	F = 12.781**	
วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	X ₁	-.120	7	-.142	.070	-2.036
	X ₂	.205	3	.207	.077	2.697**
	X ₃	-.086	6	-.107	.092	-1.168
	X _{4a}	.214	2	.228	.072	3.159**
	X _{4b}	.076	4	.075	.063	1.186
	X _{4c}	.057	5	.048	.063	.757
	X ₅	.386	1	.492	.100	4.936**
		R = .576	R ² = .332	R ² _{adj} = .310	F = 15.072**	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 25 พบว่า

1.ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีค่าเป็น .556 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (F = 12.781, P < .01) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 30.9 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₁) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X₂) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₃) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X₅) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดร้อยละ 30.9

ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดมากที่สุด คือตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X₅) โดย

ส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) และตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่าเป็น .576 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 15.072, P < .01$) มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 33.2 แสดงว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดร้อยละ 33.2

ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดมากที่สุด คือ ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) และตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) โดยส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) และตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) พบว่า ตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สูงกว่า นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ตาราง 26 สรุปผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิต ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์
ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการ
กับอารมณ์และความเครียด จำแนกตามชั้นปีและกลุ่มสาขาวิชา

ตัวแปร/กลุ่มสาขาวิชา/ชั้นปี	ชั้นปีที่ 1					ชั้นปีที่ 2					กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สุขภาพ					กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี					
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	
ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล																					
X ₁								✓ (-)													
X ₂				✓			✓		✓	✓											✓
X ₃	✓			✓		✓					✓					✓		✓	✓		
ด้านสภาพแวดล้อม																					
X _{4a}			✓		✓									✓							✓
X _{4b}				✓ (-)																✓ (-)	
X _{4c}											✓										
X ₅	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓

ผลการวิเคราะห์สรุปตามตาราง 26 ได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) และตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ส่งผลต่อทักษะชีวิต ดังนี้

1.1 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่าตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Y_4) และตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ (Y_1) และด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Y_4)

1.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 พบว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ส่งผลทางลบต่อทักษะชีวิตด้านด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Y_3) ตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น (Y_2) ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Y_4) และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Y_5) และตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ (Y_1)

1.3 นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ พบว่าตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ (Y_1)

1.4 นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่าตัวแปรเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (X_2) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Y_5) และตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ (Y_1) ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Y_3) ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Y_4)

2. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลต่อทักษะชีวิต ดังนี้

2.1 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่าตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Y_3) และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Y_5) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ส่งผลทางลบต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Y_4) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลต่อทักษะชีวิตทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ (Y_1) ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น (Y_2) ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Y_3) ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Y_4) และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Y_5) ของนักศึกษาทั้ง 2 ชั้นปี

2.2 นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ พบว่า ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Y_3) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_{4c}) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ (Y_1) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลต่อทักษะชีวิตทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ (Y_1) ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น (Y_2)

ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Y_3) ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Y_4) และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Y_5)

2.3 นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่าตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_{4a}) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Y_5) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_{4b}) ส่งผลทางลบต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Y_4) และตัวแปรการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_5) ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น (Y_2) ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Y_3) ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Y_4) และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Y_5)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย กับทักษะชีวิตโดยรวมและจำแนกเป็นด้าน ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และการจัดการอารมณ์และความเครียด โดยมีสมมติฐานในการวิจัยว่าปัจจัยดังกล่าว มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตทั้ง 5 ด้าน และมีตัวแปรปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งตัวที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตในด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชั้นปีที่ 1 – 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 467 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลระหว่างกลางเดือน มกราคม-กุมภาพันธ์ 2553 โดยแจกแบบสอบถามและทำการคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ไว้ จำนวน 428 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู 3 รูปแบบ จำนวน 10 สถานการณ์ 30 ข้อ ได้แก่การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 14 ข้อ แบบสอบถามการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย จำนวน 29 ข้อ แบบสอบถามเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา จำนวน 15 ข้อ และแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะชีวิต จำนวน 50 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS หาค่าสถิติพื้นฐาน ของคะแนนจากแบบสอบถามทุกฉบับวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และด้านสภาพแวดล้อม กับทักษะชีวิตโดยรวมและรายด้าน วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามหลายตัว (MMR) ระหว่างปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกับ

ทักษะชีวิตในแต่ละด้าน วิเคราะห์หาค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ค่าวิลค์แลมดา (Wilks's Lambda: Λ) ค่าพิลไลส์ (Pillais) ค่าโฮเทลลิง (Hotellings) แล้วทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วย F-test

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อสาขาวิชา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การอบรมเลี้ยงดู และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย กับทักษะชีวิตในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาจำแนกตามชั้นปี และกลุ่มสาขาวิชา พบว่า

1.1 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรพหุนาม (Multivariate Multiple Regression) ประกอบด้วยกลุ่มตัวแปรปัจจัย คือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย กับทักษะชีวิตทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของทักษะชีวิต (Wilks's Lambda: Λ) ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เท่ากับ .258, .343, .349, .254 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรเอกนามของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่า

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรปัจจัยกับทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์มีค่าเท่ากับ .619, .599, .646, และ .615 ตามลำดับ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรปัจจัยกับทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่นมีค่าเท่ากับ .660, .678, .647, และ .692 ตามลำดับ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรปัจจัยกับทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร มีค่าเท่ากับ .529, .668, .626, และ .605 ตามลำดับ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรปัจจัยกับทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา มีค่าเท่ากับ .634, .602, .614, และ .646 ตามลำดับ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรปัจจัยกับทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดมีค่าเท่ากับ .534, .594, .556, และ .576 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การศึกษาค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตในแต่ละด้านของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2.1 ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่งผลต่อทักษะชีวิต ดังนี้

2.1.1 ในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่าเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่งผลต่อทักษะชีวิต 2 ด้าน คือด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ และด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

2.1.2 ในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 2 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลทางลบต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษาส่งผลต่อทักษะชีวิต 3 ด้าน คือ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์

2.1.3 ในกลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์

2.1.4 ในกลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่าเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่งผลต่อทักษะชีวิต 3 ด้าน คือ ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร และด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

2.2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ส่งผลต่อทักษะชีวิต ดังนี้

2.2.1 ในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยส่งผลต่อทักษะชีวิต 2 ด้าน คือ ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ส่งผลทางลบต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ส่งผลต่อทักษะชีวิตทั้ง 5 ด้าน

2.2.2 ในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 2 พบว่า การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ส่งผลต่อทักษะชีวิตทั้ง 5 ด้าน

2.2.3 ในกลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ส่งผลต่อทักษะชีวิตทั้ง 5 ด้าน

2.2.4 ในกลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันส่งผลทางลบต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ส่งผลต่อทักษะชีวิต 4 ด้าน คือ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์หาค่าคุณแบบตัวแปรตามหลายตัว พบว่าตัวแปรปัจจัย คือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิต ทั้งนี้เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้มาของนักศึกษาเป็นการวัดความรู้วิชาต่าง ๆ ให้เห็นถึงความสามารถการเรียนรู้ทางวิชาการ การวิเคราะห์ วิเคราะห์ ความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียน มีการวางแผนในการเรียนที่ดี เมื่อนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีทำให้นักศึกษาเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบต่อสังคม อีกทั้งการได้การยอมรับทางสังคม จะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ดียิ่งขึ้น และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม (อรพินทร์ ชุชม และอัจฉรา สุขารมย์, 2532: 1) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภวิกา กลีบประสิทธิ์ (2547: 64) ที่พบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทักษะชีวิตที่ดี

เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิต ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เจตคติเกิดจากความรูสึกของบุคคล อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งทำให้การประพฤติหรือการตอบสนองของบุคคลเป็นไปอย่างมีทิศทาง ไม่ว่าจะไปในทางบวกหรือทางลบที่มีต่อตัวบุคคล หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถพัฒนาและเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องนั้น ๆ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531:193) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสรนันท์ สุพรรณรัตนรัฐ (2546: 80) ที่พบว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะที่แตกต่างกันมีทักษะชีวิตในด้านการตัดสินใจ ด้านการแก้ไขปัญหา ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้านการสร้างสัมพันธภาพ ด้านความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และด้านการจัดการความเครียดแตกต่างกัน

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิต เพราะบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะเป็นผู้มีความพยายาม มานะอดทนต่อกิจกรรมที่ยาก เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นสูง เป็นผู้ยอมรับความผิดพลาดและพร้อมที่จะปรับปรุง (Guilford. 1959: 437-439) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชะมาพร ศรีอิทยาจิต (2548: 104) ที่ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม ต่อทักษะชีวิต

การอบรมเลี้ยงดู มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิต ทั้งนี้เนื่องจาก การอบรมเลี้ยงดูการอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยสำคัญ เสมือนเบ้าหลอมให้คนมีลักษณะแตกต่างกัน เด็ก ๆ จะค่อย ๆ ซึมซับสิ่งที่เขาารู้ เห็น ได้ยิน จากครอบครัว มาผสมผสานความคิด ความเข้าใจของตนเอง ปรับเปลี่ยนมาเป็นแนวทางในการคิด การปฏิบัติ การแสดงออก ตอบสนองต่อสิ่งเร้าและสถานการณ์เป็นแบบแผนเฉพาะตน (วราภรณ์ ตระกูลสถิตย์. 2544: 23) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิสิตา อังกุล (2552: 94-95) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การอบรมเลี้ยงดูส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการรู้จักตนเอง ด้านการคิดตัดสินใจและแก้ปัญหา ด้านการแสวงหาความรู้ และด้านการปรับตัว

การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิต ทั้งนี้เป็นเพราะกระบวนการปรับตัวของบุคคล หากต้องเผชิญปัญหาหรืออุปสรรค เมื่อสามารถแก้ไขปัญหาหรือขจัดอุปสรรคนั้นได้ ทำให้เกิดความสุขกาย สบายใจ หรือสามารถยอมรับ ปรับสภาพความคิดความรู้สึกได้ หากยังคงมีความทุกข์ ไม่สามารถแก้ปัญหานั้นได้ ก็จะมีกลไกการป้องกันตนเองมาใช้ เพื่อให้ช่วยผ่อนคลาย ลดความตึงเครียดลงไป (วราภรณ์ ตระกูลสถิตย์. 2544: 3) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมธุรส รัญญูเฉลิม (2550: 80) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่ส่งผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าวิธีการเผชิญปัญหาที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวทางสังคม

2. คำนำหน้าความสำคัญของตัวแปรปัจจัยแต่ละด้านส่งผลต่อทักษะชีวิตในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ ดังนี้

ทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สุขภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีลักษณะที่ต้องการจะทำงานให้ดีกว่าผู้อื่นหรือดีกว่าเดิม มีความตั้งใจและความพยายามทำงานอย่างเต็มความสามารถ โดยไม่ท้อถอย สามารถคิดวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูล ข่าวสาร ปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล ตลอดจนสามารถคิดออกไปได้อย่างกว้างขวาง มีความคิดแปลกใหม่ เพื่อนำไปพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในการเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ โดยนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของพงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2544: 122) ที่กล่าวถึงลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะทำงานอย่างมีหลักเกณฑ์เป็น

ขั้นตอนและมีการวางแผน ขอบยกเหตุผลมาประกอบคำพูดอยู่เสมอ มีการแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ ต้องการงานให้ดีที่สุด โดยเน้นถึงมาตรฐานที่ดีเลิศของความสำเร็จ อีกทั้งเป็นผู้ที่มีความพอใจ มีการยอมรับเข้าไปมีส่วนร่วมในสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ การเรียนการสอน สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อนและอาจารย์ผู้สอน ทำให้สามารถจัดการกับเหตุการณ์รอบตัวและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องชีวิตครอบครัว สิ่งแวดล้อม ฯลฯ (กรมสุขภาพจิต. 2541: 1)

ทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น พบว่า การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และทั้ง 2 กลุ่มสาขาวิชา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของตนเอง ยอมรับจุดดี จุดด้อย ความคิด การกระทำของตนเอง และสามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล เหมาะสม ยอมรับและเข้าใจความแตกต่างระหว่างตนเองกับบุคคลอื่น ปรับตนให้อยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข และมีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ยอมรับในสิ่งที่เขาเป็น รู้จักการเอาใจเขามาใส่ใจเรา และสามารถสื่อสารความรู้สึกที่รับรู้ได้อย่างเหมาะสม (กรมสุขภาพจิต. 2547: 26) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลิขิตกุล กุลรัตน์รักษ์ (2547: 111) ที่ศึกษาประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามการรับรู้ของนิสิต พบว่า ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลที่ได้รับจากการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นิสิตมีการปรับตัวจากชีวิตในโรงเรียนระดับมัธยม และเรียนรู้ทักษะด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านการคิด ทักษะทางสังคม การรู้จักและเข้าใจตนเอง และผู้อื่น และสามารถประเมินตนเองได้ในระดับดีมาก

ทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร พบว่า การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และทั้ง 2 กลุ่มสาขาวิชา ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีความสามารถในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างเป็นมิตร เอาใจใส่ ร่วมมือ ให้เกียรติ ตลอดจนสามารถถ่ายทอดความรู้สึก แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับซึ่งกันและกัน มีความสามารถในการเป็นผู้ถ่ายทอดและผู้รับ ทั้งคำพูด กิริยา ท่าทางต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงความรู้สึก นึกคิด ความปรารถนา รู้จักปฏิเสธ ต่อรอง ขอร้อง และขอความช่วยเหลือ โดยมีความเหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์จะนำไปสู่การอยู่ในสังคมร่วมกันอย่างมีความสุข (กรมสุขภาพจิต. 2547: 26; WHO. 1997: 2)

ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา พบว่า การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย และเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และทั้ง 2 กลุ่มสาขาวิชา ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่มีการปรับตัวได้ดี มีเจตคติที่ดี จะตัดสินใจแก้ปัญหาได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับการปรับตัวของศรัณยา วราขุน (2546: 53) ที่ศึกษาทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและพฤติกรรมปรับตัวของ

เด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติที่มีพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์แตกต่างกันพบว่าทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กปฐมวัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการปรับตัวโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการใช้ชีวิตตามลำพัง ด้านทักษะทางสังคมและด้านทักษะทางภาษาและการเรียน

ทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด พบว่า การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 และทั้ง 2 กลุ่มสาขาวิชา ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่สามารถควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก และตอบสนองความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น รวมถึงรู้จักวิธีการจัดการที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาได้อย่างเหมาะสม ทำให้สามารถควบคุมความคิดทางลบเมื่อเผชิญปัญหา รู้จักวิธีผ่อนคลาย สามารถหลีกเลี่ยงจากเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความไม่สบายใจและกายได้ (กรมสุขภาพจิต. 2547: 26) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดา จิตพิพานิชยางกูร (2550: 91-92) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่าสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับครู ส่งผลทางบวกกับความมั่นคงทางอารมณ์ อาจเนื่องมาจากการปรับตัวจะเลือกแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น บทบาท สถานภาพของตนเอง ของผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการและไม่ให้กระทบกระเทือนต่อสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาทั้ง 2 ชั้นปี และ 2 กลุ่มสาขาวิชา จึงขอเสนอแนะการนำผลของการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการศึกษาในมหาวิทยาลัยควรพิจารณาปรับปรุง ทั้งด้านการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกันเพื่อให้ นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อสาขาวิชาที่ศึกษา มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และมีการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย โดยการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาขาวิชาที่ศึกษา กระตุ้นให้เห็นถึงความสำคัญ การนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม กระตุ้นให้นักศึกษาเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง พร้อมสนับสนุนสภาพแวดล้อม บรรยากาศในการเรียน รวมทั้งการทำกิจกรรมระหว่างเพื่อนกับมหาวิทยาลัย เพื่อให้ นักศึกษาสามารถปรับตัวได้เร็ว ซึ่งจะส่งผลต่อการมีทักษะชีวิตที่ดีขึ้น

1.2 ด้านการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว พ่อแม่/ผู้ปกครองควรให้ความรัก ความอบอุ่น การเอาใจใส่ดูแลความทุกข์ ความสุข การมีเหตุมีผลซึ่งกันและกัน เพื่อให้ นักศึกษาสามารถประสบความสำเร็จทั้งด้านการเรียน และการใช้ชีวิตประจำวันของตนเองและสังคม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะนักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นซึ่งมหาวิทยาลัยประเภทจำกัดจำนวนรับ จึงน่าจะมีการศึกษานักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่เป็นระบบเปิด ไม่จำกัดจำนวนรับ เพื่อดูว่าผลการวิจัยมีความใกล้เคียงกันหรือสอดคล้องกันเพียงใด

2.2 ควรมีการศึกษาในรูปแบบของการวิจัยเชิงทดลอง เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตมากที่สุด คือ การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย โดยพัฒนา กิจกรรมที่กระตุ้นการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของกิจกรรมที่จะช่วยให้นักศึกษามีทักษะชีวิตที่ดีขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล สุตประเสริฐ. (2533). ชุติวิชาภิจักรกรรมและเครื่องมือนะแนว (เอกสารการสอน). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2528). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศรีเดชาการพิมพ์.
- กรมสุขภาพจิต. (2541). คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต
- ..... (2543). รายงาน การประชุมวิชาการทักษะชีวิต ครั้งที่ 3 เรื่อง "ทักษะชีวิตกับความฉลาดทางอารมณ์". กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- ..... (2547). รายงาน การทบทวนสถานการณ์เรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น การเสริมสร้างทักษะชีวิตและการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2549). การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพฯ: บริษัทธรรมสาร จำกัด
- กัลยา อรวีเชียร. (2545). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปริญญาโท กศ.ม.(การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กาญจนา สรรพคุณ. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะชีวิตกับภาวะสุขภาพจิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- เกษร ภูมิดี. (2546). การศึกษาความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค(AQ) ของนักเรียนที่มีบุคลิกภาพและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- เจลา ประเสริฐสังข์. (2526). สุขภาพจิต. สุรินทร์: คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสุรินทร์.
- ชลชัย ทศนกุลณี. (2542). การประยุกต์ทักษะชีวิตร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม เพื่อป้องกันการเสพยาบ้าของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคชาย เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐยา ผาดจันทิก. (2545). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. (2528). *ปัจจัยทางจิตวิทยาในเวทีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทศพร ประเสริฐสุข. (2525). *การสร้างโมเดลการสอนแบบกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์*. วิทยานิพนธ์ ด.ศ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เทพ สงวนกิตติพันธ์. (2545). *ทักษะชีวิต*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธัญสิทธิ์ วรรณปกาสิต. (2543). *การศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญวิธีเรียนแบบชั้นเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 1*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธิดา จิตพิพานิชยางกูร. (2550). *ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิตดา หงษ์วิวัฒน์. (2544). *สอนลูกให้กตัญญู*. กรุงเทพฯ: แสงแดด.
- นิตดา อังกุล. (2552). *การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัด กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นันทวิทย์ เผ่ามหานาคะ. (2548). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชติเวช เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2545ก). *รายงานฉบับสมบูรณ์ เรื่อง การวัดประเมินการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2524). *ทัศนคติ การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประนอม เจริญชนม์. (2545). *การวิเคราะห์จำแนกปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ประหยัดศรี เกื่อนศิริ. (2536). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมิชชัน. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม.
(สาขารณสุขศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2535). การวิเคราะห์ข้อมูลระดับมัลติแวกีเอทในทางสังคมศาสตร์และ
พฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. โครงการส่งเสริมเอกสาร
วิชาการ.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2527). การแนะแนวและการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ: พัทธอักษร.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2544). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.
- พรรณี ช.เจนจิต. (2528). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2531). วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญผล.
- พัชรา จิตรเพ็ชร. (2537). การเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเจตคติทางวิทยา
ศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกการแก้ปัญหาทาง
วิทยาศาสตร์กับการสอนตามแนวของสสวท. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(วิทยาศาสตร์ศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ..... (2531). วิธีการวิจัย. งานส่งเสริมวิจัยและตำรา กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ.
- ภาวิกา กลับประสิทธิ์. (2547). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชา
ชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยา
การศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มาริสา รัฐปัตย์. (2532). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์. ปรินูญานิพนธ์
กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- มธุรส ัญญูเฉลิม. (2550). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่ส่งผลต่อการปรับตัว
ทางสังคมของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 4 สหวิทยาเขตเสรีไทย สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการ
ศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์และคณะ. (2538). การอบรมสร้างทีมวิทยากรการสอนเจตคติและทักษะเพื่อ
ป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มวัยรุ่น. นนทบุรี: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- รัตนา ยัญทิพย์. (2522). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู พฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคล
และการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- รติชน พีรยสดี. (2543). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กประถมวัย*. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ สุขภาพใจ.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2540). *สถิติวิทยาทางการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ..... (2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ.
- ลักขณา สริวัฒน์. (2544). *จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ลิขิตกุล กุศลรัตนรักษ์. (2547). *การศึกษาประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามการรับรู้ของนิสิต*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วราภรณ์ ตระกูลสุชาติ. (2544). *จิตวิทยาการปรับตัว*. ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ. กรุงเทพฯ.
- วราภรณ์ รักริฉัย. (2529). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กประถมวัย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วนิดา ขาวมงคล เอกแสงศรี. (2546). *หลักการสอนการพัฒนาทักษะชีวิต*. กรุงเทพฯ: ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- วัชรินทร์ แก้วลา. (2531). *สภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนในทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยครู นครราชสีมา*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วันเพ็ญ พิศาลพงษ์ และคณะ. (2526). *การศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการทางร่างกายและความพร้อมทางการเรียนของเด็กวัยก่อนเรียนในกรุงเทพ*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2545). *จิตวิทยาสังคม : ทฤษฎีและปฏิบัติการ*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศรันยา วราชุน. (2546). *ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและพฤติกรรมปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติที่มีพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์แตกต่างกัน*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ษมาพร ศรีอิทยาจิต. (2548). *การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดนครนายก*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2525). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: ส่งเสริมวิชาการพิมพ์.
- ..... (2543). *ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต

- สกล วรเจริญศรี. (2550). การศึกษาทักษะชีวิตและการสร้างโมเดลกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวัยรุ่น. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ด. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สรนันท์ สุพรรณรัตน์รัฐ. (2546). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับทักษะชีวิตของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สมิต อาชวณิชกุล. (2532). การพัฒนาตนเอง. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- สิทธิมา สุทธิศักดิ์. (2549). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสามารถในแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม.(การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สีบพงษ์ จินดาพล. (2533). การศึกษาปัญหาทางการเรียนและการปรับตัวของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันทน์เอม. (2533) . จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: แพร์พิทยา.
- สุดใจ เหล่าสุนทร. (2518). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.
- สุภัททา ปิณฑะแพทย์. (2534). จิตวิทยาทั่วไป แนวคิดและทฤษฎีขั้นมูลฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- สุพจน์ โปสมัคร. (2544). การศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนกีฬาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สุรพล พยอมแย้ม. (2541). พื้นฐานการจิตวิทยาเพื่อการศึกษา นครปฐม. โครงการส่งเสริมการผลิตตำราและเอกสารการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2544). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์.
- อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ. (2532). องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อุดมลักษณ์ ช้อยหิรัญ. (2531). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเชิงสร้างสรรค์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการใช้แบบฝึกกับการใช้กิจกรรมตามคู่มือ. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- อุทัยวรรณ บัวผัน. (2530). *การเปรียบเทียบความสามารถทางศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขันและแบบปล่อยปละละเลย*.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม.(ประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- Anastasi, Anne. (1976). *Psychological Testing*. 4th ed. New York: Macmillan.
- Baumrind, Diana. (1975). *Some Thoughts About Child Rearing*. In *Influence on Human Development*. Hindsdale Illinois: The Dryden Press.
- Bloom, S. Benjamin. (1981). *Evaluation to improve learning*. New York: McGraw Hill Book.
- Eysenck. H.J. (1981). *Intelligence and Achievemen*. In *Intelligence the Battle for the Mind*,pp.29.
 Edited by Susan Raby. London : Pan Books CavayuPlace.
- Frederick, R.W. (1965). *Student Activities in American Education*. New York: The Center for Applied Research in Education.
- Gillmer, B. Von. Haller and others. (1971). *Industrial and Organizational Psychology*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*, Third Edition. New York: McGraw-Hill.
- Guilford, Joy Paul. (1959). *Personality*. New York: Mcdraw-Hill.
- Hermans, Hurbert J.M. (1970). A Questionnaire Measure Of Achievement Motivation. *Jurnal of Applied*.
- Hurlock, Elizabeth B. (1978). *Child Development*. New York: McGraw Hill Book.
- Lazarus, Richard S. (1969). *Patterns of Adjustment and Human Effectiveness*. New York: Mcgraw-Hill.
- Maddox, Harry. (1965). *How Study*. The English Language Book.. London.
- Mangrulkar, Leena ; Whitman. Chery V.; & Posner, Marc. (2001). *Life Skills Approach to Children Adolescent Health Human Development*. Washington, DC: Education Development Center.
- Mc. Clelland, Mary Elizabeth.(1969). *An Investigation of Selected Non-inlelectual Variables and Their Relationship to College Academic Achievement*. Dissertation Abstracts.
- Murray, Ruth Beckmann and Zentner, Judith Proctor. (1985). *Nursing Concepts for Health Promotion*. 3rd Edition. N.J.: Prentice Hall.
- Nunnally, C. (1959). *Test and Measurements*. New York: Mcgraw-Hill Book.

- Pedhazur, Elazer.J. (1982). *Multiple Regression in Behavior Research*. New York: CBS College Publishers.
- (1997). *Multiple Regression in Behavior Research*. New York: Rinehart And Winston.
- Prescott,D.A. (1961). *Educational Bulletin* :Report of Conference on Child Student.
- Pumroy, D.K. (1966). Maryland Parent Attitude Survey. A Research instrument with Social Desirability Controlled. *Journal of Psychology* 3: 73-78
- Rogers, Dorothy. (1972). *Issue in Adolscent Psychology*. New York : Meredith Cooperation.
- Tindall,R.H. (1959). *Relationship among Measures of Adjustment Reading in the Psychology of Adjustment*. New York : Mcgraw-Hill Book Company.
- Thorpe, Louis Perter. (1955). *Child Psychology and Development*. New York: The Ronald Press Company.
- Travers, Robert M.N. (1958). *Education Measurement*. New York: acmillan.
- Triandis, H.C. (1971). *Attitude and Attitude Change*. New York: John Wiley and Sons.
- Weiner, Bernard. (1972). *Atribution Theory Achievement Motivation and the Education Process*. Review of Educational Research.
- WHO. (1993). *Life Skills education for Children and Adolescent in school guidelines and training workshops to facilitate the development of life skills*. London: Education Department of Health.
- (1997). *Life Skills education for Children and Adolescent in school*. Geneva Switzerland: WHO.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์
ข้าราชการบำนาญ ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยวัฒน์ วงษ์อาษา
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
3. อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง
ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี
ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. นายสมเกียรติ คูหเวโรจนปกรณ
นักวิชาการศึกษา 8 (ชำนาญการ) คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ภาคผนวก ข
คุณภาพของเครื่องมือวิจัยข้อ

ตาราง 27 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดู

ข้อที่	IOC	ผลการคัดเลือก
แบบประชาธิปไตย		
1.1	0.80	คัดเลือกไว้
2.1	0.80	คัดเลือกไว้
3.1	0.60	คัดเลือกไว้
4.1	0.80	คัดเลือกไว้
5.1	0.80	คัดเลือกไว้
6.1	0.80	คัดเลือกไว้
7.1	0.80	คัดเลือกไว้
8.1	0.80	คัดเลือกไว้
9.1	0.80	คัดเลือกไว้
10.1	0.80	คัดเลือกไว้
แบบเข้มงวดกวดขัน		
1.2	0.80	คัดเลือกไว้
2.2	0.80	คัดเลือกไว้
3.2	0.80	คัดเลือกไว้
4.2	0.80	คัดเลือกไว้
5.2	0.80	คัดเลือกไว้
6.2	0.80	คัดเลือกไว้
7.2	0.80	คัดเลือกไว้
8.2	0.80	คัดเลือกไว้
9.2	0.80	คัดเลือกไว้
10.2	0.80	คัดเลือกไว้

ตาราง 27 (ต่อ) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดู

ข้อที่	IOC	ผลการคัดเลือก
แบบปล่อยปละละเลย		
1.3	0.80	คัดเลือกไว้
2.3	0.80	คัดเลือกไว้
3.3	0.80	คัดเลือกไว้
4.3	0.80	คัดเลือกไว้
5.3	0.80	คัดเลือกไว้
6.3	0.80	คัดเลือกไว้
7.3	0.80	คัดเลือกไว้
8.3	0.80	คัดเลือกไว้
9.3	0.80	คัดเลือกไว้
10.3	0.80	คัดเลือกไว้

ตาราง 28 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อที่	IOC	ผลการคัดเลือก
1.	0.40	นำไปปรับปรุง
2.	0.80	คัดเลือกไว้
3.	0.60	คัดเลือกไว้
4.	0.40	นำไปปรับปรุง
5.	0.80	คัดเลือกไว้
6.	0.80	คัดเลือกไว้
7.	0.60	คัดเลือกไว้
8.	0.40	นำไปปรับปรุง
9.	0.80	คัดเลือกไว้
10.	0.80	คัดเลือกไว้
11.	0.60	คัดเลือกไว้
12.	0.80	คัดเลือกไว้
13.	0.80	คัดเลือกไว้
14.	0.40	นำไปปรับปรุง
15.	0.40	นำไปปรับปรุง

ตาราง 29 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

ข้อที่	IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อที่	IOC	ผลการคัดเลือก
1.	0.60	คัดเลือกไว้	24.	0.60	คัดเลือกไว้
2.	0.60	คัดเลือกไว้	25.	0.20	ตัดทิ้ง
3.	0.60	คัดเลือกไว้	26.	0.60	คัดเลือกไว้
4.	0.20	ตัดทิ้ง	27.	0.60	คัดเลือกไว้
5.	0.20	ตัดทิ้ง	28.	0.20	ตัดทิ้ง
6.	0.60	คัดเลือกไว้	29.	0.60	คัดเลือกไว้
7.	0.60	คัดเลือกไว้	30.	0.60	คัดเลือกไว้
8.	0.60	คัดเลือกไว้	31.	0.60	คัดเลือกไว้
9.	0.20	ตัดทิ้ง	32.	0.60	คัดเลือกไว้
10.	0.60	คัดเลือกไว้	33.	0.20	ตัดทิ้ง
11.	0.60	คัดเลือกไว้	34.	0.20	ตัดทิ้ง
12.	0.20	ตัดทิ้ง	35.	0.60	คัดเลือกไว้
13.	0.20	ตัดทิ้ง	36.	0.20	ตัดทิ้ง
14.	0.60	คัดเลือกไว้	37.	0.60	คัดเลือกไว้
15.	0.20	ตัดทิ้ง	38.	0.60	คัดเลือกไว้
16.	0.60	คัดเลือกไว้	39.	0.60	คัดเลือกไว้
17.	0.20	ตัดทิ้ง	40.	0.60	คัดเลือกไว้
18.	0.20	ตัดทิ้ง	41.	0.60	คัดเลือกไว้
19.	0.60	คัดเลือกไว้	42.	0.60	คัดเลือกไว้
20.	0.60	คัดเลือกไว้	43.	0.60	คัดเลือกไว้
21.	0.20	ตัดทิ้ง	44.	0.60	คัดเลือกไว้
22.	0.20	ตัดทิ้ง	45.	0.60	คัดเลือกไว้
23.	0.60	คัดเลือกไว้	46.	0.20	ตัดทิ้ง

ตาราง 30 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา

ข้อที่	IOC	ผลการคัดเลือก
1.	0.60	คัดเลือกไว้
2.	0.60	คัดเลือกไว้
3.	0.60	คัดเลือกไว้
4.	0.60	คัดเลือกไว้
5.	0.60	คัดเลือกไว้
6.	0.40	ตัดทิ้ง
7.	0.60	คัดเลือกไว้
8.	0.60	คัดเลือกไว้
9.	0.60	คัดเลือกไว้
10.	0.60	คัดเลือกไว้
11.	0.60	คัดเลือกไว้
12.	0.40	ตัดทิ้ง
13.	0.60	คัดเลือกไว้
14.	0.60	คัดเลือกไว้
15.	0.60	คัดเลือกไว้
16.	0.40	ตัดทิ้ง
17.	0.60	คัดเลือกไว้
18.	0.60	คัดเลือกไว้
19.	0.40	ตัดทิ้ง
20.	0.40	ตัดทิ้ง

ตาราง 31 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามทักษะชีวิต

ข้อที่	IOC	ผลการคัดเลือก
ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์		
1.	0.80	คัดเลือกไว้
2.	0.60	คัดเลือกไว้
3.	0.80	คัดเลือกไว้
4.	0.80	คัดเลือกไว้
5.	0.80	คัดเลือกไว้
6.	1.00	คัดเลือกไว้
7.	0.60	คัดเลือกไว้
8.	0.60	คัดเลือกไว้
9.	0.60	คัดเลือกไว้
10.	0.80	คัดเลือกไว้
ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น		
1.	1.00	คัดเลือกไว้
2.	0.80	คัดเลือกไว้
3.	1.00	คัดเลือกไว้
4.	1.00	คัดเลือกไว้
5.	0.80	คัดเลือกไว้
6.	0.80	คัดเลือกไว้
7.	1.00	คัดเลือกไว้
8.	0.80	คัดเลือกไว้
9.	0.80	คัดเลือกไว้
10.	0.80	คัดเลือกไว้

ตาราง 31 (ต่อ) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามทักษะชีวิต

ข้อที่	IOC	ผลการคัดเลือก
ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร		
1.	0.80	คัดเลือกไว้
2.	0.80	คัดเลือกไว้
3.	1.00	คัดเลือกไว้
4.	0.80	คัดเลือกไว้
5.	1.00	คัดเลือกไว้
6.	1.00	คัดเลือกไว้
7.	0.80	คัดเลือกไว้
8.	0.80	คัดเลือกไว้
9.	0.80	คัดเลือกไว้
10.	0.80	คัดเลือกไว้
ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา		
1.	0.80	คัดเลือกไว้
2.	0.80	คัดเลือกไว้
3.	1.00	คัดเลือกไว้
4.	0.80	คัดเลือกไว้
5.	1.00	คัดเลือกไว้
6.	1.00	คัดเลือกไว้
7.	0.80	คัดเลือกไว้
8.	0.80	คัดเลือกไว้
9.	0.80	คัดเลือกไว้
10.	0.80	คัดเลือกไว้

ตาราง 31 (ต่อ) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามทักษะชีวิต

ข้อที่	IOC	ผลการคัดเลือก
ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด		
1.	0.60	คัดเลือกไว้
2.	0.60	คัดเลือกไว้
3.	0.40	นำไปปรับปรุง
4.	1.00	คัดเลือกไว้
5.	0.40	นำไปปรับปรุง
6.	0.60	คัดเลือกไว้
7.	0.60	คัดเลือกไว้
8.	0.60	คัดเลือกไว้
9.	0.60	คัดเลือกไว้
10.	0.60	คัดเลือกไว้

ตาราง 32 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)	ผลการคัดเลือก
แบบประชาธิปไตย		
1.1	.3597	คัดเลือกไว้
2.1	.5012	คัดเลือกไว้
3.1	.5723	คัดเลือกไว้
4.1	.6216	คัดเลือกไว้
5.1	.5855	คัดเลือกไว้
6.1	.4581	คัดเลือกไว้
7.1	.5279	คัดเลือกไว้
8.1	.5870	คัดเลือกไว้
9.1	.4470	คัดเลือกไว้
10.1	.5553	คัดเลือกไว้

ค่าความเชื่อมั่น (α) แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีค่าเท่ากับ .828

แบบเข้มงวดกวดขัน		
1.2	.3573	คัดเลือกไว้
2.2	.2544	คัดเลือกไว้
3.2	.3793	คัดเลือกไว้
4.2	.2087	คัดเลือกไว้
5.2	.4992	คัดเลือกไว้
6.2	.4161	คัดเลือกไว้
7.2	.4980	คัดเลือกไว้
8.2	.5137	คัดเลือกไว้
9.2	.4135	คัดเลือกไว้
10.2	.4603	คัดเลือกไว้

ค่าความเชื่อมั่น (α) แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีค่าเท่ากับ .737

ตาราง 32 (ต่อ) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)	ผลการคัดเลือก
แบบปล่อยปละละเลย		
1.3	.4141	คัดเลือกไว้
2.3	.4574	คัดเลือกไว้
3.3	.6516	คัดเลือกไว้
4.3	.5665	คัดเลือกไว้
5.3	.7199	คัดเลือกไว้
6.3	.5334	คัดเลือกไว้
7.3	.7129	คัดเลือกไว้
8.3	.6666	คัดเลือกไว้
9.3	.3983	คัดเลือกไว้
10.3	.3871	คัดเลือกไว้

ค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีค่าเท่ากับ .846

ตาราง 33 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)	ผลการคัดเลือก
1.	.4622	คัดเลือกไว้
2.	.2493	คัดเลือกไว้
3.	.4623	คัดเลือกไว้
4.	.1769	ตัดทิ้ง
5.	.3406	คัดเลือกไว้
6.	.3180	คัดเลือกไว้
7.	.2162	คัดเลือกไว้
8.	.2678	คัดเลือกไว้
9.	.4297	คัดเลือกไว้
10.	.3010	คัดเลือกไว้
11.	.4688	คัดเลือกไว้
12.	.5181	คัดเลือกไว้
13.	.2971	คัดเลือกไว้
14.	.4618	คัดเลือกไว้
15.	.4333	คัดเลือกไว้

ค่าความเชื่อมั่น(α) ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าเท่ากับ .749

ตาราง 34 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)	ผลการคัดเลือก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)	ผลการคัดเลือก
1.	.3744	คัดเลือกไว้	16.	.5805	คัดเลือกไว้
2.	.5165	คัดเลือกไว้	17.	.3965	คัดเลือกไว้
3.	.4356	คัดเลือกไว้	18.	.2903	คัดเลือกไว้
4.	.2225	คัดเลือกไว้	19.	.3497	คัดเลือกไว้
5.	.3575	คัดเลือกไว้	20.	.3711	คัดเลือกไว้
6.	.4999	คัดเลือกไว้	21.	.3621	คัดเลือกไว้
7.	.5912	คัดเลือกไว้	22.	.4191	คัดเลือกไว้
8.	.2686	คัดเลือกไว้	23.	.2905	คัดเลือกไว้
9.	.1798	ตัดทิ้ง	24.	.3651	คัดเลือกไว้
10.	.4061	คัดเลือกไว้	25.	.4572	คัดเลือกไว้
11.	.4283	คัดเลือกไว้	26.	.5159	คัดเลือกไว้
12.	.2014	คัดเลือกไว้	27.	.3861	คัดเลือกไว้
13.	.5361	คัดเลือกไว้	28.	.4879	คัดเลือกไว้
14.	.5382	คัดเลือกไว้	29.	.4923	คัดเลือกไว้
15.	.5098	คัดเลือกไว้	30.	.3705	คัดเลือกไว้

ค่าความเชื่อมั่น(α) ของแบบสอบถามการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย มีค่าเท่ากับ .870

ตาราง 35 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามเจตคติต่อสาขาวิชา

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)	ผลการคัดเลือก
1.	.4135	คัดเลือกไว้
2.	.5357	คัดเลือกไว้
3.	.3363	คัดเลือกไว้
4.	.5600	คัดเลือกไว้
5.	.6168	คัดเลือกไว้
6.	.6501	คัดเลือกไว้
7.	.4665	คัดเลือกไว้
8.	.5687	คัดเลือกไว้
9.	.5418	คัดเลือกไว้
10.	.4701	คัดเลือกไว้
11.	.4963	คัดเลือกไว้
12.	.5072	คัดเลือกไว้
13.	.5887	คัดเลือกไว้
14.	.2364	คัดเลือกไว้
15.	.5552	คัดเลือกไว้

ค่าความเชื่อมั่น(α) ของแบบสอบถามเจตคติต่อสาขาวิชา มีค่าเท่ากับ .853

ตาราง 36 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามทักษะชีวิต

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)	ผลการคัดเลือก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)	ผลการคัดเลือก
ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์					
1.	.4809	คัดเลือกไว้	6.	.5972	คัดเลือกไว้
2.	.5744	คัดเลือกไว้	7.	.6624	คัดเลือกไว้
3.	.6196	คัดเลือกไว้	8.	.3707	คัดเลือกไว้
4.	.6247	คัดเลือกไว้	9.	.5740	คัดเลือกไว้
5.	.3827	คัดเลือกไว้	10.	.6246	คัดเลือกไว้

ค่าความเชื่อมั่น(α)ของแบบสอบถามทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเท่ากับ .848

ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น					
1.	.5343	คัดเลือกไว้	6.	.6801	คัดเลือกไว้
2.	.3556	คัดเลือกไว้	7.	.6761	คัดเลือกไว้
3.	.5933	คัดเลือกไว้	8.	.6538	คัดเลือกไว้
4.	.6506	คัดเลือกไว้	9.	.6051	คัดเลือกไว้
5.	.6128	คัดเลือกไว้	10.	.4640	คัดเลือกไว้

ค่าความเชื่อมั่น(α)ของแบบสอบถามทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น มีค่าเท่ากับ .863

ตาราง 36 (ต่อ) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามทักษะชีวิต

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)	ผลการคัดเลือก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)	ผลการคัดเลือก
ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร					
1.	.2166	คัดเลือกไว้	6.	.5175	คัดเลือกไว้
2.	.4517	คัดเลือกไว้	7.	.4922	คัดเลือกไว้
3.	.4829	คัดเลือกไว้	8.	.5853	คัดเลือกไว้
4.	.5303	คัดเลือกไว้	9.	.5545	คัดเลือกไว้
5.	.3715	คัดเลือกไว้	10.	.5791	คัดเลือกไว้

ค่าความเชื่อมั่น(α)ของแบบสอบถามทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร มีค่าเท่ากับ .715

ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา					
1.	.6672	คัดเลือกไว้	6.	.6149	คัดเลือกไว้
2.	.6437	คัดเลือกไว้	7.	.6865	คัดเลือกไว้
3.	.6608	คัดเลือกไว้	8.	.5365	คัดเลือกไว้
4.	.6059	คัดเลือกไว้	9.	.5185	คัดเลือกไว้
5.	.6913	คัดเลือกไว้	10.	.5443	คัดเลือกไว้

ค่าความเชื่อมั่น(α)ของแบบสอบถามทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา มีค่าเท่ากับ .885

ตาราง 36 (ต่อ) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามทักษะชีวิต

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)	ผลการคัดเลือก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)	ผลการคัดเลือก
ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด					
1.	.4786	คัดเลือกไว้	6.	.5477	คัดเลือกไว้
2.	.4092	คัดเลือกไว้	7.	.4679	คัดเลือกไว้
3.	.6381	คัดเลือกไว้	8.	.5909	คัดเลือกไว้
4.	.4071	คัดเลือกไว้	9.	.5441	คัดเลือกไว้
5.	.3639	คัดเลือกไว้	10.	.3949	คัดเลือกไว้

ค่าความเชื่อมั่น(α) ของแบบสอบถามทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด มีค่าเท่ากับ .804

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน

ข้าพเจ้า นางดวงกมล พรหมชัย เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยบางประการด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล” ซึ่งในขณะนี้กำลังอยู่ระหว่างเก็บข้อมูล ซึ่งท่านเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับคัดเลือกว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมในการตอบแบบสอบถาม

ในการตอบแบบสอบถาม ขอให้ท่านโปรดอ่านคำแนะนำในการตอบก่อน แล้วจึงอ่านแบบสอบถามอย่างระมัดระวัง ผู้ตอบแต่ละท่านอาจตอบแตกต่างกันไปแล้วแต่ความคิดเห็นและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล แบบสอบถามนี้ จึงไม่มีข้อใดถูกหรือผิด จึงขอให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความรู้สึกของท่านอย่างแท้จริง คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามจะนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ขอรับรองว่าไม่ผลกระทบบถึงท่านเป็นการส่วนตัว ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา

ตอนที่ 6 แบบสอบถามทักษะชีวิต ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่

- ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์
- ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น
- ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร
- ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา
- ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด

เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ก่อนส่งคืนขอความร่วมมือตรวจสอบแบบสอบถามว่าทำครบทุกข้อหรือไม่ ถ้าตอบครบแล้ว จึงนำส่งต่อไป

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางดวงกมล พรหมชัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง เมื่ออ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) และเติมคำตอบลงในช่องว่างให้ครบถ้วน ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
2. ชั้นปีที่กำลังศึกษา ( ) ชั้นปีที่ 1 ( ) ชั้นปีที่ 2
3. คะแนนเฉลี่ยสะสม เมื่อสิ้นภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2552 .....
4. คณะ/สาขาวิชาที่นักศึกษากำลังศึกษาในปัจจุบัน
คณะ.....
สาขาวิชา.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

คำชี้แจง 1. ให้นักศึกษาพิจารณาข้อความ และตอบคำถามทุกข้อคำถามในแต่ละสถานการณ์โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาในแต่ละข้อตามความหมาย ดังต่อไปนี้

- จริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับมากที่สุด
- จริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับมาก
- จริงปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับปานกลาง
- จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับน้อย
- จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับน้อยที่สุด

2. คำว่า “นักศึกษา” หมายถึง ตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

3. คำว่า “ผู้ปกครอง” หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่เป็นผู้อุปการะนักศึกษาในขณะที่กำลังศึกษาอยู่

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	นักศึกษาคิดว่าโดยทั่วไป ผู้ปกครองปฏิบัติกับนักศึกษาอย่างไร					
	(1.1) ให้ความรักความอบอุ่น.....	.....	.....	.....	.....	.....
	(1.2) ให้ทำตามที่ผู้ปกครองบอก.....	.....	.....	.....	.....	.....
	(1.3) ไม่สนใจว่าจะทำอย่างไร.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
2.	ในวันหยุด ถ้านักศึกษาอยู่บ้าน นักศึกษาปฏิบัติตนอย่างไร (2.1) พุดคุยปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ ร่วมกันกับผู้ปกครอง..... (2.2) ทำงานตามที่คุณปกครองกำหนด..... (2.3) ทำอะไรก็ได้เพราะผู้ปกครองไม่ได้สนใจนักศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.	เมื่อนักศึกษามีเรื่องทะเลาะกับพี่น้องหรือคนอื่น ๆ ผู้ปกครองจะปฏิบัติต่อนักศึกษาอย่างไร (3.1) รับฟังเหตุผลและพิจารณาอย่างยุติธรรม. (3.2) ลงโทษโดยไม่รับฟังเหตุผลใด ๆ..... (3.3) ไม่รับรู้ ให้ไปแก้ปัญหาเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.	นักศึกษามีปัญหาขัดแย้งอย่างรุนแรงกับเพื่อนสนิทและเป็นฝ่ายผิด เมื่อนักศึกษาปรึกษากับผู้ปกครอง จะได้รับการปฏิบัติอย่างไร (4.1) ให้คำปรึกษา และช่วยหาทางแก้ปัญหา..... (4.2) ว่ากล่าวตักเตือนก่อนแล้วให้ไปขอโทษเพื่อน..... (4.3) ไม่สนใจให้ไปหาทางแก้ปัญหาเอาเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
5.	เมื่อนักศึกษานำปัญหาหรือเรื่องทุกข์ใจของเพื่อนสนิทมาเล่าให้ผู้ปกครองฟังผู้ปกครองจะปฏิบัติต่อนักศึกษาอย่างไร (5.1) ช่วยให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในสิ่งที่ช่วยเหลือได้..... (5.2) ห้ามนักศึกษาไปก้าวท้าวเรื่องของเพื่อน..... (5.3) ไม่ให้ความสนใจหรือไม่ให้ความเห็นใด ๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
6.	ขณะที่นักศึกษาช่วยทำงานบ้าน แล้วทำข้าวของเครื่องใช้เสียหายโดยไม่ได้เจตนา ผู้ปกครองจะปฏิบัติต่อนักศึกษาอย่างไร (6.1) ให้โอกาสอธิบายและรับฟังเหตุผลกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น..... (6.2) ตำหนิทันทีโดยไม่รับฟังเหตุผล..... (6.3) แสดงอารมณ์โกรธและไล่ไปให้พ้นหน้า....	.....	.....	.....	.....	.....
7.	เมื่อผู้ปกครองทราบว่านักศึกษากลับบ้านหรือกลับหอพักช้ากว่าปกติ ผู้ปกครองจะปฏิบัติต่อนักศึกษาอย่างไร (7.1) ถามถึงสาเหตุ และรับฟังเหตุผล..... (7.2) ว่ากล่าวทันทีโดยไม่ฟังเหตุผล..... (7.3) ไม่สนใจซักถามหรือแสดงความหวังเฝ้าย...	.....	.....	.....	.....	.....
8.	เมื่อนักศึกษาบอกกับผู้ปกครองถึงความต้องการในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ผู้ปกครองจะปฏิบัติต่อนักศึกษาอย่างไร (8.1) ใส่ใจซักถามรายละเอียด และให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม..... (8.2)ใช้อำนาจสิทธิ์ขาดในการตัดสินใจที่จะให้หรือไม่ให้..... (8.3) ไม่ว่านักศึกษาต้องการสิ่งใด ต้องจัดหาด้วยตนเองโดยไม่ได้รับความใส่ใจ...	.....	.....	.....	.....	.....
9.	เมื่ออยู่กับผู้ปกครองที่บ้าน เวลาว่างนักศึกษาคงจะปฏิบัติอย่างไร (9.1) ทำกิจกรรม หรืองานบ้านตามที่ตกลงไว้กับผู้ปกครอง..... (9.2) ทำกิจกรรมตามที่ผู้ปกครองสั่งให้ทำ.. (9.3) ทำอะไรตามใจชอบ เช่น ดูโทรทัศน์ ฯลฯ	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
10.	<p>เมื่อมีการโต้แย้งกันระหว่างผู้ปกครองกับนักศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ของนักศึกษา ผู้ปกครองจะปฏิบัติต่อนักศึกษาอย่างไร</p> <p>(10.1) รับฟังคำทักท้วงของนักศึกษา ที่แสดงเหตุผลในเรื่องนั้น ๆ .....</p> <p>(10.2) กล่าวตำหนิ ว่าเถียงผู้ใหญ่หรือลงโทษ .....</p> <p>(10.3) ไม่สนใจรับฟังและไม่ใส่ใจเรื่องนั้นอีก .....</p>	.....	.....	.....	.....	.....

อนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง 1. เพื่อต้องการทราบความเป็นจริงเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษา ขอให้พิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาในแต่ละข้อตามความหมาย ดังต่อไปนี้

- จริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับมากที่สุด
- จริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับมาก
- จริงปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับปานกลาง
- จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับน้อย
- จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	เมื่อปฏิบัติงานใดแล้วไม่สำเร็จ ข้าพเจ้าจะคิดหาวิธีใหม่ ๆ ที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จจงได้...					
2.	เมื่อเพื่อนในชั้นได้คะแนนสูงกว่า ข้าพเจ้าจะพยายามทำให้ดีกว่าเพื่อนให้ได้.....					
3.	ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้ดีขึ้นกว่าเดิมทุกครั้ง.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
4.	เมื่อต้องส่งงานอาจารย์ ข้าพเจ้าคิดว่าทำส่งทันตามกำหนดเวลาก็ดีแล้ว					
5.	เมื่อต้องทำงานส่งอาจารย์ ข้าพเจ้ามักจะรีบทำและส่งก่อนเพื่อน ๆ.....					
6.	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนเพราะคิดไว้เสมอว่าอนาคตที่ดีของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการเรียน.....					
7.	เมื่อข้าพเจ้าไม่เข้าใจเนื้อหาในวิชาที่อาจารย์สอน ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อหน่ายไม่ยอมเข้าเรียน...					
8.	ข้าพเจ้าไม่ชอบเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนเลย ถ้ามีโอกาสมักจะหลบเลี่ยงทุกครั้ง....					
9.	เมื่อข้าพเจ้าต้องนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าตั้งใจทำเป็นอย่างดีและมักได้รับคำชมเชยอยู่เสมอ.....					
10.	เพื่อน ๆ มักชอบให้ข้าพเจ้าเป็นหัวหน้ากลุ่ม เมื่อต้องทำรายงานส่งอาจารย์.....					
11.	เมื่ออาจารย์ให้ค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิชาที่เรียน ข้าพเจ้าสามารถค้นคว้าหามาได้อย่างครบถ้วน.....					
12.	หากข้าพเจ้าทำงานแล้วเกิดปัญหาข้าพเจ้าจะพยายามหาสาเหตุเพื่อแก้ไขปัญหานั้น ๆ ให้ได้					
13.	เมื่อแก้ไขปัญหา/อุปสรรคต่าง ๆ ได้แล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจ.....					
14.	เมื่อมีเวลาว่าง ข้าพเจ้าจะทบทวนบทเรียนเพื่อเตรียมพร้อมในการสอบอยู่เสมอ.....					
15.	ถึงแม้จะเป็นงานที่ข้าพเจ้าไม่ชอบหรือไม่อยากทำ ข้าพเจ้าก็จะพยายามทำงานนั้นให้สำเร็จจงได้					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมใหม่มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง 1. เพื่อต้องการทราบความเป็นจริงเกี่ยวกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมใหม่มหาวิทยาลัยของนักศึกษา แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาในแต่ละข้อ ตามความหมาย ดังต่อไปนี้

- จริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับมากที่สุด
 จริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับมาก
 จริงปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับปานกลาง
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	ข้าพเจ้าพยายามเข้าเรียนตามเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด.....					
2.	เมื่ออยู่ในมหาวิทยาลัย ข้าพเจ้ารู้ว่า จะต้องปฏิบัติตัวอย่างไร จึงจะเหมาะสม...					
3.	ข้าพเจ้ายินดีปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัย โดยไม่รู้สึกรู้สึกด้าน.....					
4.	การทำตามกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัยมากเกินไป ทำให้ข้าพเจ้าอึดอัด.....					
5.	การที่มหาวิทยาลัยกำหนดกฎ ระเบียบขึ้นมา ข้าพเจ้าคิดว่ากฎ ระเบียบนั้น ๆ ควรได้รับการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด.....					
6.	การคบหาสมาคมกับเพื่อนใหม่ ข้าพเจ้าไม่เคยคำนึงถึงเรื่องความแตกต่างของฐานะ.....					
7.	ข้าพเจ้าสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมชั้นเรียนได้ดี.....					
8.	ข้าพเจ้ากังวลในการคบเพื่อน กลัวว่าจะเข้ากับเพื่อนไม่ได้.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
9.	ข้าพเจ้าไม่รู้สึกน้อยใจที่ไม่มีในสิ่งที่เพื่อนมี....					
10.	ข้าพเจ้ารู้สึกเหมือนอยู่คนเดียว ขณะอยู่ในหมู่เพื่อน.....					
11.	เพื่อนมักจะบอกว่าทำงานร่วมกับข้าพเจ้าแล้ว รู้สึกสบายใจ.....					
12.	ข้าพเจ้าไม่เคยโกรธเพื่อน หากเพื่อนพูดแหย่ในสิ่งที่ไม่ชอบ.....					
13.	ข้าพเจ้าทำงานร่วมกับเพื่อนได้ทุกคน.....					
14.	เพื่อน ๆ ยินดีให้ข้าพเจ้าร่วมกลุ่มทำงานด้วย.....					
15.	ข้าพเจ้าสามารถทำงานเป็นกลุ่มก็ได้หรือทำงานคนเดียวก็ได้.....					
16.	ข้าพเจ้ายินดีแก้ไขข้อผิดพลาดในสิ่งที่อาจารย์ตำหนิ.....					
17.	ข้าพเจ้าจะหาทางปรับความเข้าใจกับอาจารย์หากมีเรื่องที่ทำให้อาจารย์ไม่สบายใจ.....					
18.	เมื่อมีปัญหาเรื่องการเรียน ข้าพเจ้ากล้าที่จะไปปรึกษาหรือขอความช่วยเหลือจากอาจารย์.....					
19.	เมื่ออยู่ในชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะตั้งใจฟังอาจารย์ผู้สอนอยู่เสมอ.....					
20.	ข้าพเจ้าต้องควบคุมตนเอง เพราะการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยให้อิสระมาก.....					
21.	ถ้าข้าพเจ้าต้องการหาความรู้เพิ่มเติม แต่ไม่สามารถถามจากเพื่อนได้ ข้าพเจ้าจะไปหาข้อมูลจากห้องสมุด/Internet.....					
22.	ข้าพเจ้าสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
23.	ข้าพเจ้ามักจะทำงานส่งอาจารย์ไม่ค่อนทัน.....					
24.	มหาวิทยาลัยมีระบบการเรียนการสอนที่ทันสมัยเกินไป ทำให้ข้าพเจ้าไม่สามารถปฏิบัติตามได้....					
25.	การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ทำให้ข้าพเจ้ารู้จักเพื่อนใหม่ ๆ มากมาย.....					
26.	ข้าพเจ้าสามารถแบ่งเวลาในการเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมได้.....					
27.	บรรยากาศในมหาวิทยาลัย ทำให้ข้าพเจ้าไม่รู้สึกแปลกที่.....					
28.	การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยทำให้ข้าพเจ้าสามารถใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างมีความสุข					
29.	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เพื่อจะได้ตัดทวงประสบการณ์นั้น ๆ ไว้.....					
30.	ข้าพเจ้ามักหลบเลี่ยง หากต้องทำกิจกรรมของมหาวิทยาลัย					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษา

คำชี้แจง 1. เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับเจตคติต่อสาขาวิชาที่ศึกษาของนักศึกษา ขอให้พิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาในแต่ละข้อ ตามความหมาย ดังต่อไปนี้

- จริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับมากที่สุด
- จริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับมาก
- จริงปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับปานกลาง
- จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับน้อย
- จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับน้อยที่สุด

2. คำว่า “สาขาวิชา” หมายถึง สาขาแพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ เกษศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการแพทย์ รังสีเทคนิค สาธารณสุขศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ กายภาพบำบัด กิจกรรมบำบัด วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์การกีฬา เป็นต้น

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	ข้าพเจ้าคิดว่าเนื้อหาในสาขาวิชาที่เรียนมีความสำคัญเพราะเป็นพื้นฐานในการเรียนชั้นสูงต่อไป					
2.	ข้าพเจ้าคิดว่าทุกสาขาวิชามีความสำคัญเท่าเทียมกัน.....					
3.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่สาขาวิชาที่เรียนไม่น่าสนใจ					
4.	สาขาวิชาที่ข้าพเจ้าเรียน สามารถทำประโยชน์ให้กับผู้อื่นได้.....					
5.	ข้าพเจ้ามักจะกระตือรือร้นที่จะเข้าเรียนอยู่เสมอ.....					
6.	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนในห้องเรียนทุกครั้ง.....					
7.	ข้าพเจ้ามักจะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสาขาวิชาที่เรียน.....					
8.	สาขาวิชาที่ข้าพเจ้าเรียนช่วยเพิ่มพูนทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น.....					
9.	ข้าพเจ้าคิดว่าสาขาวิชาที่เรียนมีความเหมาะสมเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน.....					
10.	ข้าพเจ้าจะประกอบอาชีพให้ตรงกับสาขาที่เรียน					
11.	สาขาวิชาที่ข้าพเจ้าเรียน สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้.....					
12.	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจ หากมีผู้ที่ทำงานในสาขาที่เรียนอยู่ เป็นผู้มีชื่อเสียง.....					
13.	ข้าพเจ้าสนใจเข้าร่วมกิจกรรมในสาขาวิชาที่เรียนอยู่เสมอ.....					
14.	ข้าพเจ้าอยากลาออกไปสอบใหม่ เพราะรู้สึกว่าสาขาวิชาที่กำลังเรียนอยู่ไม่ได้ใช้ความสามารถของข้าพเจ้าอย่างเต็มที่...					
15.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ใช่เลย เมื่อได้เข้าเรียนในสาขาวิชาที่เรียนอยู่.....					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะชีวิต

คำชี้แจง 1. เพื่อต้องการทราบความเป็นจริงเกี่ยวกับทักษะชีวิต โดยขอให้พิจารณาข้อความในแต่ละ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงที่แท้จริงของนักศึกษาในแต่ละข้อ ตามความหมาย ดังต่อไปนี้

- จริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับมากที่สุด
 จริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับมาก
 จริงปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับปานกลาง
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์						
1.	ข้าพเจ้ามักชอบตั้งคำถามแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนๆ อยู่เสมอ.....					
2.	ข้าพเจ้าสามารถบอกได้ว่าการกระทำของข้าพเจ้าดีหรือไม่ดี.....					
3.	ข้าพเจ้าสามารถวิเคราะห์สถานการณ์รอบ ๆ ตัว เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล.....					
4.	เมื่อเกิดข้อโต้แย้ง ข้าพเจ้าสามารถวิเคราะห์สาเหตุที่เกิดขึ้นได้.....					
5.	ข้าพเจ้าสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้.....					
6.	ข้าพเจ้ามักเชื่อมโยงความคิดต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความคิดใหม่.....					
7.	ข้าพเจ้ามักคิดนอกกรอบ เพื่อให้ได้ความคิดที่แปลกใหม่.....					
8.	ข้าพเจ้าอยากรู้อยากเห็นสิ่งแปลกใหม่เสมอ...					
9.	ข้าพเจ้าชอบเสนอความคิดเห็นใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์					
10.	ข้าพเจ้าชอบเสนอความคิดเห็นที่แตกต่างจากผู้อื่นเสมอ.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น						
11.	ข้าพเจ้ารู้จักข้อดีและข้อเสียของตนเองอย่างแท้จริง.....					
12.	ข้าพเจ้าพอใจกับความสามารถของตนเองในการศึกษาเล่าเรียน.....					
13.	ข้าพเจ้ารู้ว่าตนเองชอบหรือไม่ชอบสิ่งใด.....					
14.	เมื่อทำความผิด ข้าพเจ้ายอมรับความผิดนั้นด้วยความเต็มใจ.....					
15.	ข้าพเจ้าให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับความคิดของเพื่อน ๆ เวลาทำงานกลุ่มด้วยกัน					
16.	ข้าพเจ้าสามารถรับรู้และเข้าใจความรู้สึกของเพื่อน เมื่อเพื่อนสอบตก.....					
17.	ข้าพเจ้ารับฟังและให้กำลังใจเสมอ เมื่อเพื่อนรู้สึกท้อแท้ ผิดหวัง.....					
18.	ข้าพเจ้ายอมรับเพื่อนทุกคนแม้มาจากครอบครัวที่มีฐานะแตกต่างกัน.....					
19.	ข้าพเจ้าสามารถเข้าใจว่าเพื่อนต้องการอะไรในเวลาที่เพื่อนมีปัญหา.....					
20.	ข้าพเจ้ารู้สึกถึงอาการประชวรของเพื่อนได้เมื่อต้องออกไปรายงานหน้าชั้นเรียน.....					
ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร						
21.	เมื่อมีความคิดเห็นไม่ตรงกันกับเพื่อน ข้าพเจ้าสามารถแสดงความคิดเห็นโดยไม่ทำให้เพื่อนรู้สึกไม่พอใจ.....					
22.	ข้าพเจ้าให้ความเป็นมิตรและเอาใจใส่โดยพยายามระมัดระวังคำพูด เพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนใจผู้อื่น					
23.	เมื่อเพื่อนในกลุ่มขัดแย้งกัน ข้าพเจ้าจะเป็นคนที่คอยไกล่เกลี่ย.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
24.	เมื่อเพื่อนมีความซนเคืองกัน ข้าพเจ้าจะพยายามให้เพื่อนทำความเข้าใจกัน.....					
25.	ข้าพเจ้าสามารถโน้มน้าวให้เพื่อนทำตามความคิดของข้าพเจ้าได้.					
26.	ข้าพเจ้าสามารถสื่อสารพูดคุยกับเพื่อน ๆ ได้อย่างราบรื่น.....					
27.	ข้าพเจ้ารู้สึกดีเมื่อสามารถบอกกับเพื่อนว่าข้าพเจ้าคิดและรู้สึกอย่างไร.....					
28.	ข้าพเจ้าพูดกับเพื่อนอย่างจริงใจเพื่อแสดงความรู้สึกที่แท้จริง.....					
29.	ข้าพเจ้าสามารถบอกความต้องการของข้าพเจ้าให้ผู้อื่นได้เข้าใจได้.....					
30.	ข้าพเจ้าสามารถพูดให้กำลังใจเพื่อน เมื่อพวกเขาารู้สึกเบื่อ.....					
ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา						
31.	หากจำเป็นต้องตัดสินใจ ข้าพเจ้าจะรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจ.....					
32.	ข้าพเจ้ามักวิเคราะห์สถานการณ์และข้อมูลต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยงต่อการตัดสินใจ....					
33.	ถ้าต้องตัดสินใจทำอะไร ข้าพเจ้าต้องคิดให้รอบคอบโดยวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย.....					
34.	ข้าพเจ้าสามารถประเมินผลของการตัดสินใจของข้าพเจ้าได้ว่าเป็นอย่างไร.....					
35.	ก่อนตัดสินใจทำอะไร ข้าพเจ้าจะประเมินผลดี ผลเสียที่จะเกิดขึ้นตามมา.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
36.	ข้าพเจ้าคิดว่าทุกปัญหามีทางออกเสมอโดยพยายามประเมินทางเลือกที่ดีที่สุด.....					
37.	เมื่อประสบปัญหา ข้าพเจ้าสามารถบอกได้ว่าปัญหานั้น ๆ คืออะไรและเกิดจากสาเหตุใด					
38.	ข้าพเจ้าจะวิเคราะห์แนวทางต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาด้วยเหตุและผล.....					
39.	เมื่อเกิดปัญหาขึ้น ข้าพเจ้าสามารถกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดี.....					
40.	ทุกปัญหาที่ได้รับการแก้ไขแล้ว จะเป็นบทเรียนที่ดีสำหรับข้าพเจ้า.....					
ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด						
41.	เมื่อข้าพเจ้ามีอารมณ์โกรธ ข้าพเจ้าพยายามใจเย็น ไม่ได้ตอบ.....					
42.	การพักผ่อนที่เพียงพอ ทำให้ข้าพเจ้าอารมณ์ดี ไม่หงุดหงิดง่าย.....					
43.	เมื่อข้าพเจ้ารู้สึกโกรธ ข้าพเจ้ารู้ว่าควรจะทำอย่างไรเพื่อให้ตัวเองหายโกรธได้.....					
44.	เมื่อข้าพเจ้าโกรธกับเพื่อน ข้าพเจ้าจะขอโทษเพื่อนก่อนเสมอ.....					
45.	ข้าพเจ้าไม่เคยมีเรื่องทะเลาะกับคนรอบข้าง					
46.	หากเครียด ข้าพเจ้ามีวิธีผ่อนคลายที่ทำให้รู้สึกดีขึ้นได้.....					
47.	เมื่อข้าพเจ้ารู้สึกเครียด ข้าพเจ้าจะพูดคุยปรับทุกข์กับเพื่อน เพื่อให้รู้สึกดีขึ้น.....					
48.	การคิดในเชิงบวก ช่วยให้ข้าพเจ้าคลายความเครียดลงได้.....					
49.	การออกกำลังกายช่วยทำให้ข้าพเจ้าหายเครียดได้.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
50.	ข้าพเจ้าไม่คิดแข่งขันกับผู้อื่น แต่จะพยายามทำให้ดีที่สุด เพื่อให้ชีวิตประสบความสำเร็จ.....					

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม..🌸🌸

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางดวงกมล พรหมชัย
วันเดือนปีเกิด	15 พฤศจิกายน 2514
สถานที่เกิด	จังหวัดสมุทรปราการ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	35 หมู่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี 11140
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	นักวิชาการสถิติ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	กองบริหารการศึกษ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล จังหวัดนครปฐม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2532	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนรัตนวิเศษ จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ.2536	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาสถิติ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ จังหวัดสงขลา
พ.ศ.2553	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ